

სს „არემჯი კოპერი“

კონსოლიდირებული და
ინდივიდუალური
ფინანსური ანგარიშგება
2018 წლის 31 დეკემბრით
დასრულებული წლისთვის

სარჩევი

დამოუკიდებელ აუდიტორთა დასკვნა	3
ფინანსური მდგომარეობის კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ანგარიშგება	7
მოგების ან ზარალის და სხვა სრული შემოსავლის კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ანგარიშგება	8
კაპიტალში ცვლილებების კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ანგარიშგება	9
ფულადი სახსრების მოძრაობის კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ანგარიშგება	10
კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები	11

შპს „KPMG Georgia“

ჯი ემ თი პლაზა

მე-5 სართული, თავისუფლების მოედანი №4

თბილისი, საქართველო 0105

ტელეფონი: +995 322 93 5713

ინტერნეტი: www.kpmg.ge

დამოუკიდებელ აუდიტორთა დასკვნა

შპს „არემჯი კოპერის“-ის სამეთვალყურეო საბჭოს

დასკვნა

ჩვენ ჩავატარეთ შპს „არემჯი კოპერის“ (შემდგომში „კომპანია“) და მისი შვილობილი კომპანიების (შემდგომში „ჯგუფი“), კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგების აუდიტი, რომელიც მოიცავს ფინანსური მდგომარეობის კონსოლიდირებულ და ინდივიდუალურ ანგარიშგებას 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, მოგების ან ზარალისა და სხვა სრული შემოსავლის კონსოლიდირებულ და ინდივიდუალურ ანგარიშგებას, კაპიტალში ცვლილებებისა და ფულადი ნაკადების მოძრაობის კონსოლიდირებულ და ინდივიდუალურ ანგარიშგებას ამავე თარიღებით დასრულებული წლისთვის, ასევე სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვასა და სხვა ახსნითი ხასიათის ინფორმაციის შემცველ განმარტებით შენიშვნებს.

ჩვენი აზრით, გარდა ჩვენი ანგარიშის "კვალიფიციური დასკვნის საფუძველის" ნაწილში აღწერილი საკითხის, 2017 წლის 31 დეკემბრისთვის და აღნიშნული თარიღით დასრულებული წლისთვის შესაბამის მაჩვენებლებზე შესაძლო გავლენისა, წარმოდგენილი კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგება, ყველა არსებითი ასპექტის გათვალისწინებით, ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების (ფასს) შესაბამისად, სამართლიანად ასახავს ჯგუფის და კომპანიის კონსოლიდირებულ და ინდივიდუალურ ფინანსურ მდგომარეობას 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ასევე მოცემული თარიღით დასრულებული წლისთვის კონსოლიდირებულ და ინდივიდუალურ ფინანსურ შედეგებსა და კონსოლიდირებულ და ინდივიდუალურ ფულადი სახსრების მოძრაობას.

კვალიფიციური დასკვნის საფუძველი

ჩვენ ვერ დავესწარიტ მარაგების დათვლის პროცედურას, საბალანსო ღირებულებით 13,902 ათასი ლარი და 13,844 ათასი ლარი 2017 წლის 1 იანვრისთვის კონსოლიდირებულ და ინდივიდუალურ ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებებში, შესაბამისად, რადგან ჯგუფის და კომპანიის აუდიტორებად მხოლოდ ამ თარიღის შემდეგ დავინიშნეთ. ჩვენ ვერ მოვიპოვეთ საკმარისი რწმუნება, ალტერნატიული საშუალებებით, მარაგების რაოდენობასთან მიმართებაში. შედეგად, ჩვენ ვერ განვსაზღვრეთ საჭირო იყო თუ არა შესწორებების განხორციელება კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური მოგების ან ზარალის და სხვა სრული შემოსავლის ანგარიშგებაში, კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური კაპიტალში ცვლილებების ანგარიშგებაში და კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ფულადი სახსრების მოძრაობის ანგარიშგებაში შემავალ ელემენტებთან მიმართებაში 2017 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის. ჩვენი, 2019 წლის 7 მარტით და 2019 წლის 4 აპრილით დათარიღებული დასკვნები (შესაბამისად) კონსოლიდირებულ და ინდივიდუალურ ფინანსურ ანგარიშგებაზე 2017 წლის 31 დეკემბრისთვის და აღნიშნული თარიღით დასრულებული წლისთვის, შესაბამისად იქნა შეცვლილი. ჩვენი დასკვნა მიმდინარე წლის კონსოლიდირებულ და ინდივიდუალურ ფინანსურ ანგარიშგებაზე ასევე იცვლება აღნიშნული საკითხის, მიმდინარე წლის მაჩვენებლების შესაბამის მაჩვენებლებთან შესადარისობაზე შესაძლო გავლენის გამო.

ჩვენ აუდიტი ჩავატარეთ აუდიტის საერთაშორისო სტანდარტების (ასს) შესაბამისად. ჩვენი პასუხისმგებლობა, ხსენებული სტანდარტების მიხედვით, აღწერილია დასკვნის ნაწილში „აუდიტორთა პასუხისმგებლობები კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშების აუდიტზე“. „ბუღალტერთა ეთიკის სტანდარტების საერთაშორისო საბჭოს“ „პროფესიონალ ბუღალტერთა საერთაშორისო ეთიკის კოდექსის“ (IESBA კოდექსი) შესაბამისად (დამოუკიდებლობის საერთაშორისო სტანდარტების ჩათვლით), კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშების აუდიტის საქართველოში არსებულ შესაბამის ეთიკურ მოთხოვნებთან ერთად, ჩვენ ვართ „ჯგუფისგან“ და „კომპანიისგან“ დამოუკიდებელი და ასევე ვართ შესაბამისობაში „IESBA“ კოდექსის სხვა ეთიკურ პასუხისმგებლობებთან. ჩვენ მიგვაჩნია, რომ აუდიტის მსვლელობისას ჩვენ მიერ მოპოვებული მტკიცებულებები წარმოადგენს კვალიფიციური აუდიტორული დასკვნისთვის საკმარის და მართებულ საფუძველს.

მმართველობითი ანგარიში

ხელმძღვანელობა პასუხს აგებს „მმართველობით ანგარიშზე“. ჩვენი დასკვნა კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშების შესახებ არ მოიცავს „მმართველობით ანგარიშს“.

ჩვენი პასუხისმგებლობა, ჩვენ მიერ კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშების აუდიტთან დაკავშირებით, მოიცავს ზემოთ ხსენებული მმართველობითი ანგარიშის გაცნობას და განსაზღვრას, არის თუ არა მმართველობითი ანგარიში არსებითად შეუსაბამო კონსოლიდირებულ და ინდივიდუალურ ფინანსურ ანგარიშებასთან ან ჩვენ მიერ აუდიტის პროცესში მიღებულ ცოდნასთან, ან სხვაგვარად ხომ არ მოიცავს არსებით უზუსტობებს.

ჩვენ არ გავცემთ რაიმე სახის მტკიცებულებას მმართველობითი ანგარიშის შესახებ. ჩვენ წავიკითხეთ მმართველობითი ანგარიში და ჩატარებული სამუშაოს საფუძველზე დავასკვნით, რომ მმართველობითი ანგარიში:

- შეესაბამება კონსოლიდირებულ და ინდივიდუალურ ფინანსურ ანგარიშებს და არ მოიცავს არსებით უზუსტობებს;
- მოიცავს ინფორმაციას, რომელიც მოთხოვნილია და შეესაბამება „საქართველოს კანონს ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშებისა და აუდიტის შესახებ“.

ხელმძღვანელობის და მმართველობაზე უფლებამოსილ პირთა პასუხისმგებლობა კონსოლიდირებულ და ინდივიდუალურ ფინანსურ ანგარიშებზე

ხელმძღვანელობა პასუხისმგებელია კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშების ფინანსური აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტების (ფასს) შესაბამისად მომზადებასა და კეთილსინდისიერად წარდგენაზე და ისეთი შიდა კონტროლის სისტემის შექმნაზე, რომელიც, მათი თვალსაზრისით, უზრუნველყოფს ისეთი კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშების მომზადებას, რომელიც არ შეიცავს თაღლითობის ან შეცდომის შედეგად დაშვებულ არსებით უზუსტობებს.

კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშების მომზადებისას, ხელმძღვანელობა პასუხისმგებელია, შეაფასოს ჯგუფის და კომპანიის უნარი განაგრძონ ფუნქციონირება როგორც მოქმედმა საწარმოებმა და მოახდინონ მსგავსი შეფასების წარდგენა მანამ, სანამ ხელმძღვანელობას არ გაუჩნდება სურვილი მოახდინოს ჯგუფის და კომპანიის ლიკვიდაცია ან შეწყვიტოს მუშაობა, ან არ ექნება რაიმე სხვა რეალური ალტერნატივა, გარდა ზემოთ განსაზღვრული მოქმედებებისა.

მმართველობაზე უფლებამოსილი პირები პასუხს აგებენ ჯგუფის და კომპანიის ფინანსური ანგარიშების პროცესის ზედამხედველობაზე.

აუდიტორთა პასუხისმგებლობები კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე

ჩვენი მიზანია მივიღოთ გონივრული რწმუნება შეიცავს თუ არა კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგება შეცდომის ან თაღლითობის შედეგად გამოწვეულ არსებით უზუსტობებს და გავცეთ აუდიტორთა დასკვნა, რომელიც მოიცავს ჩვენს მოსაზრებას. გონივრული რწმუნება არის რწმუნებულების მაღალი დონე, მაგრამ ის არ წარმოადგენს გარანტიას იმისა, რომ აუდიტის საერთაშორისო სტანდარტების საფუძველზე ჩატარებული აუდიტი ყოველთვის შეძლებს არსებითი უზუსტობების გამოვლენას. თაღლითობის ან შეცდომის შედეგად წარმოშობილი უზუსტობები შესაძლებელია მოიაზრებოდნენ არსებითად, თუ ცალკე ან ერთობლივად შეუძლიათ გავლენა იქონიონ კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგების მომხმარებელთა ეკონომიკურ გადაწყვეტილებებზე.

ასს-ს შესაბამისად, აუდიტის მსვლელობისას, ჩვენ ვიყენებთ პროფესიულ მსჯელობას და ვინარჩუნებთ პროფესიულ სკეპტიციზმს. ამასთან ჩვენ:

- ვახდენთ კონსოლიდირებულ და ინდივიდუალურ ფინანსურ ანგარიშგებაში თაღლითობის ან შეცდომის შედეგად არსებითი უზუსტობების დაშვების რისკების იდენტიფიცირებას და მათ შეფასებას, ამ რისკების შესაბამისი აუდიტორული პროცედურების დაგეგმვას და განხორციელებას და ისეთი აუდიტორული მტკიცებულებების მოპოვებას, რომლებიც საკმარისი და მართებულია ჩვენი დასკვნის საფუძვლის შესაქმნელად. თაღლითობის შედეგად წარმოშობილი არსებითი უზუსტობების არ გამოვლენის რისკი უფრო მაღალია, ვიდრე შეცდომით გამოწვეული არსებითი უზუსტობის, რადგან თაღლითობა შესაძლოა მოიცავდეს უკანონო ფარულ გარიგებებს, გაყალბებებს, განზრახ უმოქმედობას, ფაქტების დამახინჯებას ან შიდა კონტროლის მექანიზმების უგულვებელყოფას.
- ვახდენთ აუდიტის შესაბამისი შიდა კონტროლის მექანიზმების გააზრებას ვითარების შესაბამისი აუდიტორული პროცედურების დასაგეგმად და არა ჯგუფის და კომპანიის შიდა კონტროლის მექანიზმების ეფექტურობის შესახებ აზრის გამოსახატავად.
- ვაფასებთ გამოყენებული საბუღალტრო პოლიტიკების შესაბამისობას, ასევე ხელმძღვანელობის მხრიდან წარმოდგენილი სააღრიცხვო შეფასებებისა და განმარტებითი შენიშვნების მიზანშეწონილობას.
- გამოგვაქვს დასკვნა ხელმძღვანელობის მიერ მოქმედი საწარმოს საბუღალტრო საფუძვლების გამოყენების მიზანშეწონილობის შესახებ, ასევე მიღებული აუდიტორული მტკიცებულებების საფუძველზე ვასკვნით, აქვს თუ არა ადგილი არსებით გაურკვევლობებს ისეთ მოვლენებსა და ვითარებებთან მიმართებაში, რომლებმაც შესაძლოა ეჭვქვეშ დააყენოს ჯგუფის და კომპანიის უნარი განაგრძონ ფუნქციონირება როგორც მოქმედმა საწარმოებმა. თუ ჩვენ დავასკვნით, რომ ადგილი აქვს არსებით გაურკვევლობას, ჩვენს აუდიტორთა დასკვნაში ყურადღება უნდა გავამახვილოთ შესაბამის ინფორმაციაზე კონსოლიდირებულ და ინდივიდუალურ ფინანსურ ანგარიშგებაში, ან, თუ შესაბამისი განმარტებითი შენიშვნა არაადეკვატური იქნება, შევცვალოთ ჩვენი დასკვნა. ჩვენი მსჯელობები ეფუძნება ჩვენი აუდიტორთა დასკვნის შედგენის თარიღამდე მიღებულ აუდიტორულ მტკიცებულებებს. ამასთან, მომავალში წარმოშობილმა მოვლენებმა და შექმნილმა ვითარებებმა, შესაძლოა გავლენა იქონიოს ჯგუფის და კომპანიის უნარზე განაგრძონ ფუნქციონირება როგორც მოქმედმა საწარმოებმა.
- ვაფასებთ კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგების სრულად წარდგენას, მის სტრუქტურას და შინაარსს, მათ შორის განმარტებით შენიშვნებს და იმას, წარმოაჩენს თუ არა კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგება ძირითად გარიგებებსა და მოვლენებს ისეთი ფორმით, რომ უზრუნველყოფილ იქნას მთლიანი დოკუმენტის კეთილსინდისიერად წარდგენა.

სს „არემჯი კოპერი“

დამოუკიდებელ აუდიტორთა დასკვნა
გვერდი 4

– ვიდეო საკმარის და შესაბამის აუდიტორულ მტკიცებულებას ჯგუფის შიგნით არსებული საწარმოების ან ბიზნეს საქმიანობების ფინანსურ ინფორმაციასთან დაკავშირებით, კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების შესახებ აზრის გამოხატვის მიზნით. ჩვენ პასუხისმგებელნი ვართ ჯგუფის აუდიტის ხელმძღვანელობასა და წარმართვაზე. ჩვენ ერთპიროვნულად ვაგებთ პასუხს ჩვენს აუდიტორულ დასკვნაზე.

სხვა მრავალ საკითხთან ერთად, მმართველობაზე პასუხისმგებელ პირებს გავუზიარებთ ინფორმაციას აუდიტის მასშტაბისა და ვადების, ასევე მნიშვნელოვანი აუდიტორული მსჯელობების შესახებ, მათ შორის ჩვენ მიერ აუდიტის პროცესში აღმოჩენილი შიდა კონტროლის მექანიზმებთან დაკავშირებული ნებისმიერი მნიშვნელოვანი ხარვეზის შესახებ.

პარტნიორი აუდიტისა, რომლის შედეგადაც მოცემული დამოუკიდებელ აუდიტორთა დასკვნა გაიცა, არის:

კარენ საფარიანი

შპს "KPMG Georgia"

30 დეკემბერი, 2020 წელი

სს „არეზი კოპერი“

დამოუკიდებელ აუდიტორთა დასკვნა

გვერდი 4

– ვიღებთ საკმარის და შესაბამის აუდიტორულ მტკიცებულებას ჯგუფის შიგნით არსებული საწარმოების ან ბიზნეს საქმიანობების ფინანსურ ინფორმაციასთან დაკავშირებით, კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების შესახებ აზრის გამოხატვის მიზნით. ჩვენ პასუხისმგებელნი ვართ ჯგუფის აუდიტის ხელმძღვანელობასა და წარმართვაზე. ჩვენ ერთპიროვნულად ვაგებთ პასუხს ჩვენს აუდიტორულ დასკვნაზე.

სხვა მრავალ საკითხთან ერთად, მმართველობაზე პასუხისმგებელ პირებს გავუზიარებთ ინფორმაციას აუდიტის მასშტაბისა და ვადების, ასევე მნიშვნელოვანი აუდიტორული მსჯელობების შესახებ, მათ შორის ჩვენ მიერ აუდიტის პროცესში აღმოჩენილი შიდა კონტროლის მექანიზმებთან დაკავშირებული ნებისმიერი მნიშვნელოვანი ხარვეზის შესახებ.

პარტნიორი აუდიტისა, რომლის შედეგადაც მოცემული დამოუკიდებელ აუდიტორთა დასკვნა გაიცა, არის:

კარენ საფარიანი

შპს "KPMG Georgia"

30 დეკემბერი, 2020 წელი

სს „არემჯი კოპერი“
 ფინანსური მდგომარეობის კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ანგარიშგება
 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით

		ჯგუფი			კომპანია		
		31	1		31	1	
		დეკემბერი	იანვარი		დეკემბერი	იანვარი	
		31	2017 წელი*	2017 წელი*	31	2017 წელი*	2017 წელი*
'000 ლარი	შენიშვნა	დეკემბერი	(გადაანგარი	(გადაანგარი	დეკემბერი	(გადაანგარი	(გადაანგარი
		2018 წელი	-შეზღუდული)	-შეზღუდული)	2018 წელი	-შეზღუდული)	-შეზღუდული)
აქტივები							
ძირითადი საშუალებები							
(მოიცავს სარეკულტივაციო							
ანარიცხს)	12	93,823	79,666	62,621	93,803	79,646	62,601
არამატერიალური აქტივები	14	24,408	19,165	20,352	24,404	19,160	20,346
ავანსები გრძელვადიანი							
აქტივებისთვის		580	911	2,933	536	869	2,891
კაპიტალის ინვესტიციები	15	4,001	4,001	4,001	4,001	4,001	4,001
მისაღები დივიდენდები	15	39,788	34,467	32,729	39,788	34,467	32,729
მისაღები სესხები	17	10,508	28,330	4,740	10,508	28,330	4,740
ინვესტიცია	26	-	-	-	48	48	48
სულ გრძელვადიანი აქტივები		173,108	166,540	127,376	173,088	166,521	127,356
მარაგები	16	19,763	16,342	13,902	19,705	16,284	13,844
საგადასახადო აქტივი	24	1,299	4,254	685	1,796	4,751	684
სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები	18	20,647	19,419	12,160	20,498	19,270	12,013
მისაღები სესხები	17	-	413	296	-	413	296
ფულადი სახსრები და მათი							
ეკვივალენტები	19	489	2,504	105	477	2,492	93
სულ მიმდინარე აქტივები		42,198	42,932	27,148	42,476	43,210	26,930
სულ აქტივები		215,306	209,472	154,524	215,564	209,731	154,286
კაპიტალი	20						
სააქციო კაპიტალი		36,189	36,189	36,189	36,189	36,189	36,189
გაუნაწილებელი							
მოგება/(დაგროვილი ზარალი)		66,361	(23,621)	(92,931)	65,380	(24,601)	(93,911)
რეზერვები		2,402	2,402	2,402	2,402	2,402	2,402
სულ კაპიტალი		104,952	14,970	(54,340)	103,971	13,990	(55,320)
ვალდებულებები							
სესხები და კრედიტები	22	11,840	3,657	3,213	11,840	3,657	3,213
ტერიტორიის აღდგენის ანარიცხი	13	22,224	19,200	13,903	22,224	19,200	13,903
სულ გრძელვადიანი							
ვალდებულებები		34,064	22,857	17,116	34,064	22,857	17,116
სესხები და კრედიტები	22	27,942	89,051	126,869	27,814	88,923	126,741
სავაჭრო და სხვა							
ვალდებულებები	23	48,348	82,594	61,695	49,715	83,961	63,061
მიმდინარე საგადასახადო							
ვალდებულება		-	-	2,377	-	-	2,432
სხვა საგადასახადო							
ვალდებულებები		-	-	808	-	-	256
სულ მიმდინარე							
ვალდებულებები		76,290	171,645	191,749	77,529	172,884	192,490
სულ ვალდებულებები		110,354	194,502	208,865	111,593	195,741	209,606
სულ კაპიტალი და							
ვალდებულებები		215,306	209,472	154,524	215,564	209,731	154,286

*ჯგუფმა და კომპანიამ თავდაპირველად ფასს 15 და ფასს 9, 2018 წლის 1 იანვრიდან გამოიყენეს. გადასვლის შერჩეული მეთოდის შედეგად, შესადარისი ინფორმაცია არ არის გადაანგარიშებული. იხილეთ შენიშვნა 5.

შესადარისი ინფორმაცია გადაანგარიშებულია წინა წლის შეცდომების გასწორების ასახვის მიზნით. იხილეთ შენიშვნა 30.

კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება წაკითხული უნდა იქნეს შენიშვნებთან ერთად, რომელიც განუყოფელი ნაწილია კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგების და განთავსებულია გვერდებზე 11 - 72.

სს „არემჯი კოპერი“

*მოგების ან ზარალის და სხვა სრული შემოსავლის კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ანგარიშგება
2018 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის*

'000 ლარი	შენიშვნა	ჯგუფი		კომპანია	
		2018	2017* (გადაანგარიშებული)	2018	2017* (გადაანგარიშებული)
შემოსავალი	6	275,793	226,096	275,793	226,096
გაყიდვების					
თვითღირებულება	7	(155,424)	(115,785)	(155,424)	(115,785)
მთლიანი მოგება		120,369	110,311	120,369	110,311
სხვა შემოსავალი		1,538	858	1,538	858
გაყიდვის და					
დისტრიბუციის					
ხარჯები	8	(3,520)	(3,623)	(3,520)	(3,623)
ადმინისტრაციული					
ხარჯები	9	(25,175)	(23,010)	(25,175)	(23,010)
სხვა ხარჯები	10	(5,920)	(13,045)	(5,920)	(13,045)
გაუფასურების ზარალი					
დივიდენდის					
მოთხოვნებზე		(66)	(1,500)	(66)	(1,500)
საოპერაციო					
საქმიანობების შედეგები		87,226	69,991	87,226	69,991
ფინანსური შემოსავალი	11	10,190	9,626	10,190	9,484
ფინანსური ხარჯები	11	(6,384)	(10,307)	(6,384)	(10,165)
წმინდა ფინანსური					
შემოსავალი/(ხარჯები)		3,806	(681)	3,806	(681)
მოგება და სულ სრული					
შემოსავალი წლის					
განმავლობაში		91,032	69,310	91,032	69,310

*ჯგუფმა და კომპანიამ თავდაპირველად ფასს 15 და ფასს 9, 2018 წლის 1 იანვრიდან გამოიყენეს. გადასვლის შერჩეული მეთოდის შედეგად, შესადარისი ინფორმაცია არ არის გადაანგარიშებული. იხილეთ შენიშვნა 5.

შესადარისი ინფორმაცია გადაანგარიშებულია წინა წლის შეცდომების გასწორების ასახვის მიზნით. იხილეთ შენიშვნა 30.

წინამდებარე კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგება დამოწმებულია ხელმძღვანელობის მიერ 2020 წლის 30 დეკემბერს და მისი სახელით დოკუმენტზე ხელს აწერენ:

თორნიკე ლიპარტია
გენერალური დირექტორი

ლაშა მეფარიშვილი
ფინანსური დირექტორი

მოგების ან ზარალის და სხვა სრული შემოსავლის კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ანგარიშგება წაკითხული უნდა იქნეს შენიშვნებთან ერთად, რომელიც განუყოფელი ნაწილია კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგების და განთავსებულია გვერდებზე 11 -72.

სს „არემჯი კოპერი“

მოგების ან ზარალის და სხვა სრული შემოსავლის კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ანგარიშგება
2018 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის

'000 ლარი	შენიშვნა	ჯგუფი		კომპანია	
		2018	2017*	2018	2017*
		(გადაანგარიშებული)	(გადაანგარიშებული)	(გადაანგარიშებული)	(გადაანგარიშებული)
შემოსავალი	6	275,793	226,096	275,793	226,096
გაყიდვების					
თვითღირებულება	7	(155,424)	(115,785)	(155,424)	(115,785)
მთლიანი მოგება		120,369	110,311	120,369	110,311
სხვა შემოსავალი		1,538	858	1,538	858
გაყიდვის და					
დისტრიბუციის					
ხარჯები	8	(3,520)	(3,623)	(3,520)	(3,623)
ადმინისტრაციული					
ხარჯები	9	(25,175)	(23,010)	(25,175)	(23,010)
სხვა ხარჯები	10	(5,920)	(13,045)	(5,920)	(13,045)
გაუფასურების ზარალი					
დივიდენდის					
მოთხოვნებზე		(66)	(1,500)	(66)	(1,500)
საოპერაციო					
საქმიანობების შედეგები		87,226	69,991	87,226	69,991
ფინანსური შემოსავალი	11	10,190	9,626	10,190	9,484
ფინანსური ხარჯები	11	(6,384)	(10,307)	(6,384)	(10,165)
წმინდა ფინანსური					
შემოსავალი/(ხარჯები)		3,806	(681)	3,806	(681)
მოგება და სულ სრული					
შემოსავალი წლის					
განმავლობაში		91,032	69,310	91,032	69,310

*ჯგუფმა და კომპანიამ თავდაპირველად ფასს 15 და ფასს 9, 2018 წლის 1 იანვრიდან გამოიყენეს. გადასვლის შერჩეული მეთოდის შედეგად, შესადარისი ინფორმაცია არ არის გადაანგარიშებული. იხილეთ შენიშვნა 5.

შესადარისი ინფორმაცია გადაანგარიშებულია წინა წლის შეცდომების გასწორების ასახვის მიზნით. იხილეთ შენიშვნა 30.

წინამდებარე კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგება დამოწმებულია ხელმძღვანელობის მიერ 2020 წლის 30 დეკემბერს და მისი სახელით დოკუმენტზე ხელს აწერენ:

თორნიკე ლიპარტია
გენერალური დირექტორი

ლამა მეფარიშვილი
ფინანსური დირექტორი

8

მოგების ან ზარალის და სხვა სრული შემოსავლის კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ანგარიშგება წაკითხული უნდა იქნეს შენიშვნებთან ერთად, რომელიც განუყოფელი ნაწილია კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგების და განთავსებულია გვერდებზე 11 -72.

სს „არემჯი კოპერი“
კაპიტალში ცვლილებების კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ანგარიშგება
2018 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის

	ჯგუფი			
	სააქციო კაპიტალი	კაპიტალის ინვესტიციების გადაფასება	გაუნაწილებელი მოგება/ (დაგროვილი ზარალი)	სულ
'000 ლარი				
ნაშთი 2016 წლის 31 დეკემბერს, ადრე ლრიცხულის შესაბამისად	36,189	2,402	(55,328)	(16,737)
შეცდომების გასწორების გავლენა	-	-	(37,603)	(37,603)
ნაშთი 2017 წლის 1 იანვარს, გადაანგარიშებული	36,189	2,402	(92,931)	(54,340)
მოგება და სულ სრული შემოსავალი წლის განმავლობაში, გადაანგარიშებული	-	-	69,310	69,310
ნაშთი 2017 წლის 31 დეკემბერს, გადაანგარიშებული	36,189	2,402	(23,621)	14,970
კორექტირება ფასს 9-ის თავდაპირველ გამოყენებაზე*	-	-	(1,051)	(1,051)
ნაშთი 2018 წლის 1 იანვარს, გადაანგარიშებული	36,189	2,402	(24,672)	13,919
მოგება და სულ სრული შემოსავალი წლის განმავლობაში	-	-	91,032	91,032
ნაშთი 2018 წლის 31 დეკემბერს	36,189	2,402	66,360	104,951

	კომპანია			
	სააქციო კაპიტალი	კაპიტალის ინვესტიციების გადაფასება	გაუნაწილებელი მოგება/ (დაგროვილი ზარალი)	სულ
'000 ლარი				
ნაშთი 2016 წლის 31 დეკემბერს, ადრე ლრიცხულის შესაბამისად	36,189	2,402	(56,308)	(17,717)
შეცდომების გასწორების გავლენა	-	-	(37,603)	(37,603)
ნაშთი 2017 წლის 1 იანვარს, გადაანგარიშებული	36,189	2,402	(93,911)	(55,320)
მოგება და სულ სრული შემოსავალი წლის განმავლობაში, გადაანგარიშებული	-	-	69,310	69,310
ნაშთი 2017 წლის 31 დეკემბერს, გადაანგარიშებული	36,189	2,402	(24,601)	13,990
კორექტირება ფასს 9-ის თავდაპირველ გამოყენებაზე*	-	-	(1,051)	(1,051)
ნაშთი 2018 წლის 1 იანვარს, გადაანგარიშებული	36,189	2,402	(25,652)	12,939
მოგება და სულ სრული შემოსავალი წლის განმავლობაში	-	-	91,032	91,032
ნაშთი 2018 წლის 31 დეკემბერს	36,189	2,402	65,380	103,971

*ჯგუფმა და კომპანიამ თავდაპირველად ფასს 15 და ფასს 9, 2018 წლის 1 იანვრიდან გამოიყენეს. გადასვლის შერჩეული მეთოდის შედეგად, შესადარისი ინფორმაცია არ არის გადაანგარიშებული. იხილეთ შენიშვნა 5.

შესადარისი ინფორმაცია გადაანგარიშებულია წინა წლის შეცდომების გასწორების ასახვის მიზნით. იხილეთ შენიშვნა 30.

კაპიტალში ცვლილებების კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ანგარიშგება წაკითხული უნდა იქნეს შენიშვნებთან ერთად, რომელიც განუყოფელი ნაწილია კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგების და განთავსებულია გვერდებზე 11-72.

სს „არემჯი კოპერი“
ფულადი სახსრების მოძრაობის კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ანგარიშგება
2018 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის

'000 ლარი	შენიშვნა	ჯგუფი		კომპანია	
		2017*		2017*	
		2018	(გადაანგარი- შებული)	2018	(გადაანგარი- შებული)
ფულადი ნაკადები საოპერაციო საქმიანობებიდან					
წლის მოგება		91,032	69,310	91,032	69,310
კორექტირებები:					
ცვეთა და ამორტიზაცია	7,8,9	19,054	9,685	19,054	9,685
გაუფასურების ზარალი მისაღებ დივიდენდებზე		66	1,500	66	1,500
გაუფასურების ზარალი მისაღებ სესხებზე სხვა ხარჯებში	10	-	343	-	343
წმინდა ზარალი ძირითადი საშუალებების გაყიდვაზე	10	1,893	163	1,893	163
მარაგების ჩამოწერა და ანარიცხის ზრდა	10	514	7,508	514	7,508
წმინდა ფინანსური ხარჯები	11	(3,806)	681	(3,806)	681
ფულადი სახსრები საოპერაციო საქმიანობებიდან					
საბრუნავი კაპიტალის ცვლილებამდე		108,753	89,190	108,753	89,190
ცვლილება მარაგებში		(4,792)	(5,173)	(4,792)	(5,173)
ცვლილება სავაჭრო და სხვა მოთხოვნებში	18	(47,996)	(59,465)	(47,996)	(59,465)
ცვლილება საგადასახადო აქტივებში		2,955	(3,569)	2,955	(4,067)
ცვლილება სხვა საგადასახადო ვალდებულებებში		-	(808)	-	(256)
ცვლილება სავაჭრო და სხვა ვალდებულებებში	23	(38,758)	21,767	(38,758)	21,767
ფულადი ნაკადები საოპერაციო საქმიანობებიდან მოგების					
გადასახადის გადახდამდე		20,162	41,942	20,162	41,996
გადახდილი მოგების გადასახადი		-	(2,377)	-	(2,431)
წმინდა ფულადი სახსრები საოპერაციო საქმიანობებიდან		20,162	39,565	20,162	39,565
ფულადი ნაკადები საინვესტიციო საქმიანობებიდან					
გაცემული სესხები		(30,066)	(34,561)	(30,066)	(34,561)
გაცემული სესხის დაფარვა		53,269	12,753	53,269	12,753
ძირითადი საშუალებების შეძენა		(30,102)	(24,087)	(30,102)	(24,087)
ძირითადი საშუალებების გაყიდვიდან მიღებული შემოსულობები		793	1,749	793	1,749
არამატერიალური აქტივების შეძენა		(7,283)	(1,169)	(7,283)	(1,169)
საინვესტიციო საქმიანობაში გამოყენებული წმინდა ფულადი სახსრები		(13,389)	(45,315)	(13,389)	(45,315)
ფულადი ნაკადები ფინანსური საქმიანობიდან					
შემოსულობები სესხებიდან		39,905	43,187	39,905	43,187
სესხების დაფარვა		(48,903)	(35,156)	(48,903)	(35,156)
ფინანსური საქმიანობიდან მიღებული წმინდა ფულადი სახსრები/(ფინანსურ საქმიანობებში გამოყენებული წმინდა ფულადი სახსრები)		(8,998)	8,031	(8,998)	8,031
წმინდა მატება/(კლება) ფულად სახსრებსა და მათ ეკვივალენტებში					
ეკვივალენტებში		(2,225)	2,281	(2,225)	2,281
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები 1 იანვარს		2,504	105	2,492	93
გაცვლითი კურსის ცვლილების გავლენა ფულად სახსრებსა და მათ ეკვივალენტებზე		210	118	210	118
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები 31 დეკემბრის	19	489	2,504	477	2,492

*ჯგუფმა და კომპანიამ თავდაპირველად ფასს 15 და ფასს 9, 2018 წლის 1 იანვრიდან გამოიყენეს. გადასვლის შერჩეული მეთოდის შედეგად, შესადარისი ინფორმაცია არ არის გადაანგარიშებული. იხილეთ შენიშვნა 5.

შესადარისი ინფორმაცია გადაანგარიშებულია წინა წლის შეცდომების გასწორების ასახვის მიზნით. იხილეთ შენიშვნა 30.

ფულადი სახსრების მოძრაობის კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ანგარიშგება წაკითხული უნდა იქნეს შენიშვნებთან ერთად, რომელიც განუყოფელი ნაწილია კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგების და განთავსებულია გვერდებზე 11-72.

შენიშვნა	გვერდი	შენიშვნა	გვერდი
1. ანგარიშგების წარმდგენი საწარმო	12	18. სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები	28
2. აღრიცხვის საფუძველი	13	19. ფულადი სახსრები და მათი ექვივალენტები	29
3. სამუშაო და წარდგენის ვალუტა	13	20. სააქციო კაპიტალი და რეზერვები	29
4. შეფასებებისა და მსჯელობების გამოყენება	13	21. კაპიტალის მართვა	29
5. ცვლილებები მნიშვნელოვან სააღრიცხვო პოლიტიკებში	14	22. სესხები და კრედიტები	30
6. შემოსავალი	18	23. სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები	33
7. გაყიდვების თვითღირებულება	20	24. საგადასახადო აქტივები	34
8. გაყიდვის და დისტრიბუციის ხარჯები	20	25. სამართლიანი ღირებულებები და რისკის მართვა	34
9. ადმინისტრაციული ხარჯები	20	26. ინვესტიცია შვილობილ კომპანიებში	46
10. სხვა ხარჯები	21	27. ვალდებულებები	46
11. წმინდა ფინანსური ხარჯები	21	28. პირობითი ვალდებულებები	46
12. ძირითადი საშუალებები (მოიცავს რეკულტივაციის ანაზღაურების აქტივს)	22	29. დაკავშირებული მხარეები	48
13. ტერიტორიის აღდგენის ანაზღაურება	24	30. შეცდომების გასწორება	50
14. არამატერიალური აქტივები	25	31. შეფასების საფუძველი	52
15. კაპიტალის ინვესტიციები	26	32. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკები	52
16. მარაგები	27	33. ახალი სტანდარტები და ინტერპრეტაციები, რომლებიც ჯერ არ არის ძალაში შესული	71
17. მისაღები სესხები	28	34. შემდგომი მოვლენები	71

1. ანგარიშგების წარმდგენი საწარმო

(ა) ბიზნეს გარემო

ჯგუფის/კომპანიის საქმიანობა ძირითადად ხორციელდება საქართველოში. შესაბამისად ჯგუფზე/კომპანიაზე ზემოქმედებს საქართველოში მოქმედი ეკონომიკური ფაქტორები და ფინანსური ბაზრები, რომლებიც განვითარებადი ბაზრის თვისებებით ხასიათდება. საკანონმდებლო, საგადასახადო და მარეგულირებელი ნორმები განაგრძობენ განვითარებას, თუმცა ისინი იყენებენ განსხვავებულ ინტერპრეტაციებს და განიცდიან ხშირ ცვლილებებს, რაც სხვა საკანონმდებლო სირთულეებთან ერთად, საქართველოში მოქმედი ორგანიზაციებისთვის გარკვეულ გამოწვევებს წარმოადგენს. COVID-19 კორონავირუსის პანდემიამ კიდევ უფრო გაზარდა გაურკვევლობა ბიზნეს გარემოში.

წინამდებარე კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგება ასახავს ხელმძღვანელობის მიერ საქართველოს ბიზნეს გარემოს გავლენის შეფასებას ჯგუფის /კომპანიის ოპერაციებსა და ფინანსურ მდგომარეობაზე. მომავალი ბიზნეს გარემო შეიძლება განსხვავდებოდეს ხელმძღვანელობის შეფასებებისაგან.

(ბ) ორგანიზაცია და ოპერაციები

სს „არემჯი კოპერი“ (ყოფილი სს „მადნეული“) („კომპანია“) და მისი შვილობილი კომპანიები („ჯგუფი“): შპს „ტრანს ფეტქიდი“ და შპს „ბელაზ კავკაზ ტრანს სერვისი“, რომლებშიც კომპანია ფლობს 50%-ს თითოეულ კომპანიაში, წარმოადგენენ ქართულ სააქციო და შეზღუდული პასუხისმგებლობის საზოგადოებებს მეწარმეთა შესახებ საქართველოს კანონის შესაბამისად.

კომპანია დარეგისტრირდა 1996 წლის 31 იანვარს საქართველოს კანონმდებლობის ქვეშ. 2012 წლის ივნისში „Rich Metals Group B.V.“-მ (შემდგომში „მშობელი კომპანია“) შეიძინა კომპანიის 99,16%-იანი წილი „GPM Georgia B.V.“- სგან, მფლობელობის ცვლილების შემდეგ, 2012 წელს, კომპანიას შეეცვალა სახელწოდება და დაერქვა სს „არემჯი კოპერი“. 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით „Rich Metals Group B.V.“ ფლობს კომპანიის 99.6%-ს (2017: 99.6%).

კომპანიის რეგისტრირებული ოფისის მისამართია: დაბა კაზრეთი, ბოლნისის რაიონი, საქართველო. მარეგისტრირებული ორგანოა ბოლნისის რაიონული სასამართლო. კომპანიის საიდენტიფიკაციო ნომერია 225358341.

კომპანიას მიღებული აქვს მინერალური რესურსების ძიების, მოპოვებისა და დამუშავების ლიცენზია მადნეულის საბადოზე, სამხრეთ საქართველოში ბოლნისის რაიონის ტერიტორიაზე 2041 წლამდე. აღნიშნული ლიცენზია კომპანიამ 2014 წლის ნოემბრის თვეში მიიღო.

ჯგუფის/კომპანიის ძირითადი საქმიანობა მოიცავს სპილენძისა და ოქროს შემცველი მადნის მოპოვებას და დამუშავებას. საბოლოო პროდუქტები შედგება სპილენძისა და ოქროს კონცენტრატის და ცემენტ-სპილენძის კონცენტრატისგან.

2018 და 2017 წლების 31 დეკემბრის მდგომარეობით, კომპანიის 99.6 % - ის მფლობელი არის „Rich Metals Group B.V.“ (ჰოლანდია), ხოლო ჯგუფის საბოლოო მაკონტროლებელი კომპანიებია ბრიტანეთის ვირჯინიის კუნძულებზე რეგისტრირებული „Suncort Enterprises Limited“ და „Ticola Holdings Limited“.

2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ჯგუფი საბოლოოდ კონტროლდება ფიზიკური პირის მიერ - დიმიტრი ტროიცკი (2017: დიმიტრი ტროიცკი და დიმიტრი კორჟევი), რომელსაც აქვს უფლება საკუთარი შეხედულებისამებრ და საკუთარი სარგებლისთვის წარმართოს ჯგუფის/კომპანიის ოპერაციები. დიმიტრი ტროიცკის ასევე გააჩნია სხვადასხვა ბიზნეს ინტერესები ჯგუფის გარეთ. ოპერაციები დაკავშირებულ მხარეებთან განხილულია 29-ე შენიშვნაში.

2. აღრიცხვის საფუძველი

(ა) შესაბამისობა

წინამდებარე კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტებთან („ფასს“) სრულ შესაბამისობაში.

ეს არის ჯგუფის/კომპანიის ყოველწლიური ფინანსური ანგარიშგებების პირველი ნაკრები, რომელშიც გამოყენებულია ფასს 15 „შემოსავლები მომხმარებლებთან გაფორმებული ხელშეკრულებებიდან“ და ფასს 9 „ფინანსური ინსტრუმენტებიდან“. ცვლილებები მნიშვნელოვან სააღრიცხვო პოლიტიკებში აღწერილია მე-5 შენიშვნაში.

(ბ) სამთო ლიცენზია და მადნის რეზერვები

ჯგუფს/კომპანიას საქართველოს გარემოს დაცვისა და ბუნებრივი რესურსების სამინისტროსგან მიღებული აქვს ლიცენზია ბოლნისის ადმინისტრაციულ ტერიტორიაზე („მადნეულის საბადო“) ძვირფასი, ფერადი, იშვიათი ლითონებისა და ბარიტის მოპოვებასა და დამუშავებაზე. ლიცენზია მიღებულია 2014 წლის ნოემბერში და მოქმედებს 2041 წლამდე.

მადნეული საბადოს რეზერვების ბოლო შეფასება მოხდა 2018 წელს სამთო გეგმის მომზადების ფარგლებში კომპანიის შიდა გეოლოგ-ექსპერტების მიერ. შეფასებამ აჩვენა 1.69 მილიონი ტონა ზუსტი და 13.7 მილიონი ტონა საპროგნოზო მადნის რეზერვები.

არსებობს რიგი გაურკვევლობები მადნის რეზერვების რაოდენობის განსაზღვრასთან დაკავშირებით, მათ შორის ჯგუფის/კომპანიის კონტროლს მიღმა არსებული მრავალი ფაქტორი. მადნის რეზერვის შეფასება საბურღი ხვრელიდან და სხვა ღიობებიდან აღებული სინჯებიდან მიღებული საბადოს ანალიზის შედეგების საინჟინრო შეფასებებს ეფუძნება. ამასთან, კონკრეტული ლითონის საბაზრო ღირებულების კლებამ შესაძლოა გამოიწვიოს შედარებით ნაკლები ხარისხის მინერალიზაციის მქონე მარაგების არამომგებიანობა. გარდა ამისა, საოპერაციო და ეკოლოგიური ნებართვების ხელმისაწვდომობამ, საოპერაციო და კაპიტალური ხარჯების ცვლილებამ და სხვა ფაქტორებმა შესაძლოა არსებითი გავლენა იქონიონ ჯგუფის/კომპანიის მადნის რეზერვის შეფასებაზე.

3. სამუშაო და წარდგენის ვალუტა

საქართველოს ეროვნული ვალუტაა ქართული ლარი, რომელიც ამავდროულად წარმოადგენს კომპანიის სამუშაო ვალუტას და ვალუტას, რომელშიც წარმოდგენილია წინამდებარე კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგება. ლარში წარმოდგენილი ყველა ფინანსური ინფორმაცია დამრგვალებულია უახლოეს ათასამდე, გარდა სხვაგვარად მითითებული შემთხვევებისა.

4. შეფასებებისა და მსჯელობების გამოყენება

ფასს-თან შესაბამისი კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგების მომზადება ხელმძღვანელობისგან მოითხოვს მსჯელობებს, შეფასებებსა და დაშვებებს, რომლებიც გავლენას ახდენენ სააღრიცხვო პოლიტიკაზე და წარმოდგენილი აქტივების, ვალდებულებების, შემოსავლებისა და ხარჯების ოდენობაზე. ფაქტობრივი შედეგები შეიძლება განსხვავდებოდეს აღნიშნული შეფასებებისგან.

სააღრიცხვო შეფასებების და ძირითადი დაშვებების გადახედვა მუდმივად ხორციელდება. სააღრიცხვო შეფასებების გადახედვის შედეგად გამოწვეული ცვლილებები, აღიარდება იმ პერიოდში, როდესაც მოხდა მათი გადახედვა და ნებისმიერ შემდგომ პერიოდში, რომელზედაც მათ ექნებათ გავლენა.

ინფორმაცია იმ მნიშვნელოვან სააღრიცხვო პოლიტიკების გამოყენებასთან დაკავშირებული კრიტიკული მსჯელობების შესახებ, რომლებსაც ყველაზე მნიშვნელოვანი გავლენა აქვთ კონსოლიდირებულ და ინდივიდუალურ ფინანსურ ანგარიშგებებში აღიარებულ თანხებზე, განსაზღვრულია შენიშვნაში 13 - ტერიტორიის აღდგენის ანარიცხები.

ინფორმაცია დაშვებებსა და შეფასებებთან დაკავშირებული გაურკვევლობების შესახებ, რომლებიც მომდევნო ფინანსური წლის განმავლობაში არსებითი ცვლილებების მნიშვნელოვანი რისკის წინაშე დგანან, განხილულია შემდეგ შენიშვნებში:

- შენიშვნა 12 - საბადოს გახსნის ხარჯების კაპიტალიზაცია;
- შენიშვნა 13 - ტერიტორიის აღდგენის ანარიცხის ვადებისა და თანხის განსაზღვრა;
- შენიშვნა 15 - შპს „არემჯი გოლდისგან“ დივიდენდების მიღების ვადების განსაზღვრა;
- შენიშვნა 15 - კაპიტალის ინვესტიციები - სამართლიანი ღირებულების იერარქიაში მესამე დონედ კლასიფიცირებული ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულება.

სამართლიანი ღირებულებების შეფასება

ჯგუფის/კომპანიის რამდენიმე სააღრიცხვო პოლიტიკა და განმარტება მოითხოვს ფინანსური და არაფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულების განსაზღვრას.

სამართლიანი ღირებულება ჯგუფდება სხვადასხვა დონეების მიხედვით სამართლიანი ღირებულების იერარქიაში, შეფასების მეთოდოლოგიებში გამოყენებული ინფორმაციის საფუძველზე:

- *დონე 1:* კოტირებული საბაზრო ფასი (დაუკორექტირებელი) აქტიურ ბაზარზე მსგავსი აქტივებისა და ვალდებულებებისთვის.
- *დონე 2:* შემავალი მონაცემები გარდა იმისა, რაც შესულია პირველ დონეში და რომლებიც ხელმისაწვდომია აქტივისა და ვალდებულებისთვის, როგორც პირდაპირ (მაგ. ფასები), ასევე ირიბად (მაგ. ფასებისგან წარმოებული).
- *დონე 3:* მონაცემები აქტივისა და ვალდებულებისთვის, რომლებიც არ ეფუძნება დაკვირვებად საბაზრო მონაცემებს (არადაკვირვებადი მონაცემები).

იმ შემთხვევაში, როდესაც აქტივისა ან ვალდებულების სამართლიანი ღირებულების შესაფასებლად გამოყენებული მონაცემების დაჯგუფება შესაძლებელია სამართლიანი ღირებულების სხვადასხვა დონეებში, მაშინ სამართლიანი ღირებულების შეფასების დაჯგუფება ხდება მთლიანობაში, სამართლიანი ღირებულების იერარქიის იმავე დონეში, რომელშიც ყველაზე დაბალი დონის მონაცემებია, რაც მნიშვნელოვანია მთლიანი შეფასებისთვის.

ყველა ფინანსური ინსტრუმენტის სავარაუდო სამართლიანი ღირებულება 2018 წლის 31 დეკემბრისთვის და 2017 წლის 31 დეკემბრისთვის მათ საბალანსო ღირებულებასთან არის მიახლოებული.

სამართლიანი ღირებულების შეფასებისას გაკეთებული დაშვებების შესახებ დამატებითი ინფორმაცია წარმოდგენილია შენიშვნაში 25 - სამართლიანი ღირებულებები და რისკის მართვა.

5. ცვლილებები მნიშვნელოვან სააღრიცხვო პოლიტიკებში

ჯგუფმა და კომპანიამ თავდაპირველად ფასს 15 (იხილეთ (ა)) და ფასს 9 (იხილეთ (ბ)), 2018 წლის 1 იანვრიდან გამოიყენეს. აღნიშნული და გარკვეული სხვა ახალი სტანდარტები აგრეთვე ამოქმედდა 2018 წლის 1 იანვრიდან, თუმცა მათ არ აქვთ არსებითი გავლენა ჯგუფის/კომპანიის კონსოლიდირებულ და ინდივიდუალურ ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

ზემოაღნიშნული სტანდარტების დანერგვისას, ჯგუფის/კომპანიის მიერ არჩეული გადასვლის მეთოდის გათვალისწინებით, შესადარისი ინფორმაცია ამ კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგებების ფარგლებში არ იყო გადაანგარიშებული ახალი

სტანდარტების მოთხოვნების ასახვის მიზნით. აღნიშნული სტანდარტების პირველადი გამოყენების გავლენა ძირითადად ეხება სასესხო და დივიდენდის მოთხოვნებზე აღიარებულ, გაუფასურების ზარალის ზრდას (იხილეთ ბ (ii)).

(ა) ფასს 15 - ამონაგები მომხმარებლებთან გაფორმებული ხელშეკრულებებიდან

ფასს 15 ადგენს ერთიან ჩარჩოს იმის დასადგენად რა შემთხვევაში, რა ოდენობით და როდის უნდა მოხდეს ამონაგების აღიარება. მან ჩაანაცვლა ბასს 18 ამონაგები, ბასს 11 სამშენებლო ხელშეკრულებები და მათთან დაკავშირებული ინტერპრეტაციები. ფასს 15-ის მიხედვით, ამონაგები აღიარდება, როდესაც მომხმარებელი მოიპოვებს კონტროლს საქონელზე ან მომსახურებაზე. კონტროლის გადაცემის მომენტის განსაზღვრა - დროის გარკვეულ მომენტში თუ დროთა განმავლობაში - საჭიროებს შეფასებას.

ჯგუფმა/კომპანიამ დანერგა ფასს 15 კუმულაციური ეფექტის მეთოდის გამოყენებით (პრაქტიკული მაგალითების გარეშე), რომლის პირველად გამოყენების გავლენა აღიარდა სტანდარტის პირველადი გამოყენების თარიღისთვის (ანუ, 1 იანვარი 2018 წელი). შესაბამისად, 2017 წლისთვის წარმოდგენილი ინფორმაცია არ არის გადაანგარიშებული - ანუ წარმოდგენილია ადრე აღრიცხვლის შესაბამისად, ბასს 18-ის, ბასს 11-ის და დაკავშირებული ინტერპრეტაციების ფარგლებში. ამასთანავე, ფასს 15-ის ახსნა-განმარტებითი მოთხოვნები ზოგადად არ ყოფილა გამოყენებული შესადარის ინფორმაციაზე.

ფასს 15-ს არ ჰქონია არსებითი გავლენა ჯგუფის/კომპანიის სააღრიცხვო პოლიტიკებზე შემოსავლის წყაროებთან მიმართებით (იხილეთ მე-6 შენიშვნა), შესაბამისად, ფასს 15-ზე გადასვლას არ ჰქონია გავლენა ფინანსური მდგომარეობის კონსოლიდირებულ და ინდივიდუალურ ანგარიშგებაზე 2018 წლის 1 იანვრის და 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით და მოგების ან ზარალის და სხვა სრული შემოსავლის კონსოლიდირებულ და ინდივიდუალურ ანგარიშგებაზე 2018 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის.

ჯგუფის/კომპანიის შემოსავლის აღიარებასთან დაკავშირებულ სააღრიცხვო პოლიტიკებზე დამატებითი ინფორმაციისთვის, იხილეთ შენიშვნა 32(ბ).

(ბ) ფასს 9 - ფინანსური ინსტრუმენტები

ფასს 9 ადგენს ფინანსური აქტივების, ფინანსური ვალდებულებებისა და სხვა არაფინანსური ერთეულების ყიდვა - გაყიდვის ხელშეკრულებების აღრიცხვისა და შეფასების მოთხოვნებს. ეს სტანდარტი ანაცვლებს ბასს 39 ფინანსური ინსტრუმენტები: აღიარება და შეფასება-ს.

შემდეგი ცხრილი აჯამებს ფასს 9-ზე გადასვლის გავლენას (გადასახადების გამოკლებით) გაუნაწილებელი მოგების საწყის ნაშთზე.

'000 ლარი გაუნაწილებელი მოგება	ფასს 9-ის მიღების გავლენა საწყის ნაშთზე
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი სასესხო მოთხოვნებზე, აღიარება	
ფასს 9-ის ფარგლებში	657
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი დივიდენდის მოთხოვნებზე,	
აღიარება ფასს 9-ის ფარგლებში	394
გავლენა 2018 წლის 1 იანვარს	1,051

(i) ფინანსური აქტივებისა და ფინანსური ვალდებულებების კლასიფიკაცია და შეფასება

ფასს 9-ის მიხედვით ფინანსური აქტივები კლასიფიცირდება სამ ძირითად კატეგორიად: ამორტიზირებული ღირებულებით შეფასებული, სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით შეფასებული და სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით შეფასებული. ფინანსური აქტივების კლასიფიკაცია ფასს 9-ის მიხედვით ძირითადად ეფუძნება ბიზნესს მოდელს, რომლის ფარგლებში იმართება ფინანსური აქტივი და მისი სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მახასიათებლებს. ფასს 9 აუქმებს ბასს 39-ის კატეგორიებს:

დაფარვის ვადამდე ფლობილი, სესხები და მოთხოვნები და კაპიტალის ინვესტიცია. ფასს 9-ს მიხედვით, ხელშეკრულებებში ჩართული წარმოებული ინსტრუმენტები, რომელთა საგანსაც ფინანსური აქტივი წარმოადგენს, სტანდარტის მიზნებისთვის არ განცალკევდება. ნაცვლად ამისა, კლასიფიკაციის მიზნებისათვის ფასდება ჰიბრიდული ფინანსური ინსტრუმენტი როგორც ერთი მთლიანობა.

ფასს 9 უმეტესწილად ინარჩუნებს ბასს 39-ის, ფინანსური ვალდებულებების შეფასებისა და კლასიფიკაციის მოთხოვნებს.

ფასს 9-ის გამოყენებამ არ იქონია მნიშვნელოვანი გავლენა ჯგუფის/კომპანიის სააღრიცხვო პოლიტიკებზე ფინანსურ ვალდებულებებთან დაკავშირებით.

ახსნა-განმარტებისთვის იმისა თუ როგორ აკლასიფიცირებს და აფასებს ჯგუფი/კომპანია ფინანსურ ინსტრუმენტებს, ცვლილებებს, და აღრიცხავს დაკავშირებულ ამონაგებსა და ზარალს ფასს 9-ის ფარგლებში, იხილეთ შენიშვნა 32 (ი (iii)).

შემდეგ ცხრილში განმარტებულია თავდაპირველი შეფასების კატეგორიები ბასს 39-ის ფარგლებში და ახალი შეფასების კატეგორიები ფასს 9-ის ფარგლებში ჯგუფის/კომპანიის ფინანსური აქტივების და ფინანსური ვალდებულებების თითოეული კლასისთვის 2018 წლის 1 იანვრისთვის.

ფასს 9-ის მიღების გავლენა ფინანსური აქტივების საბალანსო ღირებულებებზე 2018 წლის 1 იანვრისთვის უკავშირდება მხოლოდ ახალი გაუფასურების მოთხოვნებს.

ჯგუფი	შენიშვნები	თავდაპირველი კლასიფიკაცია ბასს 39-ის ფარგლებში	ახალი კლასიფიკაცია ფასს 9-ის ფარგლებში	თავდაპირველი საბალანსო ღირებულება ბასს 39-ის ფარგლებში	ახალი საბალანსო ღირებულება ფასს 9-ის ფარგლებში
'000 ლარი					
ფინანსური აქტივები					
დივიდენდის მოთხოვნები	15	სესხები და მოთხოვნები	ამორტიზირებული ღირებულება	34,467	34,074
სასესხო მოთხოვნები	17	სესხები და მოთხოვნები	ამორტიზირებული ღირებულება	28,743	28,086
მოთხოვნები სპილენძის კონცენტრატის და ცემენტის სპილენძის რეალიზაციიდან*	18	სესხები და მოთხოვნები	სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით	11,493	11,493
სხვა მოთხოვნები	18	სესხები და მოთხოვნები	ამორტიზირებული ღირებულება სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით -	4,302	4,302
კაპიტალის ინვესტიციები**	15	გასაყიდად ხელმისაწვდომი	კაპიტალის ინსტრუმენტი	4,001	4,001
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	19	სესხები და მოთხოვნები	ამორტიზირებული ღირებულება	2,504	2,504
აღიარებული ფინანსური აქტივები				85,510	84,460
ფინანსური ვალდებულებები					
სესხები და კრედიტები	22	სხვა ფინანსური ვალდებულებები	სხვა ფინანსური ვალდებულებები	92,708	92,708
სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები	23	სხვა ფინანსური ვალდებულებები	სხვა ფინანსური ვალდებულებები	79,481	79,481
სულ ფინანსური ვალდებულებები				172,189	172,189

კომპანია		თავდაპირველი კლასიფიკაცია ბასს 39-ის ფარგლებში	ახალი კლასიფიკაცია ფასს 9-ის ფარგლებში	თავდაპირველი საბალანსო ღირებულება ბასს 39-ის ფარგლებში	ახალი საბალანსო ღირებულება ფასს 9-ის ფარგლებში
'000 ლარი	შენიშვნები				
ფინანსური აქტივები					
დივიდენდის მოთხოვნები	15	სესხები და მოთხოვნები	ამორტიზირებული ღირებულება	34,467	34,074
სასესხო მოთხოვნები	17	სესხები და მოთხოვნები	ამორტიზირებული ღირებულება	28,743	28,086
მოთხოვნები სპილენძის კონცენტრატის და ცემენტის სპილენძის გაყიდვებიდან *	18	სესხები და მოთხოვნები	სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით	11,506	11,506
სხვა მოთხოვნები	18	სესხები და მოთხოვნები	ამორტიზირებული ღირებულება	7,604	7,604
კაპიტალის ინვესტიციები**			სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით -		
	15	გასაყიდად ხელმისაწვდომი	კაპიტალის ინსტრუმენტი	4,001	4,001
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	19	სესხები და მოთხოვნები	ამორტიზირებული ღირებულება	2,492	2,492
ადიარებული ფინანსური აქტივები				88,813	87,763
ფინანსური ვალდებულებები					
სესხები და კრედიტები	22	სხვა ფინანსური ვალდებულებები	სხვა ფინანსური ვალდებულებები	92,580	92,580
სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები	23	სხვა ფინანსური ვალდებულებები	სხვა ფინანსური ვალდებულებები	81,009	81,009
სულ ფინანსური ვალდებულებები				173,589	173,589

* ჯგუფი/კომპანია მოთხოვნებს სპილენძის კონცენტრატის და ცემენტის სპილენძის გაყიდვებიდან აკლასიფიცირებს "სესხები და მოთხოვნების" კატეგორიაში ბასს 39-ის ფარგლებში, ამასთანავე, გაყიდვები წინასწარ განსაზღვრულ ფასად ჩაითვალია არა-არსებითად. ფასს 9-ის მიღებისას, 2018 წლის 1 იანვრიდან, აღნიშნული ფინანსური აქტივები იქნა კლასიფიცირებული "სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით" კატეგორიაში ჩართული, წინასწარ განსაზღვრული ფასების ფუნქციის გამო.

** 2018 წლის 1 იანვრისთვის, ჯგუფმა/კომპანიამ მისი კაპიტალის ინვესტიციები "სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით" კატეგორიაში შეიტანა, რადგან აღნიშნული კაპიტალის ფასიანი ქაღალდები წარმოადგენს ინვესტიციებს რომელთა შენარჩუნებასაც ჯგუფი/კომპანია გრძელვადიანი სტრატეგიული მიზნების მისაღწევად გეგმავს. სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით შეფასებული კაპიტალის ინვესტიციები წარმოადგენს ინვესტიციას შპს "არემჯი გოლდის" (ყოფილი შპს "კვარციტი", მშობელი კომპანიის სხვა შვილობილი კომპანია) სააქციო კაპიტალის 3.79% -ში.

(ii) ფინანსური აქტივების გაუფასურება

ფასს 9 ანაცვლებს ბასს 39-ის „გაწეული ზარალის“ მოდელს „მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის“ მოდელით. ახალი გაუფასურების მოდელი ეხება ფინანსურ აქტივებს რომლებიც ფასდება ამორტიზებული ღირებულებით, სახელშეკრულებო აქტივებს და სავალო ინვესტიციებს, რომელიც შეფასებულია სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, მაგრამ არ ვრცელდება ინვესტიციებზე კაპიტალის ინსტრუმენტებში. ფასს 9-ის მიხედვით, საკრედიტო ზარალები აღიარდება უფრო ადრე ვიდრე ბასს 39-ის მიხედვით - იხილეთ შენიშვნა 32 (კ).

ფასს 9-ის გაუფასურების მოდელის ქვეშ არსებული აქტივებისთვის, მოსალოდნელია გაუფასურების ზარალის ზრდა და მეტი არასტაბილურობა. ჯგუფმა/კომპანიამ განსაზღვრა, რომ 2018 წლის 1 იანვრისთვის, ფასს 9-ის გაუფასურების მოთხოვნების დანერგვა გამოიწვევს დამატებით გაუფასურების რეზერვს, შემდეგი სახით.

'000 ლარი	
ზარალის რეზერვი 2017 წლის 31 დეკემბრისთვის ბასს 39-ის ფარგლებში	3,349
2018 წლის 1 იანვარს აღიარებული დამატებითი გაუფასურება:	
მისაღებ სესხებზე:	657
მისაღებ დივიდენდებზე:	393
ზარალის რეზერვი 2018 წლის 1 იანვრისთვის ფასს 9-ის ფარგლებში	4,399

დამატებითი ინფორმაცია ჯგუფის/კომპანიის მიერ გაუფასურების რეზერვის შეფასებასთან დაკავშირებით მოცემულია შენიშვნაში 32(კ).

(iii) გადასვლა

ჯგუფმა/კომპანიამ გამოიყენა გათავისუფლება, რომ არ გადაიანგარიშოს შესადარისი ინფორმაცია წინა პერიოდებისთვის კლასიფიკაციისა და შეფასების მოთხოვნებთან მიმართებაში (გაუფასურების ჩათვლით). შესაბამისად, შესადარისი პერიოდები არ არის გადაანგარიშებული. ფასს 9-ის გამოყენების შედეგად წარმოშობილი სხვაობები ფინანსური აქტივების და ვალდებულებების საბალანსო ღირებულებებში აღიარებულია 2018 წლის 1 იანვრისთვის აკუმულირებულ ზარალში. შესაბამისად, 2017 წლისთვის წარმოდგენილი ინფორმაცია ზოგადად ასახავს არა ფასს 9-ის, არამედ უფრო ბასს 39-ის მოთხოვნებს.

6. შემოსავალი

ფასს 15-ის თავდაპირველი გამოყენების გავლენა ჯგუფის ამონაგებზე მომხმარებლებთან გაფორმებული ხელშეკრულებებიდან აღწერილია შენიშვნაში 5. ფასს 15-ის გამოყენებისთვის შერჩეული გადასვლის მეთოდის შედეგად, შესადარისი ინფორმაცია არ არის გადაანგარიშებული ახალი მოთხოვნების ასახვის მიზნით.

ჯგუფი/კომპანია შემოსავალს გამოიმუშავებს ძირითადად სპილენძის-ოქროს და ცემენტის სპილენძის კონცენტრატების გაყიდვიდან და ასევე, სამთო-მომპოვებელ საქმიანობასთან დაკავშირებული მომსახურებიდან.

(ა) მომხმარებლებთან გაფორმებული ხელშეკრულებებიდან მიღებული შემოსავლების ჩაშლა

'000 ლარი	ჯგუფი		კომპანია	
	2018	2017	2018	2017
ოქროს და სპილენძის კონცენტრატის გაყიდვები	243,465	201,058	243,465	201,058
შემოსავალი გაწეული მომსახურებიდან	24,833	15,341	24,833	15,341
ცემენტ-სპილენძის გაყიდვები	7,495	9,697	7,495	9,697
სულ შემოსავალი მომხმარებლებთან გაფორმებული ხელშეკრულებებიდან	275,793	226,096	275,793	226,096

წინასწარ განსაზღვრული ფასებით დადებული გარიგებების სამართლიანი ღირებულების ცვლილება, რომლებიც დაკავშირებულია სპილენძის კონცენტრატის და ცემენტის სპილენძის გაყიდვებიდან მიღებულ მოთხოვნებთან, არის არა-არსებითი, შესაბამისად არ არის წარმოდგენილი ცალკე მუხლის სახით მოგების ან ზარალის და სხვა სრული შემოსავლის ანგარიშგებაში.

ქვემოთ მოყვანილი ცხრილში, შემოსავალი მომხმარებლებთან გაფორმებული ხელშეკრულებებიდან დაშლილია მნიშვნელოვანი გეოგრაფიული ბაზრების მიხედვით.

'000 ლარი	ჯგუფი		კომპანია	
	2018	2017	2018	2017
უცხოური*	250,960	210,755	250,960	210,755
ადგილობრივი**	24,833	15,341	24,833	15,341
სულ შემოსავალი	275,793	226,096	275,793	226,096

* გაყიდვები უცხოურ კომპანიაზე წარმოადგენს გაყიდვებს ერთადერთ კონტრაქტზე "Trafigura PTE LTD".

** ადგილობრივი შემოსავალი წარმოადგენს შემოსავალს შპს "არემჯი გოლდზე" გაწეული მომსახურებიდან.

(ბ) სახელშეკრულებო ნაშთები

სახელშეკრულებო აქტივი წარმოადგენს ანაზღაურების მიღების უფლებას მომხმარებელზე გადაცემული საქონლისთვის ან მომსახურებისთვის. თუ ჯგუფი/კომპანია მუშაობს საქონლის ან მომსახურების კლიენტზე მანამდე გადაცემით სანამ კლიენტი გადაიხდის ანაზღაურებას ან სანამ გადახდის ვალდებულება დადგება, მაშინ სახელშეკრულებო აქტივი აღიარდება პირობითი გამომუშავებული ანაზღაურებისთვის. ჯგუფს/კომპანიას არ აქვს არანაირი სახელშეკრულებო აქტივი ან ვალდებულება და უფლება ანაზღაურებაზე დგება დროის მოკლე პერიოდის განმავლობაში, წინასწარი გადახდების გარეშე და ყველა უფლება ანაზღაურებაზე არის უპირობო.

ინფორმაცია მოთხოვნებზე მომხმარებლებთან დადებული ხელშეკრულებებიდან წარმოდგენილია შენიშვნებში 18 და 25(გ).

არ არსებობს ინფორმაცია ნარჩენი შესასრულებელი ვალდებულებების შესახებ 2018 წლის 31 დეკემბრისთვის, რომელთაც აქვთ თავდაპირველი მოსალოდნელი ხანგრძლივობა 1 წელი ან ნაკლები (ფასს 15-ით ნებადართულის შესაბამისად).

(გ) ნაკისრი ვალდებულებები და შემოსავლის აღიარების პოლიტიკები

ჯგუფი/კომპანია შემოსავალს მომხმარებლებთან გაფორმებული ხელშეკრულებებიდან აღიარებს დროის იმ მომენტში, როდესაც იგი მომხმარებელს საქონელზე კონტროლს გადასცემს, ხოლო გაწეული მომსახურებიდან შემოსავლის აღიარება ხდება გარკვეული დროის განმავლობაში მომსახურების მიწოდების შესაბამისად. იხ. შენიშვნა 32(ბ).

7. გაყიდვების თვითღირებულება

	ჯგუფი		კომპანია	
	2018	2017 (გადაანგარიშებული)	2018	2017 (გადაანგარიშებული)
'000 ლარი				
საწვავი და მასალები	98,201	53,997	98,201	53,997
შრომის ანაზღაურება და				
ხელფასები	17,026	19,419	17,026	19,419
ცვეთა და ამორტიზაცია	15,921	14,928	15,921	14,928
ელექტროენერგია	9,676	10,228	9,676	10,228
აუთსორსინგული მომსახურება	9,023	13,122	9,023	13,122
გადასახადები ბუნებრივი				
რესურსების გამოყენებისთვის	5,577	4,091	5,577	4,091
	155,424	115,785	155,424	115,785

8. გაყიდვის და დისტრიბუციის ხარჯები

	ჯგუფი		კომპანია	
	2018	2017	2018	2017
'000 ლარი				
ტრანსპორტირება და შენახვა	2,122	2,524	2,122	2,524
მასალები	617	671	617	671
შრომის ანაზღაურება და				
ხელფასები	292	240	292	240
ცვეთა	64	20	64	20
სხვა	425	168	425	168
	3,520	3,623	3,520	3,623

9. ადმინისტრაციული ხარჯები

	ჯგუფი		კომპანია	
	2018	2017	2018	2017
'000 ლარი				
შრომის ანაზღაურება და ხელფასები	13,991	13,832	13,991	13,832
გადასახადები, მოგების გადასახადის				
გარდა	2,205	2,163	2,205	2,163
საბანკო და საკონსულტაციო ხარჯები	1,713	2,633	1,713	2,633
იჯარა, კომუნალური მომსახურებები,				
კომუნიკაცია და საოფისე ინვენტარი	1,271	1,082	1,271	1,082
ცვეთა და ამორტიზაცია	1,233	985	1,233	985
უსაფრთხოება	529	519	529	519
შეკეთება და ტექნიკური მხარდაჭერა	209	216	209	216
სამიწვლინებო და წარმომადგენლობითი				
ხარჯები	192	172	192	172
სხვა*	3,832	1,408	3,832	1,408
	25,175	23,010	25,175	23,010

* კატეგორია "სხვა" შედგება სხვადასხვა ადმინისტრაციული ხასიათის მქონე საოპერაციო ხარჯებისგან. 2018 წლის განმავლობაში გაწეული ყველაზე დიდი დანახარჯები იყო შემდეგი: 1, 371 ათასი ლარი საქართველოში, დმანისის რეგიონში გაზსადენთან დაკავშირებული დასუფთავების ხარჯებისთვის და 504 ათასი ლარი საბადოს ტერიტორიაზე გაწმენდის სამუშაოებისათვის. 2018 წელს ფინანსური აუდიტისთვის გადახდილმა პროფესიონალურმა ხარჯებმა შეადგინა 172 ათასი ლარი (2017 წელს: 162 ათასი ლარი).

10. სხვა ხარჯები

'000 ლარი	ჯგუფი		კომპანია	
	2018	2017	2018	2017
ძირითადი საშუალებების ჩამოწერა	1,893	163	1,893	185
კვლევის ხარჯი	1,391	1,971	1,391	1,971
მარაგების ჩამოწერა და ანარიცხის ზრდა	514	7,508	514	7,508
სპონსორობასთან დაკავშირებული და სოციალური დანახარჯები	354	185	354	163
გადასახადებთან დაკავშირებული საურავები და ჯარიმები	8	392	8	392
გაუფასურების ზარალი გაცემულ სესხებზე	-	343	-	343
სხვა	1,760	2,483	1,760	2,483
	5,920	13,045	5,920	13,045

11. წმინდა ფინანსური ხარჯები

'000 ლარი	ჯგუფი		კომპანია	
	2018	2017	2018	2017
საპროცენტო შემოსავალი ეფექტური პროცენტის მეთოდის მიხედვით:				
- მისაღები სესხები	3,946	1,657	3,946	1,657
- მისაღები დივიდენდების დისკონტირების უკუგებიდან	4,424	3,785	4,424	3,785
მთლიანი შემოსავალი ეფექტური პროცენტის მეთოდის მიხედვით:	8,370	5,442	8,370	5,442
უცხოური ვალუტის კონვერტაციით გამოწვეულ წმინდა ამონაგებზე	1,820	4,184	1,820	4,042
ფინანსური შემოსავალი	10,190	9,626	10,190	9,484
ამორტიზირებული ღირებულებებით შეფასებული ფინანსური ვალდებულებები - საპროცენტო ხარჯი				
საპროცენტო ხარჯი სესხებსა და კრედიტებზე	(5,927)	(9,961)	(5,927)	(9,819)
დისკონტირების უკუგება ტერიტორიის აღდგენის ანარიცხზე	(457)	(346)	(457)	(346)
ფინანსური ხარჯები	(6,384)	(10,307)	(6,384)	(10,165)
მოგებაში ან ზარალში აღიარებული წმინდა ფინანსური შემოსავალი/(ხარჯები)	3,806	(681)	3,806	(681)

12. ძირითადი საშუალებები (მოიცავს რეკულტივაციის ანარიცხს)

'000 ლარი

ჯგუფი:

თვითღირებულება ან სავარაუდო ღირებულება

ნაშთი 2016 წლის 31 დეკემბერს

ადრე წარმოდგენილის შესაბამისად

შეცდომების გასწორების გავლენა (შენიშვნა 30)

რეკლასიფიკაციის გავლენა

ნაშთი 2017 წლის 1 იანვარს, გადაანგარიშებული

შესყიდვები

გაყიდვები / ჩამოწერები

ცვლილება ექსპლოატაციიდან გასვლის ვალდებულების

შეფასებაში

ნაშთი 2017 წლის 31 დეკემბერს

ნაშთი 2018 წლის 1 იანვარს

შესყიდვები

გაყიდვები / ჩამოწერები

ცვლილება ექსპლოატაციიდან გასვლის ვალდებულების

შეფასებაში

ნაშთი 2018 წლის 31 დეკემბერს

ცვეთა და გაუფასურების ზარალი

ნაშთი 2016 წლის 31 დეკემბერს

ადრე წარმოდგენილის შესაბამისად

შეცდომების გასწორების გავლენა (შენიშვნა 30)

რეკლასიფიკაციის გავლენა

ნაშთი 2017 წლის 1 იანვარს, გადაანგარიშებული

წლის ცვეთა

გაყიდვები / ჩამოწერები

ნაშთი 2017 წლის 31 დეკემბერს

ნაშთი 2018 წლის 1 იანვარს

წლის ცვეთა

გაყიდვები / ჩამოწერები

ნაშთი 2018 წლის 31 დეკემბერს

საბალანსო ღირებულებები

2017 წლის 1 იანვარს

2017 წლის 31 დეკემბერს

2018 წლის 31 დეკემბერს

ძირითადი საშუალებები	ავტომობილები	კაშვლები და გზები	მიწა და შენობები	საბადოს ქონება	კაპიტალიზებული სარეკულტივაციო ანარიცხი*	სხვა	სულ
37,612	27,114	16,850	4,831	113,704	-	2,022	202,133
-	-	-	-	(66,783)	-	-	(66,783)
-	-	-	-	(13,197)	13,197	-	-
37,612	27,114	16,850	4,831	33,724	13,197	2,022	135,350
9,638	2,492	640	210	12,824	-	305	26,109
(1,914)	(341)	-	-	-	-	(160)	(2,415)
-	-	-	-	-	4,951	-	4,951
45,336	29,265	17,490	5,041	46,548	18,148	2,167	163,995
45,336	29,265	17,490	5,041	46,548	18,148	2,167	163,995
19,357	267	3,954	146	5,644	-	1,066	30,434
(2,715)	(93)	(366)	(28)	-	-	(66)	(3,268)
-	-	-	-	-	2,567	-	2,567
61,978	29,439	21,078	5,159	52,192	20,715	3,167	193,728
28,101	16,784	12,728	1,499	41,277	-	1,520	101,909
-	-	-	-	(29,180)	-	-	(29,180)
-	-	-	-	(2,450)	2,450	-	-
28,101	16,784	12,728	1,499	9,647	2,450	1,520	72,729
2,961	3,045	947	251	3,493	1,074	333	12,104
(154)	(241)	-	-	-	-	(109)	(504)
30,908	19,588	13,675	1,750	13,140	3,524	1,744	84,329
30,908	19,588	13,675	1,750	13,140	3,524	1,744	84,329
4,429	2,950	1,443	263	5,289	1,330	455	16,159
(176)	(90)	(281)	(9)	-	-	(29)	(585)
35,161	22,448	14,837	2,004	18,429	4,854	2,170	99,903
9,511	10,330	4,122	3,332	24,077	10,747	502	62,621
14,428	9,677	3,815	3,291	33,408	14,624	423	79,666
26,817	6,991	6,241	3,155	33,763	15,861	995	93,823

'000 ლარი

კომპანია:	ძირითადი საშუალებები	ავტომობილები	კაშვლები და გზები	მიწა და შენობები	საბადოს ქონება	კაპიტალიზებული სარეკულტივაციო ანარიცხი	სხვა	სულ
კომპანია:								
თვითღირებულება ან სავარაუდო ღირებულება								
ნაშთი 2016 წლის 31 დეკემბერს								
ადრე წარმოდგენილის შესაბამისად	37,592	27,114	16,850	4,831	113,704	-	2,022	202,113
შეცდომების გასწორების გავლენა (შენიშვნა 30)	-	-	-	-	(66,783)	-	-	(66,783)
რეკლასიფიკაციის გავლენა	-	-	-	-	(13,197)	13,197	-	-
ნაშთი 2017 წლის 1 იანვარს, გადაანგარიშებული	37,592	27,114	16,850	4,831	33,724	13,197	2,022	135,330
შესყიდვები	9,638	2,492	640	210	12,824	-	305	26,109
გაყიდვები / ჩამოწერები	(1,914)	(341)	-	-	-	-	(160)	(2,415)
ცვლილება ექსპლოატაციიდან გასვლის ვალდებულების შეფასებაში	-	-	-	-	-	4,951	-	4,951
ნაშთი 2017 წლის 31 დეკემბერს	45,316	29,265	17,490	5,041	46,548	18,148	2,167	159,024
ნაშთი 2018 წლის 1 იანვარს	45,316	29,265	17,490	5,041	46,548	18,148	2,167	159,024
შესყიდვები	19,357	267	3,954	146	5,644	-	1,066	30,434
გაყიდვები / ჩამოწერები	(2,715)	(93)	(366)	(28)	-	-	(68)	(3,270)
ცვლილება ექსპლოატაციიდან გასვლის ვალდებულების შეფასებაში	-	-	-	-	-	2,567	-	2,567
ნაშთი 2018 წლის 31 დეკემბერს	61,958	29,439	21,078	5,159	52,192	20,715	3,165	193,706
ცვეთა და გაუფასურების ზარალი								
ნაშთი 2016 წლის 31 დეკემბერს								
ადრე წარმოდგენილის შესაბამისად	28,101	16,784	12,728	1,499	41,277	-	1,520	101,909
შეცდომების გასწორების გავლენა (შენიშვნა 30)	-	-	-	-	(29,180)	-	-	(29,180)
რეკლასიფიკაციის გავლენა	-	-	-	-	(2,450)	2,450	-	-
ნაშთი 2017 წლის 1 იანვარს, გადაანგარიშებული	28,101	16,784	12,728	1,499	9,647	2,450	1,520	72,729
წლის ცვეთა	2,961	3,045	947	251	3,493	1,074	333	12,104
გაყიდვები / ჩამოწერები	(154)	(241)	-	-	-	-	(109)	(504)
ნაშთი 2017 წლის 31 დეკემბერს	30,908	19,588	13,675	1,750	13,140	3,524	1,744	84,329
ნაშთი 2018 წლის 1 იანვარს	30,908	19,588	13,675	1,750	13,140	3,524	1,744	84,329
წლის ცვეთა	4,429	2,950	1,443	263	5,289	1,330	455	16,159
გაყიდვები / ჩამოწერები	(176)	(90)	(281)	(9)	-	-	(29)	(585)
ნაშთი 2018 წლის 31 დეკემბერს	35,161	22,448	14,837	2,004	18,429	4,854	2,170	99,903
საბალანსო ღირებულებები								
2017 წლის 1 იანვარს	9,491	10,330	4,122	3,332	24,077	10,747	502	62,601
2017 წლის 31 დეკემბერს	14,408	9,677	3,815	3,291	33,408	14,624	423	79,646
2018 წლის 31 დეკემბერს	26,797	6,991	6,241	3,155	33,763	15,861	995	93,803

კაპიტალიზებული სარეკულტივაციო ანარიცხი საბადოს ქონებას წარმოადგენს.

ჯგუფი/კომპანია:

14,625 ათასი ლარის ოდენობით ცვეთის ხარჯი იქნა დარიცხული გაყიდვების თვითღირებულებაზე (2017: 13,147 ათასი ლარი), 64 ათასი ლარი (2017: 20 ათასი ლარი) იქნა დარიცხული გაყიდვებისა და დისტრიბუციის ხარჯებზე, 489 ათასი ლარი - ადმინისტრაციულ ხარჯებზე (2017: 410 ათასი ლარი) და 3,367 ათასი ლარი იქნა შეტანილი მარაგების საბალანსო ღირებულებაში 2018 წლის 31 დეკემბრისთვის (2017: 4,284 ათასი ლარი).

საბადოს ქონება წარმოადგენს გადახსნის საქმიანობის აქტივს საბალანსო ღირებულებით 33,764 ათასი ლარი 2018 წლის 31 დეკემბრისთვის (2017 წლის 31 დეკემბერი: 33,408 ათასი ლარი). განსაკუთრებული მსჯელობაა საჭირო იმისთვის, რომ მოხდეს წარმოების შესაბამისი საზომის იდენტიფიცირება იმისათვის, რომ გავანაწილოთ წარმოების გახსნის ხარჯები მარაგებსა და მადნის გახსნის საქმიანობის აქტივებს შორის. ჯგუფი/კომპანია მიიჩნევს, რომ გასანადგურებელი ნარჩენების მოსალოდნელი მოცულობის (ტონა) თანაფარდობა მოსალოდნელი მადნის მოცულობასთან (ტონა) არის წარმოების ყველაზე შესაბამისი საზომი.

უზრუნველყოფა

2018 წლის 31 დეკემბერს, ჯგუფის/კომპანიის ძირითადი საშუალებები საბალანსო ღირებულებით 2,205 ათასი ლარი (2017: 3,083 ათასი ლარი) დაგირავებულია შპს „Trafigura PTE“-სგან მიღებული უზრუნველყოფილი სესხის უზრუნველყოფის სახით, ხოლო ძირითადი საშუალებები საბალანსო ღირებულებით 118 ათასი ლარი (2017: 7,174 ათასი ლარი) დაგირავებულია უზრუნველყოფილი საბანკო სესხების უზრუნველყოფის სახით (იხ. შენიშვნა 22).

13. ტერიტორიის აღდგენის ანარიცხი

მომრავლა ტერიტორიის აღდგენის ანარიცხში წლის განმავლობაში იყო შემდეგი:

'000 ლარი	ჯგუფი		კომპანია	
	2018	2017	2018	2017
თვითღირებულება				
ნაშთი 1 იანვარს	19,200	13,903	19,200	13,903
დისკონტირების უკუგება	457	346	457	346
ცვლილება ექსპლოატაციიდან გასვლის ვალდებულების შეფასებაში	2,567	4,951	2,567	4,951
ნაშთი 31 დეკემბერს	22,224	19,200	22,224	19,200

მას შემდეგ, რაც ჯგუფმა/კომპანიამ 2014 წლის ნოემბერში მიიღო საქართველოში, ბოლნისის ტერიტორიაზე ძვირფასი, ფერადი, იშვიათი ლითონებისა და ბარიტების მოპოვებისა და დამუშავებაზე ლიცენზია (იხილეთ შენიშვნა 2(ბ)), ჯგუფის/კომპანიის ხელმძღვანელობამ გადაწყვიტა, რომ მადნეულის საბადოს და მიმდებარე ტერიტორიების აღდგენის ვალდებულება სრულად იქნება ნაკისრი ჯგუფის/კომპანიის მიერ 2029 წელს, 2028 წელს ჯგუფის/კომპანიის ოპერაციების დასრულებიდან ერთ წელიწადში.

ვალდებულების ხასიათიდან გამომდინარე, ანარიცხის გაანგარიშების ყველაზე დიდი გაურკვევლობა უკავშირდება გასაწევ ხარჯებს. გარემოს დაცვითი კანონმდებლობა საქართველოში განაგრძობს განვითარებას და რთულია მსგავსი ტერიტორიის აღდგენასთან დაკავშირებით მიმდინარე კანონმდებლობით მოთხოვნილი ზუსტი სტანდარტების განსაზღვრა. მოცემული დაშვების გაკეთებისას, ხელმძღვანელობა ეყრდნობა მინერალური რესურსების შესახებ საქართველოს კანონის მოთხოვნებს.

მნიშვნელოვანი დაშვებები, რომლებსაც ეფუძნება ტერიტორიის აღდგენის ანარიცხი, 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, იყო შემდეგი:

- ტერიტორიის აღსადგენად საჭირო მოსალოდნელი ფულადი ნაკადების მთლიანი არადისკონტირებული ოდენობა შეადგენს 48,244 ათას ლარს (2017: 23,728 ათასი ლარი).
- ანარიცხის ვადები განისაზღვრა ხელმძღვანელობის შეფასების საფუძველზე, როდის შეწყვეტს ჯგუფი/კომპანია მადნის მოპოვებას და დამუშავებას. აღდგენის ხარჯის გაწევა იგეგმება 10 წლის განმავლობაში (2028 წელს).
- ურისკო განაკვეთი, რომლითაც მოხდა მოსალოდნელი ფულადი ნაკადების დისკონტირება იყო 8.7% (2017: 2.38%). დისკონტირების განაკვეთი წარმოადგენდა მოსალოდნელ ინფლაციაზე მორგებულ ნომინალურ ურისკო განაკვეთს. 2018 წლის 31 დეკემბრისთვის, ჯგუფი/კომპანია მოელის აღდგენასთან დაკავშირებული ხარჯების გაწევას ლარში (2017: აშშ დოლარში) რაც არის ძირითადი მიზეზი თუ რატომ გაიზარდა ურისკო განაკვეთი 2018 წელს.

14. არამატერიალური აქტივები

ჯგუფი:

'000 ლარი	საძიებო, საშემფასებლო და მოპოვების ლიცენზიები	კაპიტალიზებული საძიებო და საშემფასებლო ხარჯები	სხვა	სულ
თვითღირებულება				
ნაშთი 2017 წლის 1 იანვარს	20,538	5,560	1,121	27,219
შესყიდვები	-	288	881	1,169
ნაშთი 2017 წლის 31 დეკემბერს	20,538	5,848	2,002	28,388
ნაშთი 2018 წლის 1 იანვარს	20,538	5,848	2,002	28,388
შესყიდვები	-	6,914	369	7,283
ნაშთი 2018 წლის 31 დეკემბერს	20,538	12,762	2,371	35,671
ამორტიზაცია და გაუფასურების ზარალი				
ნაშთი 2017 წლის 1 იანვარს	4,495	1,417	955	6,867
ამორტიზაცია წლის განმავლობაში	1,781	468	107	2,356
ნაშთი 2017 წლის 31 დეკემბერს	6,276	1,885	1,062	9,223
ნაშთი 2018 წლის 1 იანვარს	6,276	1,885	1,062	9,223
ამორტიზაცია წლის განმავლობაში	1,296	604	140	2,040
ნაშთი 2018 წლის 31 დეკემბერს	7,572	2,489	1,202	11,263
საბალანსო ღირებულებები				
2017 წლის 1 იანვარს	16,043	4,143	166	20,352
2017 წლის 31 დეკემბერს	14,262	3,963	940	19,165
2018 წლის 31 დეკემბერს	12,966	10,273	1,169	24,408

კომპანია:

'000 ლარი	საძიებო, საშემფასებლო და მოპოვების ლიცენზიები	კაპიტალიზებული საძიებო და საშემფასებლო ხარჯები	სხვა	სულ
თვითღირებულება				
ნაშთი 2017 წლის 1 იანვარს	20,538	5,560	1,115	27,213
შესყიდვები	-	288	881	1,169
ნაშთი 2017 წლის 31 დეკემბერს	20,538	5,848	1,996	28,382
ნაშთი 2018 წლის 1 იანვარს	20,538	5,848	1,996	28,382
შესყიდვები	-	6,914	369	7,283
ნაშთი 2018 წლის 31 დეკემბერს	20,538	12,762	2,365	35,665
ამორტიზაცია და გაუფასურების ზარალი				
ნაშთი 2017 წლის 1 იანვარს	4,495	1,417	955	6,867
ამორტიზაცია წლის განმავლობაში	1,781	468	106	2,355
ნაშთი 2017 წლის 31 დეკემბერს	6,276	1,885	1,061	9,222
ნაშთი 2018 წლის 1 იანვარს	6,276	1,885	1,061	9,222
ამორტიზაცია წლის განმავლობაში	1,296	604	139	2,039
ნაშთი 2018 წლის 31 დეკემბერს	7,572	2,374	1,200	11,261
საბალანსო ღირებულებები				
2017 წლის 1 იანვარს	16,043	4,143	160	20,346
2017 წლის 31 დეკემბერს	14,262	3,963	935	19,160
2018 წლის 31 დეკემბერს	12,966	10,273	1,165	24,404

არამატერიალური აქტივები საბალანსო ღირებულებით 12,966 ათასი ლარი (2017: 14,262 ათასი ლარი) დაგირავებულია შპს „Trafigura PTE“-სგან მიღებული უზრუნველყოფილი სესხის უზრუნველყოფის სახით.

15. კაპიტალის ინვესტიციები

'000 ლარი	ჯგუფი		კომპანია	
	2018	2017	2018	2017
გრძელვადიანი კაპიტალის ინვესტიციები	4,001	4,001	4,001	4,001

სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით შეფასებული ინვესტიციები წარმოადგენს ინვესტიციას შპს "არემჯი გოლდის" (ყოფილი შპს "კვარციტი", მშობელი კომპანიის სხვა შვილობილი კომპანია) სააქციო კაპიტალის 3.79% -ში. სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით შეფასებული ინვესტიციების სამართლიანი ღირებულების განსაზღვრის მოდელში გამოყენებული მნიშვნელოვანი შემაჯავლი ინფორმაცია და დაშვებები, 2018 წლის 31 დეკემბრისთვის, იხილეთ შენიშვნაში 25(ა).

2018 წლის განმავლობაში, ინვესტიციები გასხვისებული არ ყოფილა და არ მომხდარა ამ ინვესტიციებთან დაკავშირებული, კუმულაციური ამონაგებისა ან ზარალის გადაცემები კაპიტალის ფარგლებში.

მისაღები დივიდენდის დაუფარავი ნაშთი წარმოადგენს შპს „არემჯი გოლდის“ მიერ 2013 და 2012 წლებში გამოცხადებულ დივიდენდებში კომპანიის წილს და ის აღირიცხება დისკონტირების მოსალოდნელი მიღების მიმდინარე ღირებულებით წლიური 13.1%-იანი განაკვეთით. ხელმძღვანელობა მოელის დივიდენდის მიღებას 2021-2025 წლებში.

'000 ლარი	ჯგუფი		კომპანია	
	2018	2017	2018	2017
ნაშთი 1 იანვარს	34,467	32,729	34,467	32,729
დისკონტირების უკუგება	4,424	2,285	4,424	2,285
უცხოური ვალუტის კონვერტაციით მიღებული ამონაგები/(ზარალი)	1,356	(547)	1,356	(547)
ნაშთი 31 დეკემბერს	40,247	34,467	40,247	34,467
გაუფასურების ზარალი დივიდენდის მოთხოვნებზე	(459)	-	(459)	-
ნაშთი 31 დეკემბერს (გრძელვადიანი)	39,788	34,467	39,788	34,467

2017 და 2016 წლების 31 დეკემბრის მდგომარეობით შპს „არემჯი გოლდის“ აქციები დაგირავებულია უზრუნველყოფილი სესხების უზრუნველყოფის სახით (იხ. შენიშვნა 22).

16. მარაგები

'000 ლარი	ჯგუფი		კომპანია	
	2018	2017	2018	2017
ნედლეული და სახარჯი				
მასალა	14,364	12,068	14,306	12,010
დაუსრულებელი წარმოება	3,287	1,760	3,287	1,760
მზა პროდუქცია	2,112	2,514	2,112	2,514
	19,763	16,342	19,705	16,284

2018 წელს ნედლეული, სახარჯი მასალა და ცვლილებები მზა პროდუქციასა და დაუმთავრებელ წარმოებაში აღიარებულია გაყიდვების თვითღირებულებით 155,424 ათასი ლარის ოდენობით (2017: 115,785 ათასი ლარი).

2018 წელს ნედლეული და სახარჯი მასალა მოიცავს ნელა მოძრავი ერთეულების ანარიცხებს 6,894 ათასი ლარის ოდენობით (2017: 6,894 ათასი ლარი), რომელიც წლის განმავლობაში უცვლელი დარჩა. 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით არსებობდა დასრულებული პროდუქტების დაძველების ანარიცხი 267 ათასი ლარის ოდენობით (2017: 267 ათასი ლარი).

დაუმთავრებელი წარმოების საბალანსო ღირებულება არ მოიცავს ჩამოწერას იმ მადნეულთან მიმართებაში, რომელიც არ გამოიყენებოდა წარმოების მიზნით 2018 წლის განმავლობაში, 514 ათასი ლარის ოდენობით (2017: 6,460 ათასი ლარი).

ადრე ჩამოწერილი დაუმთავრებელი წარმოების აღდგენამ 2018 წელს ნული ლარი შეადგინა (2017: 294 ათასი ლარი). მარაგების ჩამოწერა, ჩამოწერების აღდგენა და ანარიცხების ცვლილება სხვა ხარჯებშია შესული (იხ. შენიშვნა 10).

17. მისაღები სესხები

'000 ლარი	ჯგუფი		კომპანია	
	2018	2017	2018	2017
გრძელვადიანი აქტივები დაკავშირებულ მხარეებზე გაცემული სესხები	10,508	28,330	10,508	28,330
	10,508	28,330	10,508	28,330
მიმდინარე აქტივები დაკავშირებულ მხარეებზე გაცემული სესხები	-	413	-	413
	-	413	-	413

სესხის ვადა და დაფარვის გრაფიკი

მისაღები სესხების დაფარვის ვადა და პირობები იყო შემდეგი:

ჯგუფი/კომპანია		31 დეკემბერი 2018 წელი		31 დეკემბერი 2017 წელი	
		ნომინალური საპროცენტო ვაალუტა	ნომინალური დაფარვის განაკვეთი	ნომინალური საბალანსო დირებულება	ნომინალური საბალანსო დირებულება
'000 ლარი					
დაკავშირებულ მხარეებზე გაცემული სესხები	ლარი	12.5%	მოთხოვნა -მდე	-	-
				413	413
დაკავშირებულ მხარეებზე გაცემული სესხები	აშშ დოლარი	12.5%	2025	5,318	5,318
				5,129	5,129
დაკავშირებულ მხარეებზე გაცემული სესხები	აშშ დოლარი	12.5%	2020	5,190	5,190
				23,201	23,201
				10,508	10,508
				28,743	28,743

18. სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები

'000 ლარი	ჯგუფი		კომპანია	
	2018	2017	2018	2017
მოთხოვნები სპილენძის კონცენტრატის და ცემენტის სპილენძის გაყიდვებიდან ავანსები	6,530	11,493	6,530	11,506
	9,908	3,624	9,794	3,510
მოთხოვნები დაკავშირებულ მხარეების მიმართ	3,217	2,762	3,217	2,762
სხვა სავაჭრო მოთხოვნები	992	1,540	957	1,492
"სესხები და მოთხოვნების" კატეგორიაში შეტანილი სავაჭრო მოთხოვნები	20,647	19,419	20,498	19,270

ჯგუფის/კომპანიის დამოკიდებულება საკრედიტო და სავალუტო რისკებზე და სავაჭრო მოთხოვნებთან დაკავშირებული გაუფასურების ზარალი განხილულია 25-ე შენიშვნაში.

19. ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები

'000 ლარი	ჯგუფი		კომპანია	
	2018	2017	2018	2017
საბანკო ნაშთები	489	2,504	477	2,492
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები				
ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებასა და				
ფულადი სახსრების მოძრაობის ანგარიშგებაში	489	2,504	477	2,492

ჯგუფის/კომპანიის საპროცენტო განაკვეთის რისკზე დაქვემდებარება და ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების მგრძნობელობის ანალიზი განხილულია 25-ე შენიშვნაში.

20. სააქციო კაპიტალი და რეზერვები

(ა) სააქციო კაპიტალი

ჯგუფის/კომპანიის ჩვეულებრივი აქციების ავტორიზებული რაოდენობა არის 24,330,195 (2017: 24,330,195), ნომინალური ღირებულებით თითო აქციაზე 1 აშშ დოლარი. 2018 და 2017 წლების 31 დეკემბრისთვის სააქციო კაპიტალის ეკვივალენტური ოდენობა ლარში იყო 36,189 ათასი ლარი.

ყველა ავტორიზებული აქცია იქნა გამოშვებული და სრულად გადახდილი 2018 და 2017 წლების 31 დეკემბრისთვის.

ჩვეულებრივი აქციების მფლობელები უფლებამოსილი არიან მიიღონ დროდადრო გამოცხადებული დივიდენდები და აქვთ კომპანიის კრებებზე ერთ აქციაზე ერთი ხმის უფლება.

(ბ) დივიდენდები და სხვა განაწილებები

საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად, კომპანიის გასანაწილებელი ნაშთები იზღუდება გაუნაწილებელი მოგების ნაშთით, ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების საფუძველზე მომზადებული კომპანიის კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგების შესაბამისად.

(გ) რეზერვები

რეზერვები მოიცავს სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით შეფასებული კაპიტალის ინვესტიციის სამართლიანი ღირებულების კუმულაციურ წმინდა ცვლილებას, ინვესტიციების აღიარების შეწყვეტასა თუ გაუფასურებამდე.

21. კაპიტალის მართვა

ჯგუფს/კომპანიას არ გააჩნია კაპიტალის მართვის ფორმალური პოლიტიკა, მაგრამ ხელმძღვანელობა ცდილობს შეინარჩუნოს კაპიტალის საკმარისი ბაზა ჯგუფის/კომპანიის საოპერაციო და სტრატეგიული მიზნების განსახორციელებლად და ბაზრის მონაწილეთა ნდობის შესანარჩუნებლად. ეს მიიღწევა Rich Metals Group - ში შემავალი საწარმოების დახმარებით, ჯგუფის/კომპანიის შემოსავლებისა და მოგების მონიტორინგით, გრძელვადიანი საინვესტიციო გეგმებით, რომლებიც ძირითადად ჯგუფის/კომპანიის საოპერაციო ფულადი ნაკადებით, მიღებული სესხებით და საკრედიტო ხაზებით ფინანსდება.

ჯგუფის/კომპანიის სესხის კაპიტალთან თანაფარდობა 31 დეკემბრისთვის იყო შემდეგი:

'000 ლარი	ჯგუფი		კომპანია	
	2018	2017	2018	2017
სულ ვალდებულებები	110,354	194,502	111,593	195,741
გამოკლებული: ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	489	2,504	477	2,492
წმინდა ვალი	109,865	191,998	111,116	193,249
სულ კაპიტალი	104,952	14,970	103,971	13,990
წმინდა ვალის კაპიტალთან თანაფარდობა 31 დეკემბერს	1.05	12.8	1.1	13.8

ჯგუფის/კომპანიის კაპიტალის მართვის მიდგომაში წლის განმავლობაში ცვლილებები არ განხორციელებულა.

22. სესხები და კრედიტები

ამ შენიშვნაში წარმოდგენილია ინფორმაცია ჯგუფის/კომპანიის პროცენტის მატარებელი ამორტიზირებული ღირებულებით შეფასებული სესხებისა და კრედიტების სახელშეკრულებო პირობების შესახებ. დამატებითი ინფორმაცია ჯგუფის/კომპანიის საპროცენტო განაკვეთის, უცხოური ვალუტისა და ლიკვიდურობის რისკებზე დაქვემდებარების შესახებ განხილულია 25-ე შენიშვნაში.

'000 ლარი	ჯგუფი		კომპანია	
	2018	2017	2018	2017
გრძელვადიანი ვალდებულებები				
უზრუნველყოფილი საბანკო სესხი	11,840	3,657	11,840	3,657
	11,840	3,657	11,840	3,657
მიმდინარე ვალდებულებები				
უზრუნველყოფილი სესხი	506	49,466	506	49,466
სესხები დაკავშირებული მხარეებისგან	20,726	28,165	20,598	28,037
უზრუნველყოფილი საბანკო სესხი	6,710	11,420	6,710	11,420
	27,942	89,051	27,814	88,923

სესხის ვადა და დაფარვის გრაფიკი

დაუფარავი სესხების დაფარვის ვადა და პირობები იყო შემდეგი:

ჯგუფი		31 დეკემბერი 2018 წელი		31 დეკემბერი 2017 წელი	
		ნომინალური საპროცენტო განაკვეთი	დაფარვის წელი	ნომინალური საბალანსო დირებულება	ნომინალური საბალანსო დირებულება
'000 ლარი	ვალუტა				
უზრუნველ	აშშ				
-ყოფილი სესხი	დოლარი	LIBOR+7.67%	2018	506	506
სესხები					49,466
დაკავშირებული	აშშ				
მხარეებისგან	დოლარი	12.5%	2018	-	-
სესხები					353
დაკავშირებული	აშშ		მოთხოვნა		
მხარეებისგან	დოლარი	11%	-მდე	12,719	12,719
სესხები					20,786
დაკავშირებული	აშშ				
მხარეებისგან	დოლარი	11%-12%	2019	8,007	8,007
სესხები					7,026
უზრუნველ	აშშ				
-ყოფილი	დოლარი	9.25%	2019-2020	13,976	13,976
საბანკო სესხი					-
უზრუნველ	აშშ				
-ყოფილი	დოლარი	10.75%	2018	-	-
საბანკო სესხი					119
უზრუნველ	აშშ				
-ყოფილი	დოლარი	10.75%	2018	-	-
საბანკო სესხი					545
უზრუნველ	აშშ				
-ყოფილი	დოლარი	10.75%	2018	-	-
საბანკო სესხი					870
უზრუნველ	აშშ				
-ყოფილი	დოლარი	12%	2019-2020	4,574	4,574
საბანკო სესხი					5,603
უზრუნველ	აშშ				
-ყოფილი	დოლარი	10.75%	2018	-	-
საბანკო სესხი					2,626
უზრუნველ	აშშ				
-ყოფილი	დოლარი	10.25%	2018	-	-
საბანკო სესხი					5,314
				39,782	39,782
				92,708	92,708

სს „არემჯი კოპერი“
 2018 წლის კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგების
 განმარტებითი შენიშვნები

კომპანია		31 დეკემბერი 2018 წელი		31 დეკემბერი 2017 წელი	
'000 ლარი	ვალუტა	ნომინალური		ნომინალური	
		საპროცენტო განაკვეთი	წელი	საბალანსო ღირებულება	საბალანსო ღირებულება
უზრუნველ	აშშ				
-ყოფილი სესხი	დოლარი	LIBOR+7.67%	2018	506	506
სესხები					49,466
დაკავშირებული	აშშ				
მხარეებისგან	დოლარი	12.50%	2020	-	-
სესხები					353
დაკავშირებული	აშშ		მოთხოვნა		
მხარეებისგან	დოლარი	11%	-მდე	12,719	12,719
სესხები					20,786
დაკავშირებული	აშშ				
მხარეებისგან	დოლარი	11%-12%	2019	7,879	7,879
სესხები					6,898
უზრუნველ					
-ყოფილი	აშშ				
საბანკო სესხი	დოლარი	9.25%	2020	13,976	13,976
სესხები					-
უზრუნველ					
-ყოფილი	აშშ				
საბანკო სესხი	დოლარი	10.75%	2018	-	-
სესხები					119
უზრუნველ					
-ყოფილი	აშშ				
საბანკო სესხი	დოლარი	10.75%	2018	-	-
სესხები					545
უზრუნველ					
-ყოფილი	აშშ				
საბანკო სესხი	დოლარი	6.30%	2018	-	-
სესხები					870
უზრუნველ					
-ყოფილი	აშშ				
საბანკო სესხი	დოლარი	12%	2020	4,574	4,574
სესხები					5,603
უზრუნველ					
-ყოფილი	აშშ				
საბანკო სესხი	დოლარი	10.75%	2018	-	-
სესხები					2,626
უზრუნველ					
-ყოფილი	აშშ				
საბანკო სესხი	დოლარი	10.25%	2018	-	-
სესხები					5,314
				39,654	39,654
				92,580	92,580

ვალდებულებების მოძრაობის ფინანსური საკმეოებიდან წარმოშობილ ფულად ნაკადებთან შეჯერება

'000 ლარი	ჯგუფი	კომპანია
ნაშთი 2018 წლის 1 იანვარს	92,708	92,580
ცვლილებები ფულადი ნაკადების დაფინანსებიდან:		
შემოსულობები სესხებიდან	39,905	39,905
სესხების დაფარვა	(48,903)	(48,903)
სულ ცვლილებები ფულადი ნაკადების დაფინანსებიდან	(8,998)	(8,998)
უცხოური გაცვლითი კურსის ცვლილებების გავლენა	65	69
სხვა ცვლილებები		
ვალდებულებებთან დაკავშირებული		
საპროცენტო ხარჯი	5,927	5,927
ურთიერთგაქვითვა სავაჭრო და სხვა მოთხოვნებთან *	(49,920)	(49,924)
სულ ვალდებულებებთან დაკავშირებული სხვა ცვლილებები	(43,993)	(43,997)
ნაშთი 2018 წლის 31 დეკემბერს	39,782	39,654

'000 ლარი	ჯგუფი	კომპანია
ნაშთი 2017 წლის 1 იანვარს	130,082	129,954
ცვლილებები ფულადი ნაკადების დაფინანსებიდან:		
შემოსულობები სესხებიდან	43,187	43,187
სესხების დაფარვა	(35,156)	(35,156)
სულ ცვლილებები ფულადი ნაკადების დაფინანსებიდან	8,031	8,031
უცხოური გაცვლითი კურსის ცვლილებების გავლენა	(3,017)	(3,017)
სხვა ცვლილებები		
ვალდებულებებთან დაკავშირებული		
საპროცენტო ხარჯი	9,961	9,819
ურთიერთგაქვითვა სავაჭრო და სხვა მოთხოვნებთან *	(52,349)	(52,207)
სულ ვალდებულებებთან დაკავშირებული სხვა ცვლილებები	(42,388)	(42,388)
ნაშთი 2017 წლის 31 დეკემბერს	92,708	92,580

* ურთიერთგაქვითვა სავაჭრო და სხვა მოთხოვნებთან შპს „Trafigura PTE“ - სგან აღებული სესხის არაფულად გადახდებს წარმოადგენს, მხარეებს შორის დადებული ხელშეკრულების მიხედვით. ჯგუფი/კომპანია სპილენძისა და ოქროს კონცენტრატებს ჰყიდის "Trafigura PTE LTD."-ზე.

სესხის კოვენანტის დარღვევა

2018 წლის 31 დეკემბრის და 2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ჯგუფი/კომპანია აკმაყოფილებს შპს „Trafigura PTE“-სთან დადებული სასესხო ხელშეკრულების ფინანსურ კოვენანტებს, მაგრამ ვერ აკმაყოფილებს არაფინანსურ კოვენანტს, რომლის თანახმადაც ჯგუფმა/კომპანიამ შპს „Trafigura PTE“-ს უნდა წარუდგინოს აღნიშნული ფინანსური წელიწადის აუდიტირებული კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგება ფინანსური წლის დასრულებიდან ას ორმოცდაათი (150) დღის განმავლობაში. რადგან არაფინანსური კოვენანტის დარღვევამ "დეფოლტის შემთხვევა" გამოიწვია (იმავე სასესხო ხელშეკრულების თანახმად), ჯგუფმა/კომპანიამ 2018 წლის 31 დეკემბრისთვის, "Trafigura PTE LTD" -ზე გადასახდელი მთლიანი დაუფარავი უზრუნველყოფილი სესხის ნაშთი 506 ათასი ლარის ოდენობით მიმდინარე ვალდებულების სახით დააკლასიფიცირა (2017: 49,466 ათასი ლარი).

23. სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები

'000 ლარი	ჯგუფი		კომპანია	
	2018	2017	2018	2017
სავაჭრო ვალდებულებები	44,512	79,315	46,039	80,842
ხელფასები და სხვა ვალდებულებები				
თანამშრომლების მიმართ	3,633	3,113	3,472	2,952
სხვა	203	166	204	167
	48,348	82,594	49,715	83,961

ჯგუფის/კომპანიის სავაჭრო და სხვა ვალდებულებებთან დაკავშირებული სავალუტო და ლიკვიდურობის რისკებზე დაქვემდებარება განხილულია 25-ე შენიშვნაში.

24. საგადასახადო აქტივები

მას შემდეგ რაც საგადასახადო ორგანოებმა ყველა ტიპის გადასახადისთვის ერთიანი საგადასახადო ბარათი შექმნეს, 2017 წლიდან ჯგუფი/კომპანია აღარ აღრიცხავს გადასახადებს განცალკევებულ ანგარიშებზე და კონსოლიდირებულ ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში ასახავს საგადასახადო პოზიციის წმინდა შედეგს აქტივის სახით, 1,299 ათასი ლარის ოდენობით (2017: წმინდა საგადასახადო პოზიცია 4,254 ათასი ლარის ოდენობით აქტივის სახით). საგადასახადო პოზიციის წმინდა შედეგი, როგორც 1,796 ათასი ლარის ოდენობით აქტივი, წარმოდგენილია ინდივიდუალურ ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში (2017: წმინდა საგადასახადო პოზიცია 4,751 ათასი ლარის ოდენობით აქტივის სახით).

25. სამართლიანი ღირებულებები და რისკის მართვა

(ა) სამართლიანი ღირებულების იერარქია

შემდეგ ცხრილში წარმოდგენილია ფინანსური აქტივების და ფინანსური ვალდებულებების საბალანსო ღირებულებები, მათ მიერ სამართლიანი ღირებულების იერარქიაში დაკავებული დონეების ჩათვლით. ცხრილში არ არის შეტანილი ინფორმაცია სამართლიანი ღირებულების შესახებ იმ ფინანსურ აქტივებთან და ვალდებულებებთან მიმართებაში რომლებიც არ არის შეფასებული სამართლიანი ღირებულებით, თუ საბალანსო ღირებულება სამართლიანი ღირებულების გონივრულ მიახლოებას წარმოადგენს:

ჯგუფი '000 ლარი	საბალანსო ღირებულება	დონე 2	სულ
31 დეკემბერი 2018 წელი			
მოთხოვნები სპილენძის კონცენტრატის და ცემენტის სპილენძის გაყიდვებიდან	6,530	6,530	6,530
'000 ლარი	საბალანსო ღირებულება	დონე 2	სულ
31 დეკემბერი 2017 წელი			
მოთხოვნები სპილენძის კონცენტრატის და ცემენტის სპილენძის გაყიდვებიდან	11,493	11,493	11,493
კომპანია			
'000 ლარი	საბალანსო ღირებულება	დონე 2	სულ
31 დეკემბერი 2018 წელი			
მოთხოვნები სპილენძის კონცენტრატის და ცემენტის სპილენძის გაყიდვებიდან	6,543	6,543	6,543
31 დეკემბერი 2017 წელი			
მოთხოვნები სპილენძის კონცენტრატის და ცემენტის სპილენძის გაყიდვებიდან	11,506	11,506	11,506
ჯგუფი/კომპანია			
'000 ლარი	საბალანსო ღირებულება	დონე 3	სულ
31 დეკემბერი 2018 წელი			
კაპიტალის ფასიანი ქაღალდები	4,001	4,001	4,001
31 დეკემბერი 2017 წელი			
კაპიტალის ფასიანი ქაღალდები	4,001	4,001	4,001

შემდეგ ცხრილში წარმოდგენილია იმ ფინანსური ინსტრუმენტების საბალანსო ღირებულებები, რომლებიც არ არის შეფასებული სამართლიანი ღირებულებით 2018 წლის 31 დეკემბრისთვის.

'000 ლარი	შენიშვნები	ფასს 9	ჯგუფი	კომპანია
ფინანსური აქტივები				
მისაღები დივიდენდები	15	ამორტიზირებული ღირებულება	39,788	39,788
მისაღები სესხები	17	ამორტიზირებული ღირებულება	10,508	10,508
სხვა მოთხოვნები	18	ამორტიზირებული ღირებულება	4,209	4,161
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	19	ამორტიზირებული ღირებულება	489	477
აღიარებული ფინანსური აქტივები			54,994	54,934

'000 ლარი	შენიშვნები	ფასს 9	ჯგუფი	კომპანია
ფინანსური ვალდებულებები				
სესხები და კრედიტები	22	სხვა ფინანსური ვალდებულებები	39,782	39,654
სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები	23	სხვა ფინანსური ვალდებულებები	44,715	46,243
სულ ფინანსური ვალდებულებები			84,497	85,897

შემდეგი ცხრილი გვიჩვენებს საწყისი და საბოლოო ნაშთების შეჯერებას სამართლიანი ღირებულების შეფასებისთვის სამართლიანი ღირებულების იერარქიის მესამე დონეში:

ჯგუფი/კომპანია

'000 ლარი	დონე 3	
	2018	2017
ნაშთი 1 იანვარს	4,001	4,001
სულ გაუფასურების ზარალი აღიარებული მოგებაში ან ზარალში	-	-
ნაშთი 31 დეკემბრისთვის	4,001	4,001

ჯგუფს/კომპანიას აქვს 3.79%-იანი მფლობელობა შპს "არემჯი გოლდში" (ბირჟაზე არარეგისტრირებული მშობელი კომპანიის სხვა შვილობილი კომპანია) და ინვესტიცია აღიარდება სამართლიანი ღირებულებით, როგორც ინვესტიცია სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით. აქციების მხრივ, ბაზარზე ნაკლები აქტივობის გამო, შეფასება არ დარდება დაკვირვებად საოპერაციო ფასებს. ამის ნაცვლად, ჯგუფი/კომპანია იყენებს "შემოსავლის მულტიპლიკატორის მეთოდს" („revenue multiple approach“) შპს "არემჯი გოლდში" ინვესტიციის სამართლიანი ღირებულების მისაღებად, შედეგად, ინვესტიცია კლასიფიცირდება მე-3-ე დონის აქტივად.

მიუხედავად იმისა, რომ ჯგუფი/კომპანია მიიჩნევს, რომ მისი სამართლიანი ღირებულების შეფასებები შესაბამისია, სხვადასხვა მეთოდოლოგიის ან ვარაუდების გამოყენებამ შეიძლება სამართლიანი ღირებულების განსხვავებული შეფასება მოგვცეს. სამართლიანი ღირებულების მე-3 დონეზე, ერთი ან ერთზე მეტი გამოყენებული დაშვების ცვლილებას, გონივრულ ფარგლებში, შესაძლო ალტერნატიულ დაშვებაზე შემდეგი გავლენა ექნებოდა:

ჯგუფი/კომპანია

2018 '000 ლარი	გავლენა მთლიან სრულ შემოსავალზე	
	ხელსაყრელი	არახელსაყრელი
10%-ანი ცვლილება „დისკონტირების განაკვეთში“ („revenue multiple“)	286	(286)
20%-ანი ცვლილება „დისკონტირების განაკვეთში“ („revenue multiple“)	560	(560)

2017 '000 ლარი	გავლენა მთლიან სრულ შემოსავალზე	
	ხელსაყრელი	არახელსაყრელი
10%-ანი ცვლილება „დისკონტირების განაკვეთში“ („revenue multiple“)	248	(248)
20%-ანი ცვლილება „დისკონტირების განაკვეთში“ („revenue multiple“)	496	(496)

(ბ) ფინანსური რისკის მართვა

კომპანია და ჯგუფი ფინანსური ინსტრუმენტების გამოყენების შედეგად შემდეგ რისკებს გასწევენ:

- საკრედიტო რისკი (იხილეთ შენიშვნა 25(გ));
- ლიკვიდურობის რისკი (იხილეთ შენიშვნა 25(დ));
- საბაზრო რისკი (იხილეთ შენიშვნა 25(ე)).

ამ შენიშვნაში მოცემულია ინფორმაცია ზემოთ ჩამოთვლილ თითოეულ რისკზე კომპანიის/ჯგუფის დაქვემდებარების შესახებ, ასევე კომპანიის/ჯგუფის რისკების შეფასებისა და მართვისთვის და ჯგუფის/კომპანიის კაპიტალის მართვისთვის შემუშავებულ მიზნებზე, პოლიტიკებსა და პროცესებზე. დამატებითი რაოდენობრივი ინფორმაცია შესულია წინამდებარე კონსოლიდირებულ და ინდივიდუალურ ფინანსურ ანგარიშგებაში.

რისკის მართვის სტრუქტურა

საზედამხედველო საბჭოს აკისრია მთლიანი პასუხისმგებლობა ჯგუფის/კომპანიის რისკების მართვის სტრუქტურის დადგენასა და ზედამხედველობაზე.

ჯგუფის/კომპანიის რისკების მართვის პოლიტიკები განისაზღვრება მის წინაშე არსებული რისკების იდენტიფიცირებისა და ანალიზისთვის, შესაბამისი რისკების საზღვრებისა და საკონტროლო მექანიზმების განსაზღვრისთვის და რისკებისა და საზღვრების დაცვის გაკონტროლებისთვის. რისკების მართვის პოლიტიკები და სისტემები რეგულარულად გადაიხედება ბაზრის პირობებისა და ჯგუფის/კომპანიის საქმიანობაში ცვლილებების ასახვის მიზნით. სასწავლო და მართვის სტანდარტების და პროცედურების გამოყენებით ჯგუფის/კომპანიის მიზანს წარმოადგენს დისციპლინირებული და კონსტრუქციული კონტროლის გარემოს შექმნა, რომელშიც ყველა თანამშრომელს გააზრებული ექნება თავისი ფუნქცია და ვალდებულება.

(გ) საკრედიტო რისკი

საკრედიტო რისკი წარმოადგენს ჯგუფის/კომპანიის ფინანსური ზარალის რისკს, თუ ფინანსური ინსტრუმენტის მომხმარებელი ან კონტრაჰენტი ვერ დააკმაყოფილებს მის სახელშეკრულებო ვალდებულებებს და ამგვარი რისკი ძირითადად წარმოიშვება ჯგუფის/კომპანიის მოთხოვნებთან კლიენტების მიმართ და სასესხო და დივიდენდის მოთხოვნებთან მიმართებაში.

(ი) საკრედიტო რისკზე დაქვემდებარება

ფინანსური აქტივების საბალანსო ღირებულება წარმოადგენს მაქსიმალურ საკრედიტო დაქვემდებარებას. მაქსიმალური დაქვემდებარება საკრედიტო რისკზე, აღიარებული ფინანსური აქტივებისთვის და აუღიარებელი ვალდებულებებისთვის, საანგარიშგებო თარიღისთვის, იყო შემდეგი:

	ჯგუფი		კომპანია	
	საბალანსო ღირებულება		საბალანსო ღირებულება	
	31 დეკემბერი 2018 წელი	31 დეკემბერი 2017 წელი	31 დეკემბერი 2018 წელი	31 დეკემბერი 2017 წელი
'000 ლარი				
დივიდენდის მოთხოვნები	39,788	34,467	39,788	34,467
მისაღები სესხები	10,508	28,743	10,508	28,743
სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები	10,739	15,795	10,704	15,760
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	489	2,504	477	2,492
აღიარებული ფინანსური აქტივები	61,524	81,509	61,477	81,462

მაქსიმალური საკრედიტო რისკი სავაჭრო მოთხოვნებთან მიმართებაში ანგარიშგების წარდგენის თარიღისთვის, გეოგრაფიული რეგიონების მიხედვით იყო შემდეგი:

	ჯგუფი		კომპანია	
	საბალანსო ღირებულება		საბალანსო ღირებულება	
	31 დეკემბერი 2018 წელი	31 დეკემბერი 2017 წელი	31 დეკემბერი 2018 წელი	31 დეკემბერი 2017 წელი
'000 ლარი				
ევროპის ქვეყნები	6,312	11,493	6,277	11,506
ადგილობრივი	4,427	4,302	4,427	4,254
	10,739	15,795	10,704	15,760

(ii) სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები

სავაჭრო მოთხოვნები (რომლებიც წინასწარ განსაზღვრულ ფასებს ექვემდებარება) არის უპროცენტო და ექვემდებარება მომავალ ცვლილებებს საქონლის ფასებში კოტირების პერიოდის განმავლობაში (“QP”) და შესაბამისად ვერ გადის SPPI ტესტირებას და კლასიფიცირდება როგორც სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით შეფასებული ფინანსური აქტივი. აღნიშნული სავაჭრო მოთხოვნები თავდაპირველად ფასდება ჯგუფის/კომპანიის მოლოდინით იმ ოდენობისა რომლის მიღების უფლებაც ექნება, რაც წარმოადგენს იმ ფასის მიახლოებას, რომლის მიღებაც მოსალოდნელია, კოტირების პერიოდის ბოლოს.

ჯგუფი/კომპანია არ ითხოვს უზრუნველყოფას სავაჭრო და სხვა მოთხოვნებთან მიმართებაში.

შემდეგი ცხრილი ასახავს ინფორმაციას საკრედიტო რისკზე დაქვემდებარებაზე და მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე ამორტიზირებული ღირებულებით შეფასებული სავაჭრო და სხვა მოთხოვნებისთვის, 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით:

	ჯგუფი		კომპანია	
	31 დეკემბერი 2018 წელი	31 დეკემბერი 2018 წელი	31 დეკემბერი 2018 წელი	31 დეკემბერი 2018 წელი
	არ არის კრედიტით გაუფასურებული	სულ	არ არის კრედიტით გაუფასურებული	სულ
'000 ლარი				
საკრედიტო რისკის ხარისხი დაბალი რისკი	4,209	4,209	4,161	4,161
სულ მთლიანი საბალანსო ღირებულება	4,209	4,209	4,161	4,161
ზარალის რეზერვი	-	-	-	-
სულ წმინდა საბალანსო ღირებულება	4,209	4,209	4,161	4,161

2018 წლის 31 დეკემბრისთვის, 6,530 ათასი ლარის ოდენობით სავაჭრო მოთხოვნები (რომლებიც წინასწარ განსაზღვრულ ფასებს ექვემდებარება) (2017:11,493 ათასი ლარი) ფასდება სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით და არ ექვემდებარება მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოთვლას, ფასს 9-ის მიხედვით.

სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები 2018 წლის 31 დეკემბრისთვის კლასიფიცირდება მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მოდელის ეტაპი 1-ზე.

(iii) მისაღები დივიდენდები

ჯგუფის/კომპანიის დივიდენდის მოთხოვნები უკავშირდება დივიდენდის მოთხოვნებს, რომლებიც ჯგუფის/კომპანიის ხელმძღვანელობის მოლოდინის მიხედვით დაკმაყოფილებული იქნება 2021-2025 წლებში შპს "არემჯი გოლდისგან", რომელშიც კომპანია სააქციო კაპიტალის 3.79% -ს ფლობს (იხ. შენიშვნა 15.)

შემდეგი ცხრილი ასახავს ინფორმაციას საკრედიტო რისკზე დაქვემდებარებაზე და მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალზე დივიდენდის მოთხოვნებისთვის, 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით:

	ჯგუფი/კომპანია	
	31 დეკემბერი 2018 წელი	31 დეკემბერი 2018 წელი
'000 ლარი	არ არის კრედიტით გაუფასურებული	სულ
საკრედიტო რისკის ხარისხი		
დაბალი რისკი	40,247	40,247
სულ მთლიანი საბალანსო ღირებულება	40,247	40,247
ზარალის რეზერვი	(459)	(459)
სულ წმინდა საბალანსო ღირებულება	39,788	39,788

დაბალი რისკი - კონტრაქტის, ახლო მომავალში, გააჩნია მისი სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების ვალდებულებების დაკმაყოფილების ძლიერი უნარი და ეკონომიკურ და ბიზნეს გარემოებების მომავალში უარყოფითმა ცვლილებებმა, არ არის სავარაუდო, რომ უარყოფითად იმოქმედოს მსესხებლის უნარზე დააკმაყოფილოს თავისი სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების ვალდებულებები.

მისაღები დივიდენდები 2018 წლის 31 დეკემბრისთვის კლასიფიცირდება მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მოდელის ეტაპი 1-ზე.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასება 2018 წლის 1 იანვრის 31 დეკემბრის მდგომარეობით

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასებაში შეტანილი ძირითადი მონაცემები წარმოადგენს შემდეგი ცვლადების ვადიანობის სტრუქტურას:

- დეფოლტის ალბათობა (PD);
- ზარალი დეფოლტის შემთხვევაში (LGD);
- დაქვემდებარება დეფოლტის შემთხვევაში (EAD).

პირველი დონის დაქვემდებარებებისთვის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი გამოითვლება 12-თვიანი დეფოლტის ალბათობის, ზარალი დეფოლტის შემთხვევაში და დაქვემდებარება დეფოლტის შემთხვევაში გადამრავლების გზით. არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი გამოითვლება არსებობის მანძილზე დეფოლტის ალბათობის, ზარალი დეფოლტის შემთხვევაში და დაქვემდებარება დეფოლტის შემთხვევაში გადამრავლების გზით. ჯგუფი/კომპანია შემდგომ "დაქვემდებარებას დეფოლტის შემთხვევაში" დეფოლტის თარიღიდან საანგარიშგებო თარიღამდე ადისკონტირებს.

გაცემული სესხებისა და მისაღები დივიდენდის დეფოლტის ალბათობა ფასდება ინდივიდუალური მიდგომით ექსპერტის მიერ სარეიტინგო სისტემის მიხედვით, ქულებიანი კითხვარის საფუძველზე. ქვეყნის რეიტინგი წარმოადგენს საბაზისო დეფოლტის ალბათობის საფუძველს რაც წარმოადგენს რეიტინგს და ქვედა ზღვარს გაცემული სესხებისა და მისაღები დივიდენდისთვის. ჯგუფი/კომპანია დეფოლტის ალბათობის გარე ბენჩმარკის სახით "Moody's"-ის დეფოლტის კვლევას იყენებს.

ჯგუფი/კომპანია "ზარალი დეფოლტის შემთხვევაში" ფინანსური აქტივების მოსალოდნელი დაფარვების სხვადასხვა შესაძლო მოვლენათა განვითარებების გათვალისწინებით აფასებს.

დაქვემდებარება დეფოლტის შემთხვევაში წარმოადგენს მოსალოდნელ დაქვემდებარებას დეფოლტის შემთხვევაში. ჯგუფი/კომპანია "დაქვემდებარება დეფოლტის შემთხვევაში" ითვლის კონტრაქტის მიმართ მიმდინარე დაქვემდებარებიდან და ხელშეკრულების ფარგლებში დაშვებული მიმდინარე ოდენობის პოტენციური ცვლილებებიდან, რომლებიც ამორტიზაციის შედეგად წარმოიშვება. დაქვემდებარება დეფოლტის შემთხვევაში ფინანსური აქტივებისთვის არის მისი მთლიანი საბალანსო ღირებულება დეფოლტისას.

(iv) სასესხო მოთხოვნები

ჯგუფის/კომპანიის პოლიტიკა გულისხმობს სესხების ძირითადად დაკავშირებულ მხარეებზე გაცემას. ჯგუფი/კომპანია არ ითხოვს უზრუნველყოფას დაკავშირებული მხარეების მიმართ არსებულ სასესხო მოთხოვნებთან მიმართებაში. გაცემული სესხების პირობები აღწერილია მე-17 შენიშვნაში.

ხელმძღვანელობის შეფასების მიხედვით კონტრაქტებს გააჩნიათ მათი სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების დაკმაყოფილების მაღალი უნარი, შესაბამისად დაკავშირებული საკრედიტო რისკი არის დაბალი და 2018 წლის 1 იანვრის და 31 დეკემბრის მდგომარეობით აღრიცხული მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი ტოლია 1,679 ათასი ლარის (შენიშვნა 5(ბ)) და 1,112 ათასი ლარის, შესაბამისად.

შემდეგი ცხრილი ასახავს ინფორმაციას საკრედიტო რისკზე დაქვემდებარებაზე და მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე სასესხო მოთხოვნებისთვის, 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით:

	ჯგუფი	
	31 დეკემბერი 2018 წელი	31 დეკემბერი 2018 წელი
'000 ლარი	არ არის კრედიტით გაუფასურებული	სულ
დაბალი რისკი	11,075	11,075
სულ მთლიანი საბალანსო ღირებულება	11,075	11,075
ზარალის რეზერვი	(567)	(567)
სულ წმინდა საბალანსო ღირებულება	10,508	10,508

დაბალი რისკი - კონტრაქტის, ახლო მომავალში, გააჩნია მისი სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების ვალდებულებების დაკმაყოფილების ძლიერი უნარი და ეკონომიკურ და ბიზნეს გარემოებების მომავალში უარყოფითმა ცვლილებებმა, არ არის სავარაუდო, რომ უარყოფითად იმოქმედოს მსესხებლის უნარზე დააკმაყოფილოს თავისი სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების ვალდებულებები.

სასესხო მოთხოვნები 2018 წლის 31 დეკემბრისთვის კლასიფიცირდება მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მოდელის ეტაპი 1-ზე.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოთვლის მეთოდოლოგია აღწერილია ზემოთ შენიშვნაში 25 (გ (iii)).

ჯგუფი/კომპანია ზემოაღნიშნულ ხარისხებს განსაზღვრავს შემდეგნაირად:

დაბალი რისკი - მსესხებელს, ახლო მომავალში, გააჩნია მისი სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების ვალდებულებების დაკმაყოფილების ძლიერი უნარი და ეკონომიკურ და ბიზნეს გარემოებების მომავალმა უარყოფითმა ცვლილებებმა, არ არის სავარაუდო, რომ უარყოფითად იმოქმედოს კონტრაქტის უნარზე დააკმაყოფილოს თავისი სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების ვალდებულებები.

საშუალო რისკი - მსესხებელს აქვს რესტრუქტურულიზებული, სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების ვალდებულებები, რომლებიც უნდა დააკმაყოფილოს უახლოეს მომავალში და ეკონომიკურ და ბიზნეს გარემოებების მომავალმა უარყოფითმა ცვლილებებმა, სავარაუდოა შეამციროს მსესხებლის უნარი დააკმაყოფილოს მისი სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების ვალდებულებები.

მაღალი რისკი - კონტრაქტებს, ახლო მომავალში, გააჩნიათ მათი სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების ვალდებულებების დაკმაყოფილების დაბალი უნარი და ეკონომიკურ და ბიზნეს გარემოებების მომავალმა უარყოფითმა ცვლილებებმა სავარაუდოა, რომ უარყოფითად იმოქმედონ კონტრაქტების უნარზე დააკმაყოფილონ თავიანთი სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების ვალდებულებები.

(v) ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები

2018 წლის 31 დეკემბრისთვის, ჯგუფი ფლობდა ფულად სახსრებს და მათ ეკვივალენტებს 489 ათასი ლარის ოდენობით (2017 წელს: 2,504 ათასი ლარი). 2018 წლის 31 დეკემბრისთვის, კომპანია ფლობდა ფულად სახსრებს და მათ ეკვივალენტებს 477 ათასი ლარის ოდენობით (2017 წელს: 2,492 ათასი ლარი).

ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები ინახება ბანკებში საკრედიტო რეიტინგით BB-, „Fitch“-ის სარეიტინგო სააგენტოს მიხედვით.

ფულადი სახსრების და მათი ეკვივალენტების გაუფასურება შეფასდა 12-თვიანი მოსალოდნელი ზარალის საფუძველზე და ასახავს დაქვემდებარების მოკლე ვადიანობას. ჯგუფი/კომპანია მიიჩნევს, რომ მის ფულად სახსრებსა და მათ ეკვივალენტებს აქვთ დაბალი საკრედიტო რისკი, მისი კონტრაქტების გარე საკრედიტო რეიტინგებზე დაყრდნობით.

(vi) მოძრაობა გაუფასურების რეზერვში

მოძრაობა გაუფასურების რეზერვში სასესხო და დივიდენდის მოთხოვნებთან მიმართებაში წლის განმავლობაში იყო შემდეგი: შესადარისი ოდენობები 2017 წლისთვის ასახავს რეზერვის ანგარიშს გაუფასურების ზარალისთვის ბასს 39-ის ფარგლებში.

'000 ლარი	ჯგუფი/კომპანია		
	2018	2018	2018
	მისაღები დივიდენდები	მისაღები სესხები	სულ
ნაშთი 1 იანვარს ბასს 39-ის ფარგლებში	-	3,349	3,349
კორექტირება ფასს 9-ის თავდაპირველ გამოყენებაზე	393	657	1,050
ნაშთი 1 იანვარს ფასს 9-ის ფარგლებში	393	4,006	4,399
2018 წლისთვის დარიცხული საკრედიტო ზარალი ჩამოწერა	66	-	66
	-	(3,439)	(3,439)
ნაშთი 31 დეკემბრის	459	567	1,026

(დ) ლიკვიდურობის რისკი

ლიკვიდურობის რისკი არის ისეთი რისკი, რომლის დროსაც ჯგუფს/კომპანიას ექმნება სირთულეები ნაკისრი ფინანსური ვალდებულებების შესრულებაში და რომელთა დასაფარად საჭიროა ფულის ან სხვა ფინანსური აქტივის მიწოდება. ლიკვიდურობის მართვისადმი ჯგუფის/კომპანიის მიდგომა განსაზღვრულია იმის უზრუნველსაყოფად, რომ შესაძლებლობის ფარგლებში მას ყოველთვის ჰქონდეს სათანადო ლიკვიდურობა ვალდებულების ვადაში დასაფარად, როგორც ჩვეულებრივ, ასევე კრიზისულ გარემოებებში, მიუღებელი ზარალის გაწევის ან ჯგუფის/კომპანიის რეპუტაციისთვის ზიანის მიყენების გარეშე.

როგორც წესი, ჯგუფი/კომპანია უზრუნველყოფს რომ მას ჰქონდეს საკმარისი ფულადი სახსრები მოთხოვნამდე მოსალოდნელი საოპერაციო ხარჯების დასაკმაყოფილებლად 1-თვიანი პერიოდისთვის, მათ შორის ფინანსური ვალდებულებების მომსახურება.

ქვემოთ მოცემულია საანგარიშგებო თარიღისთვის ფინანსური ვალდებულებების ნარჩენი სახელშეკრულებო ვადიანობა. თანხები ბრუტო ფორმით და დისკონტირების გარეშეა წარმოდგენილი და მოიცავს სავარაუდო საპროცენტო გადახდებს და გამორიცხავს ურთიერთგაქვითვის ხელშეკრულებების გავლენას:

ჯგუფი

31 დეკემბერი

2018 წელი '000 ლარი	საბალანსო ლირებულება	სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადები	მოთხოვნამდე	2 თვეზე ნაკლები	2-12 თვემდე	1-2 წლამდე	2-5 წლამდე
სესხები და კრედიტები	39,782	41,925	12,753	1,785	14,753	12,634	-
სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები	44,715	44,715	-	44,715	-	-	-
	84,497	86,640	12,753	46,500	14,753	12,634	-

31 დეკემბერი

2017 წელი '000 ლარი	საბალანსო ლირებულება	სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადები	მოთხოვნამდე	2 თვეზე ნაკლები	2-12 თვემდე	1-2 წელზე	2-5 წელზე
სესხები და კრედიტები	92,708	94,036	77,314	7,012	5,667	2,109	1,934
სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები	79,481	79,481	-	79,481	-	-	-
	172,189	173,517	77,314	86,493	5,667	2,109	1,934

კომპანია

31 დეკემბერი

2018 წელი '000 ლარი	საბალანსო ლირებულება	სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადები	მოთხოვნამდე	2 თვეზე ნაკლები	2-12 თვემდე	1-2 წლამდე	2-5 წლამდე
სესხები და კრედიტები	39,654	41,069	12,519	1,702	14,214	12,634	-
სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები	46,243	46,243	-	46,243	-	-	-
	85,897	87,312	12,519	47,945	14,214	12,634	-

31 დეკემბერი

2017 წელი '000 ლარი	საბალანსო ლირებულება	სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადები	მოთხოვნამდე	2 თვეზე ნაკლები	2-12 თვემდე	1-2 წლამდე	2-5 წლამდე
სესხები და კრედიტები	92,580	93,180	77,080	6,929	5,128	2,109	1,934
სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები	81,009	81,009	-	81,009	-	-	-
	173,589	174,189	77,080	87,938	5,128	2,109	1,934

2018 წლის 31 დეკემბრის და 2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ჯგუფი/კომპანია აკმაყოფილებს შპს „Trafigura PTE“-სთან დადებული სასესხო ხელშეკრულების ფინანსურ კოვენანტებს, მაგრამ ვერ აკმაყოფილებს არაფინანსურ კოვენანტს, რომლის თანახმადაც ჯგუფმა/კომპანიამ შპს „Trafigura PTE“-ს უნდა წარუდგინოს აღნიშნული ფინანსური წელიწადის აუდიტირებული კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგება ფინანსური წლის დასრულებიდან ას ორმოცდაათი (150) დღის განმავლობაში. იგივე სასესხო ხელშეკრულების მიხედვით, არაფინანსური კოვენანტის დარღვევამ "დეფოლტის შემთხვევა" გამოიწვია, რამაც "Trafigura PTE LTD"-ს სესხების მოთხოვნამდე დაფარვის უფლება მისცა. შედეგად, 2018 წლის 31 დეკემბრისთვის და 2017 წლის 31 დეკემბრისთვის ჯგუფმა/კომპანიამ "Trafigura PTE LTD"-ზე გადასახდელი მთლიანი დაუფარავი სესხი მიმდინარე ვალდებულების სახით დააკლასიფიცირა (იხ. შენიშვნა 22).

2018 წლის 31 დეკემბრისთვის, "Trafigura PTE LTD"-სგან აღებული სესხის ნარჩენი ნაშთი იყო 506 ათასი ლარი, შესაბამისად ხელმძღვანელობას სჯერა, რომ აღნიშნული არ შეუქმნის ლიკვიდურობის რისკს ჯგუფს/კომპანიას.

(ე) საბაზრო რისკი

საბაზრო რისკი წარმოადგენს საბაზრო ფასების ცვალებადობის რისკს, რაც მოიცავს სავალუტო გაცვლით კურსების, საპროცენტო განაკვეთებისა და კაპიტალის ფასების ცვალებადობის რისკს, რამაც შესაძლოა გავლენა იქონიოს ჯგუფის/კომპანიის შემოსავლებზე ან მის ხელთ არსებული ფინანსური ინსტრუმენტების ღირებულებაზე. საბაზრო რისკების მართვის მიზანია საბაზრო რისკების საფრთხის მართვა და კონტროლი მისაღები პარამეტრების ფარგლებში, ამონაგების ოპტიმიზაციის ფონზე.

ჯგუფი/კომპანია არ იყენებს ჰეჯირების ანგარიშგებას მოგებასა თუ ზარალში მერყეობის მართვის მიზნით.

(ი) სავალუტო რისკი

ჯგუფი/კომპანია ექვემდებარება სავალუტო რისკს, გაყიდვებთან, შესყიდვებთან და სესხებთან მიმართებაში, რომლებიც ჯგუფის საწარმოების სამუშაო ვალუტისგან განსხვავებულ ვალუტაში არის დენომინირებული. ვალუტა, რომელშიც ძირითადად დენომინირებულია ეს ოპერაციები არის აშშ დოლარი.

პროცენტი სესხებზე სესხის ვალუტაშია დენომინირებული. როგორც წესი, კრედიტები დენომინირებულია ვალუტებში, რომლებიც ჯგუფის/კომპანიის შესაბამისი ოპერაციებიდან წარმოშობილ ფულად ნაკადებს შეესაბამება, ძირითადად აშშ დოლარი. ეს წარმოქმნის ეკონომიკურ ჰეჯირებას, წარმოებული ხელშეკრულებების გაფორმების აუცილებლობის გარეშე.

ჯგუფს/კომპანიას არ გააჩნია სავალუტო რისკის მართვის ფორმალური პოლიტიკა, მაგრამ სავალუტო რისკი შესუსტებულია რადგან შემოსავლის ოპერაციების მნიშვნელოვანი ნაწილი აშშ დოლარშია დენომინირებული.

სავალუტო რისკზე დაქვემდებარება

ჯგუფის/კომპანიის დაქვემდებარება სავალუტო რისკების მიმართ ნომინალური თანხების საფუძველზე იყო შემდეგი:

ჯგუფი

'000 ლარი	აშშ დოლარში დენომინირებული	ევროში დენომინირებული	აშშ დოლარში დენომინირებული	ევროში დენომინირებული
31 დეკემბერს	2018	2018	2017	2017
მისაღები დივიდენდები	39,788	-	34,467	-
მისაღები სესხები	10,508	-	28,330	-
სავაჭრო მოთხოვნები	6,530	-	11,653	-
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	489	-	2,148	20
სესხები და კრედიტები	(39,782)	-	(91,293)	(1,415)
სავაჭრო და სხვა				
ვალდებულებები	(2,654)	(267)	(1,883)	(267)
წმინდა დაქვემდებარება	14,879	(267)	(16,578)	(1,662)

კომპანია

'000 ლარი	აშშ დოლარში დენომინირებული	ევროში დენომინირებული	აშშ დოლარში დენომინირებული	ევროში დენომინირებული
31 დეკემბერს	2018	2018	2017	2017
მისაღები დივიდენდები	39,788	-	34,467	-
მისაღები სესხები	10,508	-	28,330	-
სავაჭრო მოთხოვნები	6,530	-	11,710	-
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	477	-	2,148	20
სესხები და კრედიტები	(39,654)	-	(91,165)	(1,415)
სავაჭრო და სხვა				
ვალდებულებები	(2,654)	(267)	(1,883)	(267)
წმინდა დაქვემდებარება	14,995	(267)	(16,393)	(1,662)

წლის განმავლობაში გამოიყენებოდა შემდეგი მნიშვნელოვანი გაცვლითი კურსები:

ლარში	საშუალო განაკვეთი		საანგარიშგებო თარიღისთვის არსებული განაკვეთი	
	2018	2017	2018	2017
1 აშშ დოლარი	2.5345	2.5086	2.6766	2.5922
1 ევრო	2.9913	2.8322	3.0701	3.1044

მგრძნობელობის ანალიზი

ლარის კურსის გონივრული შესაძლო გამყარება, ქვემოთ მითითებულის შესაბამისად, ყველა სხვა ვალუტასთან მიმართებაში 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით გაზრდიდა (შეამცირებდა) მოგებას ან ზარალს ქვემოთ ნაჩვენები ოდენობებით. ეს ანალიზი ეფუძნება უცხოური ვალუტის კურსის ცვლილებას, რასაც ჯგუფი/კომპანია საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს გონივრულად შესაძლებელს მიიჩნევს. ანალიზი გაკეთდა იმ დაშვების საფუძველზე, რომ ყველა სხვა ცვლადი, კერძოდ საპროცენტო განაკვეთები, უცვლელი დარჩება.

ჯგუფი '000 ლარი	გამყარება	შესუსტება
31 დეკემბერი 2018 წელი		
აშშ დოლარი (10%-იანი გამყარება)	1,500	(1,500)
ევრო (10%-იანი გამყარება)	(27)	27
31 დეკემბერი 2017 წელი		
აშშ დოლარი (10%-იანი გამყარება)	(1,658)	1,658
ევრო (10%-იანი გამყარება)	(166)	166

კომპანია '000 ლარი	გამყარება	შესუსტება
31 დეკემბერი 2018 წელი		
აშშ დოლარი (10%-იანი მოძრაობა)	1,500	(1,500)
ევრო (10%-იანი მოძრაობა)	(27)	27
31 დეკემბერი 2017 წელი		
აშშ დოლარი (10%-იანი მოძრაობა)	(1,639)	1,639
ევრო (10%-იანი მოძრაობა)	(166)	166

შემოდანიშნული ვალუტების მიმართ ლარის შესუსტებას 2018 და 2017 წლების 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ექნებოდა იგივე ოდენობის, მაგრამ საპირისპირო გავლენა ზემოდანიშნულ ვალუტებზე, ზემოთ ნაჩვენებ თანხებთან მიმართებაში, იმ პირობით, რომ ყველა სხვა ცვლადი მუდმივი დარჩებოდა.

(ii) საპროცენტო განაკვეთის რისკი

საპროცენტო განაკვეთის ცვლილება, უპირველეს ყოვლისა, გავლენას ახდენს სესხებსა და კრედიტებზე, სესხის სამართლიანი ღირებულების ცვლილების (სესხი ფიქსირებული განაკვეთით) ან მომავალი ფულადი ნაკადების (სესხი ცვლადი განაკვეთით) ცვლილების გზით. ხელმძღვანელობას არ აქვს ფორმალური პოლიტიკა იმის დასადგენად, თუ ჯგუფის/კომპანიის ფინანსური ვალდებულებებიდან რამდენი უნდა იყოს ფიქსირებული და რამდენი ცვალებადი საპროცენტო განაკვეთით. თუმცა, ახალი სესხის და კრედიტების აღების დროს გადაწყვეტილების მიღებისას მართვის გუნდი ხელმძღვანელობს საკუთარი მსჯელობით სესხის მოსალოდნელი სარგებლობის პერიოდის დასრულებამდე რომელი საპროცენტო განაკვეთი უფრო მომგებიანი იქნება ჯგუფისთვის/კომპანიისთვის - ფიქსირებული თუ ცვალებადი.

საპროცენტო განაკვეთის რისკზე დაქვემდებარება

საანგარიშგებო თარიღისთვის, ჯგუფის/კომპანიის პროცენტის მატარებელი ფინანსური ინსტრუმენტების საპროცენტო განაკვეთების პროფილი იყო შემდეგი:

ჯგუფი '000 ლარი	საბალანსო ღირებულება	
	2018	2017
ფიქსირებულგანაკვეთიანი ინსტრუმენტები		
ფინანსური აქტივები	10,508	28,743
ფინანსური ვალდებულებები	(39,276)	(43,242)
	(28,768)	(14,499)
ცვლადგანაკვეთიანი ინსტრუმენტები		
ფინანსური ვალდებულებები	(506)	(49,466)

კომპანია

'000 ლარი

ფიქსირებულგანაკვეთიანი ინსტრუმენტები

ფინანსური აქტივები

ფინანსური ვალდებულებები

საბალანსო ღირებულება	
2018	2017
10,508	28,743
(39,148)	(43,114)
(28,640)	(14,371)

ცვლადგანაკვეთიანი ინსტრუმენტები

ფინანსური ვალდებულებები

(506)	(49,466)
--------------	-----------------

სამართლიანი ღირებულების მგრძნობელობის ანალიზი ფიქსირებულგანაკვეთიანი სასესხო ინსტრუმენტებისთვის

ჯგუფი/კომპანია არ აღრიცხავს ფიქსირებულგანაკვეთიან სასესხო ფინანსურ ინსტრუმენტებს სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით ან სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით. შესაბამისად, საანგარიშგებო თარიღისთვის, საპროცენტო განაკვეთის ცვლილება ვერანაირ გავლენას ვერ მოახდენდა მოგებაზე ან ზარალზე ან კაპიტალზე.

ფულადი ნაკადების მგრძნობელობის ანალიზი ცვლადგანაკვეთიანი ინსტრუმენტებისთვის

100 საბაზისო პუნქტიანი გონივრული შესაძლო ცვლილება საპროცენტო განაკვეთებში საანგარიშგებო თარიღისთვის გაზრდიდა (შემცირებდა) მოგებას ან ზარალს, გადასახადების გამოკლებით, ქვემოთ წარმოდგენილი ოდენობებით. ანალიზი გაკეთდა იმ დაშვების საფუძველზე, რომ ყველა სხვა ცვლადი, კერძოდ უცხოური ვალუტის კურსები, უცვლელი დარჩება.

ჯგუფი/კომპანია

'000 ლარი

2018

ცვლადგანაკვეთიანი ინსტრუმენტები

ფულადი ნაკადების მგრძნობელობა

მოგება ან ზარალი	
100 საბაზისო პუნქტით ზრდა	100 საბაზისო პუნქტით შემცირება
(5)	5
(5)	5

'000 ლარი

2017

ცვლადგანაკვეთიანი ინსტრუმენტები

ფულადი ნაკადების მგრძნობელობა

მოგება ან ზარალი	
100 საბაზისო პუნქტით ზრდა	100 საბაზისო პუნქტით შემცირება
(495)	495
(495)	495

(iii) სხვა საბაზრო ფასის რისკი

კაპიტალის ფასების რისკი წარმოიქმნება სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით შეფასებული კაპიტალის ინვესტიციებისგან, რომლებიც არ არის შესული ლისტიგში.

ჯგუფის/კომპანიის წინაშე დგას რისკი იმისა, რომ ოქროსა და სპილენძის კონცენტრატის ფასის ცვლილებას უარყოფითი გავლენა ექნება ჯგუფის/კომპანიის ფინანსურ შედეგებზე. ფაქტორები, რომლებმაც შესაძლოა იმოქმედონ ამგვარ ფასებზე მოიცავს პოლიტიკურ ცვლილებებს, მოთხოვნას და მიწოდებას, ტექნოლოგიურ და სხვა საბაზრო პირობებს.

26. ინვესტიცია შვილობილ კომპანიებში

კომპანიას არ ჰყავს მნიშვნელოვანი შვილობილი კომპანიები საანგარიშგებო თარიღებისთვის.

ქვემოთ წარმოდგენილია ჯგუფის შვილობილი კომპანიების სია.

შვილობილი კომპანია	რეგისტრაციის ქვეყანა	2018	2017
		მფლობელობა/ზმის მიცემა	მფლობელობა/ზმის მიცემა
შპს "ბელაზ კავკაზ ტრანს სერვის"	საქართველო	50%	50%
შპს "ტრანს ფეთქ მზიდი"	საქართველო	50%	50%

2018 და 2017 წლების 31 დეკემბრისთვის, ხელმძღვანელობამ განსაზღვრა რომ ჯგუფი აკონტროლებს შპს "ბელაზ კავკაზ ტრანს სერვისს" და შპს "ტრანს ფეთქ მზიდს", სხვა აქციონერებთან დადებული ხელშეკრულების საფუძველზე.

27. ვალდებულებები

2018 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის განმავლობაში, ჯგუფის/კომპანიის ხელმძღვანელობამ საჯაროდ გამოუცხადა ჩართულ მხარეებს, რომ ჯგუფი/კომპანია გასწევს საწარმოო ტერიტორიაზე მომავალი გარემოს დაბინძურების შემცირებაზე მიმართულ ხარჯებს. ჯგუფი/კომპანია იღებს ვალდებულებას რომ გასწიოს 14 მილიონი ლარის ოდენობით დანახარჯი 2019 წლიდან 2020 წლამდე პერიოდში. ვალდებულებები უკავშირდება კაპიტალურ დანახარჯებს, როგორც არის ახალი სტრუქტურების აშენება საბადოს და მის გარშემო არსებული ტერიტორიის შემდგომი დაბინძურების თავიდან ასაცილებლად.

28. პირობითი ვალდებულებები

(ა) დაზღვევა

სადაზღვევო ინდუსტრია საქართველოში განვითარების პროცესშია და მსოფლიოს სხვა ნაწილებში მოქმედი სადაზღვევო დაცვის მრავალი ფორმა ჯერ ხელმისაწვდომი არ არის. ჯგუფი/კომპანიას არ აქვს სრული სადაზღვევო ანაზღაურება მისი საწარმოო ქონების, საქმიანობის შეწყვეტის ან მესამე პირის ვალდებულებებზე ქონების ან გარემოს დაზიანებასთან მიმართებაში, რომელიც წარმოიშობა ჯგუფის/კომპანიის ქონებასთან ან ჯგუფის ოპერაციებთან დაკავშირებული უზედური შემთხვევებიდან. სანამ არ მოხდება ჯგუფის სათანადოდ დაზღვევა, იარსებებს რისკი იმისა, რომ ზარალი ან კონკრეტული აქტივების დაზიანება არსებით უარყოფით გავლენას იქონიებს ჯგუფის/კომპანიის საოპერაციო და ფინანსურ მდგომარეობაზე.

(ბ) სასამართლო დავა

წლის განმავლობაში ჯგუფი/კომპანია მოპასუხის სახით ჩართული იყო სს „არემჯი კოპერსა“ (მოპასუხე) და „ჯორჯიან კოპერს“ (მოსარჩელე) შორის 2003 წელს აღძრულ საქმეში, რომელიც ეხებოდა ხელშეკრულებას ანგარიშსწორების შესახებ:

სასამართლო პროცესი ეხებოდა სს „არემჯი კოპერი“- ის მიერ შპს „Glencor“- სგან სპილენძ-ოქროს კონცენტრატის რეალიზაციისთვის აღებულ ავანსს. გარიგება 1998 წელს განხორციელდა და ეფუძნებოდა მხარეთა შორის დადებულ სპილენძ-ოქროს გაყიდვა-შესყიდვის ჩვეულებრივ სახელშეკრულებო პირობებს. შემდგომში, მოთხოვნა სს „არემჯი კოპერი“-ის მიერ მიღებულ ავანსზე შპს "Glencor"-ისგან (ჯგუფთან/კომპანიასთან არადაკავშირებული მხარე) "Georgia Copper AG" -ს გადაეცა (ჯგუფთან/კომპანიასთან არადაკავშირებული მხარე). Georgia Copper AG - მ, შეიტანა სარჩელი სს „არემჯი კოპერი“- ს წინააღმდეგ მოითხოვდა რა მისგან აღნიშნული ავანსის დაბრუნებას. სს „არემჯი კოპერი“ არ ეთანხმება ბრალდებას, რამეთუ მათ შეასრულეს საავანსო ვალდებულებები და ავანსი მთლიანად იქნა გაქვითული.

2016 წლის 22 აპრილს და 19 მაისს სს „არემჯი კოპერმა“ შვეიცარიის იურიდიული ფირმის, „Homburger AG“-გან მიიღო ინფორმაცია ელექტრონული ფოსტით, რომ ზუგის კანტონის (შვეიცარია) სასამართლოს 2014 წლის 12 ივნისის გადაწყვეტილების თანახმად, მომჩივანის სასარგებლოდ უნდა გადახდილიყო შემდეგი თანხები: 3,067 ათასი აშშ დოლარი ზიანისთვის და პროცენტი (9%) 1,998 ათასი აშშ დოლარის ოდენობით.

მოპასუხე დავობს, რომ ზემოთ ხსენებული გადაწყვეტილება გაიცა საქართველოს კანონმდებლობის დარღვევით, მოპასუხის წინასწარი შეტყობინების გარეშე. სს „არემჯი კოპერმა“ გაასაჩივრა ცუგის კანტონის სასამართლოს გადაწყვეტილება და წარადგინა დოკუმენტაცია, რომლითაც დასტურდებოდა, რომ მოპასუხეს არ ჰქონდა რაიმე სახის ვალდებულება სარჩელთან მიმართებაში. წინამდებარე კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგების გამოსაშვებად ნებადართვის თარიღისათვის სასამართლოს საბოლოო გადაწყვეტილება ჯერ კიდევ არ არის მიღებული. თუმცა ხელმძღვანელობა მიიჩნევს, რომ ჯგუფმა/კომპანიამ შეასრულა ხელშეკრულებით განსაზღვრული ყველა პირობა, აქვთ ყველა საჭირო დოკუმენტაცია აღნიშნულ საქმესთან დაკავშირებით და სჯერათ, რომ დავა მათ სასარგებლოდ გადაწყდება.

(გ) პირობითი საგადასახადო ვალდებულებები

საქართველოში საგადასახადო სისტემა შედარებით ახალია და ხასიათდება ხშირი საკანონმდებლო ცვლილებებით, ოფიციალური განცხადებებით და სასამართლო გადაწყვეტილებებით, რომლებიც ზოგჯერ ბუნდოვანი და ურთიერთგამომრიცხავია და ერთმანეთისგან განსხვავებული ინტერპრეტაციების საშუალებას იძლევა. საგადასახადო წელი ღია რჩება საგადასახადო უწყებების მიერ განსახილველად, სამი თანმიმდევრული კალენდარული წლის განმავლობაში, თუმცა, კონკრეტულ ვითარებებში საგადასახადო წელი შესაძლოა უფრო დიდი ხნით დარჩეს ღია.

ეს ვითარება ქმნის საგადასახადო რისკებს, რომლებიც, სხვა ქვეყნებთან შედარებით, საქართველოში გაცილებით უფრო საგრძნობია. ხელმძღვანელობა თვლის, რომ საგადასახადო ვალდებულებები ადეკვატურია მოქმედი საგადასახადო კოდექსის, ოფიციალური განცხადებებისა და სასამართლო გადაწყვეტილებების ინტერპრეტაციისა. თუმცა, საგადასახადო ორგანოების მიერ აღნიშნული კანონების ინტერპრეტირება შეიძლება განსხვავდებოდეს კომპანიისეული ინტერპრეტაციისაგან და მათ მნიშვნელოვანი გავლენა იქონიონ წინამდებარე კონსოლიდირებულ და ინდივიდუალურ ფინანსურ ანგარიშგებაზე, თუ საგადასახადო ორგანო შესძლებს საკუთარი ინტერპრეტირების არგუმენტირებას.

(დ) საოპერაციო რისკები

თავისი ხასიათიდან გამომდინარე, მალაროები მრავალი საოპერაციო რისკ-ფაქტორის საგანს წარმოადგენენ, რომლებიც, ძირითადად, ჯგუფის/კომპანიის კონტროლს მიღმა და შესაძლოა იმოქმედონ ჯგუფის/კომპანიის საქმიანობაზე, საოპერაციო შედეგებსა და ფულად ნაკადებზე. ეს საოპერაციო რისკები და ფაქტორები მოიცავს (მაგრამ არ შემოიფარგლება) შემდეგ ფაქტორებს: (i) მიწისა და წყლის დაუგეგმავი პირობები და ნეგატიური მოთხოვნები წყალთან დაკავშირებულ უფლებებზე, (ii) გეოლოგიური პრობლემები, მათ შორის მიწისძვრები და სხვა ბუნებრივი კატასტროფები, (iii) მეტალურგიული და სხვა დამუშავების პრობლემები, (iv) უჩვეულო ამინდის ან სამუშაო პირობების წარმოშობა და სხვა ფორსმაჟორული ვითარებები, (v) მადნის მოსალოდნელზე დაბალი შემცველობა ან ამოღებადობის განაკვეთები, (vi) უბედური შემთხვევები, (vii) საჭირო სახელმწიფო ნებართვების მიღების შეფერხება ან მიუღებლობა, (viii) სასამართლო საქმეთ წარმოების შედეგები, მათ შორის სააგენტო გადაწყვეტილებების გასაჩივრება, (ix) სამიუბო და განვითარების სამუშაოებთან დაკავშირებული გაურკვევლობები, (x) შეფერხებები ტრანსპორტირებაში, (xi) შრომითი დავები, (xii) დამაკმაყოფილებელი სადაზღვევო ანაზღაურების მიღების შეუძლებლობა, (xiii) მასალების და ხელსაწყოების ხელმიუწვდომლობა,

(xiv) მოწყობილობების ან პროცესების გაუმართაობა სპეციფიკაციების ან მოლოდინების შესაბამისად, (xv) მოულოდნელი სირთულეები, რომლებიც ითვალისწინებს შემენილ ოპერაციებს და მოსალოდნელი უკუგების მიუღწევლობას და (xvi) ფინანსური მცდელობების შედეგები და ფინანსური ბაზრის პირობები.

29. დაკავშირებული მხარეები

(ა) კონტროლის ურთიერთობები

ჯგუფის/კომპანიის პირდაპირი მშობელი კომპანია არის "Rich Metals Group B.V. Limited." ჯგუფის/კომპანიის საბოლოო მშობელი კომპანიები არიან შპს „Suncort Enterprises“ და „Ticola Holding Limited“. 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ჯგუფი/კომპანია საბოლოოდ კონტროლდება ერთი ფიზიკური პირის მიერ - დიმიტრი ტროიცკი (2017: საბოლოო მაკონტროლებელი მხარეები: დიმიტრი ტროიცკი და დიმიტრი კორჟევი).

ჯგუფის/კომპანიის არც საბოლოო მაკონტროლებელი მხარე და არც შუამავალი მშობელი კომპანია არ გამოსცემენ საჯაროდ ხელმისაწვდომ კონსოლიდირებულ და ინდივიდუალურ ფინანსურ ანგარიშგებებს.

(ბ) ოპერაციები წამყვან ხელმძღვანელობასთან

წამყვანმა ხელმძღვანელობამ წლის განმავლობაში მიიღო შემდეგი ანაზღაურება, რომელიც შესულია ადმინისტრაციულ ხარჯებში (იხილეთ შენიშვნა 9):

'000 ლარი	ჯგუფი/კომპანია	
	2018	2017
ხელფასები და ბონუსები	1,922	3,476

(გ) ოპერაციები სხვა დაკავშირებულ მხარეებთან

ჯგუფის/კომპანიის ოპერაციები სხვა დაკავშირებულ მხარეებთან განხილულია ქვემოთ:

(i) შემოსავალი

'000 ლარი	გარიგების ღირებულება		დაუფარავი ნაშთი 31 დეკემბრის	
	2018	2017	2018	2017
საქონლის რეალიზაცია: მშობელი კომპანიის სხვა შვილობილი კომპანიები	7,405	5,210	-	-
გაწეული მომსახურება: მშობელი კომპანიის სხვა შვილობილი კომპანიები	24,834	15,302	88	160
სადივიდენდო შემოსავალი: მშობელი კომპანიის სხვა შვილობილი კომპანიები	-	-	39,788	34,467
საპროცენტო შემოსავალი: მშობელი კომპანიის სხვა შვილობილი კომპანიები	4,228	1,657	1,755	2,239

კომპანია '000 ლარი	გარიგების ღირებულება 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის		დაუფარავი ნაშთი 31 დეკემბერს	
	2018	2017	2018	2017
საქონლის რეალიზაცია: მშობელი კომპანიის სხვა შვილობილი კომპანიები	7,405	5,210	-	-
გაწეული მომსახურება: მშობელი კომპანიის სხვა შვილობილი კომპანიები	24,834	15,302	88	4,094
შემოსავალი დივიდენდიდან: მშობელი კომპანიის სხვა შვილობილი კომპანიები	-	-	39,788	34,467
საპროცენტო შემოსავალი: მშობელი კომპანიის სხვა შვილობილი კომპანიები	4,228	1,657	1,755	2,239

ყველა დაუფარავი ნაშთი დაკავშირებული მხარეების მიმართ, გარდა მისაღები დივიდენდისა, უნდა იქნეს დაკმაყოფილებული ფულადი სახსრებით საანგარიშგებო თარიღიდან 6 თვის განმავლობაში. არცერთი ნაშთი არ არის უზრუნველყოფილი.

(ii) ხარჯები

ჯგუფი '000 ლარი	გარიგების ღირებულება		დაუფარავი ნაშთი	
	2018	2017	2018	2017
საქონლის შესყიდვა: მშობელი კომპანიის სხვა შვილობილი კომპანიები	56,103	38,909	23,407	59,473
მიღებული მომსახურება: მშობელი კომპანიის სხვა შვილობილი კომპანიები	15,722	7,526	1,400	773
საპროცენტო ხარჯი: საბოლოო მაკონტროლებელი მხარის საერთო კონტროლის ქვეშ მყოფი საწარმოები	2,084	1,958	5,459	7,244
სხვა: მშობელი კომპანიის სხვა შვილობილი კომპანიები	1,959	68	489	353

კომპანია '000 ლარი	გარიგების ღირებულება		დაუფარავი ნაშთი	
	2018	2017	31 დეკემბერი 2018 წელი	31 დეკემბერი 2017 წელი
საქონლის შესყიდვა: მშობელი კომპანიის სხვა შვილობილი კომპანიები	56,103	38,909	23,407	59,473
მიღებული მომსახურება: მშობელი კომპანიის სხვა შვილობილი კომპანიები	15,722	7,526	627	-
საბოლოო მაკონტროლებელი მხარის საერთო კონტროლის ქვეშ მყოფი საწარმოები	2,084	1,958	5,459	7,244
სხვა: მშობელი კომპანიის სხვა შვილობილი კომპანიები	1,959	68	489	353

ყველა დაუფარავი ნაშთი დაკავშირებული მხარეების მიმართ, გარდა მისაღები დივიდენდისა და სესხებისა, უნდა იქნეს დაკმაყოფილებული საანგარიშგებო თარიღიდან 6 თვის განმავლობაში. არცერთი ნაშთი არ არის უზრუნველყოფილი.

(iii) სესხები

ჯგუფი

'000 ლარი	ნასესხები სახსრები		დაუფარავი ნაშთი	
	2018	2017	2018	2017
სესხები და კრედიტები:				
მშობელი კომპანიის სხვა შვილობილი კომპანიები	-	11,593	20,726	28,165
მისაღები სესხები:				
მშობელი კომპანიის სხვა შვილობილი კომპანიები	(16,950)	21,808	10,508	28,743

კომპანია

'000 ლარი	ნასესხები სახსრები		დაუფარავი ნაშთი	
	2018	2017	2018	2017
სესხები და კრედიტები:				
მშობელი კომპანიის სხვა შვილობილი კომპანიები	-	11,593	20,598	28,037
მისაღები სესხები:				
მშობელი კომპანიის სხვა შვილობილი კომპანიები	(16,950)	21,808	10,508	28,743

სესხებისა და კრედიტების და სესხებისა და მოთხოვნების პირობები წარმოდგენილია შენიშვნაში 22 და შენიშვნაში 17, შესაბამისად:

30. შეცდომების გასწორება

2018 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისას ჯგუფის ხელმძღვანელობამ გამოავლინა რომ გადახსნის საქმიანობის აქტივი, აღრიცხული საბადოს ქონებაში არასწორად იყო დაანგარიშებული, რამაც გამოიწვია ისტორიულად გადახსნის საქმიანობის აქტივების კაპიტალიზაციის ზედმეტობით წარდგენა და გაყიდვების თვითღირებულებისა და აკუმულირებული ზარალის შემცირებული ოდენობით წარდგენა. კერძოდ, ხელმძღვანელობამ დაადგინა, რომ გადახსნის საქმიანობის აქტივის გამოთვლაში ხელმძღვანელობამ არასწორი "სამთო-სამომპოვებლო გეგმა" გამოიყენა, სხვა ტექნიკური მიდგომის საფუძველზე, რომელიც არ შეესაბამება ხელმძღვანელობის მიერ, ისტორიულად პრაქტიკაში გამოყენებულ ფაქტობრივ მიდგომას.

შემდეგ ცხრილში შეჯამებულია გავლენა კონსოლიდირებული ფინანსური მდგომარეობის, მოგების ან ზარალის და სხვა სრული შემოსავლის, და ფულადი სახსრების მოძრაობის ანგარიშგებებზე:

1 იანვარი 2017 '000 ლარი	შენიშვნა	კონსოლიდირებული ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება		
		ადრე		გადაანგარიშებულის შესაბამისად
		წარმოდგენილის შესაბამისად	კორექტირებები	
ძირითადი საშუალებები (საბადოს ქონებაში შეტანილი მალაროს გახსნის საქმიანობის აქტივები)	12	61,680	(37,603)	24,077
კაპიტალი		16,737	37,603	54,340

31 დეკემბერი 2017 წელი '000 ლარი	შენიშვნა	კონსოლიდირებული ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება		
		ადრე		გადაანგარიშებულის შესაბამისად
		წარმოდგენილის შესაბამისად	კორექტირებები	
ძირითადი საშუალებები (საბადოს ქონებაში შეტანილი მალაროს გახსნის საქმიანობის აქტივები)	12	79,641	(46,232)	33,408
კაპიტალი		(61,203)	46,233	(14,970)

2017 '000 ლარი	შენიშვნა	მოგების ან ზარალის და სხვა სრული შემოსავლის კონსოლიდირებული ანგარიშგება		
		ადრე		გადაანგარიშებულის შესაბამისად
		წარმოდგენილის შესაბამისად	კორექტირებები	
გაყიდვების თვითღირებულება	7	107,156	8,629	115,785

2017 '000 ლარი	შენიშვნა	ფულადი ნაკადების მოძრაობის კონსოლიდირებული ანგარიშგება		
		ადრე		გადაანგარიშებულის შესაბამისად
		წარმოდგენილის შესაბამისად	კორექტირებები	
წმინდა ფულადი სახსრები საოპერაციო საქმიანობებიდან საინვესტიციო საქმიანობაში გამოყენებული წმინდა ფულადი სახსრები		52,945	13,380	39,565
		(58,695)	(13,380)	(45,315)

ზემოაღნიშნული კორექტირების გავლენა კომპანიის ინდივიდუალურ ფინანსური მდგომარეობის და მოგების ან ზარალის და სხვა სრული შემოსავლის ანგარიშგებებზე 2017 წლის 1 იანვრისთვის და 2017 წლის 31 დეკემბრისთვის და აღნიშნული თარიღით დასრულებული წლისთვის არის იგივე, არა-არსებითი სხვაობებით.

ზემოაღნიშნულთან ერთად, დაინტერესებული მხარეებისთვის მეტი გარკვეულობისთვის და ჯგუფში შემავალი სხვა სამთო-სამომპოვებლო საწარმოების წარდგენასთან შესაბამისობის მიზნით, ხელმძღვანელობამ საბადოს ქონებისგან განაცალკევა კაპიტალიზებული ტერიტორიის აღდგენის ანარიცხი 15,861 ათასი ლარის ოდენობით (2017: 14,624 ათასი ლარი) და წარმოადგინა ძირითად საშუალებებში ცალკე კატეგორიის სახით 2018 და 2017 წლების 31 დეკემბრისთვის და აღნიშნული თარიღით დასრულებული წლისთვის, იხ. შენიშვნა 12.

31. შეფასების საფუძველი

კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია ისტორიული ღირებულებების საფუძველზე, გარდა ინვესტიციებისა რომლებიც კლასიფიცირდება სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით და სავაჭრო მოთხოვნებისა (რომლებიც წინასწარ განსაზღვრულ ფასებს ექვემდებარება) რომლებიც კლასიფიცირდება სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ანა ზარალში ასახვით, რომლებიც ასახულია სამართლიანი ღირებულებით.

32. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკები

ქვემოთ წარმოდგენილი სააღრიცხვო პოლიტიკები თანმიმდევრულად გამოიყენებოდა წინამდებარე კონსოლიდირებულ და ინდივიდუალურ ფინანსურ ანგარიშგებაში წარმოდგენილ ყველა პერიოდთან მიმართებაში, და თანმიმდევრულად იქნა გამოყენებული ჯგუფის საწარმოების მიერ.

(ა) კონსოლიდაციის საფუძველი

(i) შვილობილი კომპანიები

შვილობილი კომპანიები წარმოადგენს ჯგუფის მიერ კონტროლირებად საწარმოებს. ჯგუფი აკონტროლებს საწარმოს, როდესაც ის ექვემდებარება ან როდესაც მას აქვს უფლება ცვლად ამონაგებზე საწარმოში მისი ჩართულობიდან და როდესაც მას შესწევს უნარი იმოქმედოს ამგვარ ამონაგებზე საწარმოში მისი უფლებამოსილების გამოყენებით. შვილობილი კომპანიების ფინანსური ანგარიშგება შესულია კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში კონტროლის დაწყების თარიღიდან, მისი დასრულების თარიღამდე. შვილობილი კომპანიების სააღრიცხვო პოლიტიკები შეიცვალა, როდესაც საჭირო გახდა მათი ჯგუფის მიერ მიღებულ პოლიტიკებზე მორგება. შვილობილ კომპანიაში არამაკონტროლებელ წილთან დაკავშირებული ზარალი გადანაწილდება არამაკონტროლებელ წილებზე, მაშინაც კი თუ ამგვარი მოქმედება იწვევს არამაკონტროლებელი წილის დეფიციტურ ნაშთს.

(ii) კონტროლის დაკარგვა

კონტროლის დაკარგვისას, ჯგუფი წყვეტს შვილობილი კომპანიის აქტივების და ვალდებულებების აღიარებას, ნებისმიერი არამაკონტროლებელი წილების და შვილობილ კომპანიასთან დაკავშირებული კაპიტალის სხვა კომპონენტების აღიარებას. კონტროლის დაკარგვის შედეგად წარმოშობილი ნებისმიერი ნამეტი ან დეფიციტი აღიარდება მოგებაში ან ზარალში. თუ ჯგუფი ინარჩუნებს რაიმე წილს წინა შვილობილ კომპანიაში, მაშინ მსგავსი წილი ფასდება სამართლიანი ღირებულებით კონტროლის დაკარგვის თარიღისთვის. შემდგომ, იგი აღირიცხება როგორც "ინვესტიცია შვილობილ კომპანიაში" ან "გასაყიდად ხელმისაწვდომი ფინანსური აქტივი" შენარჩუნებული გავლენის დონის მიხედვით.

(iii) კონსოლიდაციისას აღმოფხვრილი ოპერაციები

შიდა-ჯგუფური ნაშთები და ტრანზაქციები, ასევე შიდა-ჯგუფური ოპერაციებისას წარმოქმნილი ნებისმიერი არა-რეალიზებული შემოსავალი და ხარჯები არის ელიმინირებული კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისას.

(ბ) შემოსავლის აღიარება

ჯგუფმა/კომპანიამ თავდაპირველად ფასს 15, 2018 წლის 1 იანვრიდან გამოიყენა. ფასს 15-ის თავდაპირველი გამოყენების გავლენა აღწერილია შენიშვნაში 5.

(i) საქონელი

ჯგუფის და კომპანიის სპილენძ-ოქროს კონცენტრატის მომხმარებლებზე გაყიდვების სახელშეკრულებო პირობები იძლევა ფასის კორექტირების საშუალებას ხელშეკრულებაში დადგენილი შესაბამისი კოტირების წერტილისთვის არსებული საბაზრო ფასის მიხედვით. აღნიშნულს ეწოდება "წინასწარი ფასწარმოქმნის ხელშეკრულებები" და მდგომარეობს იმაში, რომ სპილენძ-ოქროს კონცენტრატის გაყიდვის ფასი დაფუძნებულია საანგარიშგებო თარიღისთვის არსებულ ფასებზე კონკრეტული მომავალი თარიღისთვის, კლიენტზე მიწოდების შემდეგ (კოტირების პერიოდის ან "QP"). გაყიდვის ფასის კორექტირებები დაფუძნებულია მოძრაობაზე კოტირებულ საბაზრო ფასებში, კოტირების პერიოდის ბოლომდე. პერიოდი წინასწარი ინვოისის გაცემისა და კოტირების პერიოდის ბოლომდე შეიძლება მერყეობდეს 1-დან 3 თვემდე.

შემოსავალი აღიარდება როდესაც კონტროლი საქონელზე მომხმარებელს გადაეცემა, დროის იმ მომენტში როდესაც კონცენტრატი კომპანიის საბადოს ტერიტორიაზე სარკინიგზო ვაგონებზე დაიტვირთება. შემოსავალი ფასდება ჯგუფის/კომპანიის მოლოდინით იმ ოდენობისა, რომლის მიღების უფლებაც ექნება, რაც წარმოადგენს იმ ფასის მიახლოებას, რომლის მიღებაც მოსალოდნელია, კოტირების პერიოდის ბოლოს, ანუ ფორვარდული ფასი, და აღიარდება შესაბამისი სავაჭრო მოთხოვნა.

წინასწარი ფასწარმოქმნის ხელშეკრულებებისთვის, ნებისმიერი მომავალი ცვლილება რომელიც კოტირების პერიოდის განმავლობაში ხდება ჩართულია წინასწარი ფასებით განსაზღვრულ სავაჭრო მოთხოვნებში და შესაბამისად, განიხილება ფასს 9-ის და არა ფასს 15-ის ფარგლებში. საქონლის ფასზე დაქვემდებარების გათვალისწინებით, აღნიშნული წინასწარი ფასებით განსაზღვრული სავაჭრო მოთხოვნები ვერ აკმაყოფილებს ფულადი ნაკადების მახასიათებლების ტესტირებას ფასს 9-ის ფარგლებში და მაშასადამე, ფასდება სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით თავდაპირველი აღიარების თარიღიდან მისი დაფარვის თარიღამდე. აღნიშნული სამართლიანი ღირებულების შემდგომი ცვლილებები აღიარდება მოგების ან ზარალის და სხვა სრული შემოსავლის ანგარიშგებაში ყველა პერიოდში და წარმოდგენილია მომხმარებლებთან გაფორმებული ხელშეკრულებებიდან მიღებული შემოსავლისგან განცალკევებით "სამართლიანი ღირებულების ამონაგები/ზარალი წინასწარი ფასით განსაზღვრულ სავაჭრო მოთხოვნებზე" ნაწილის სახით (არსებითობის შემთხვევაში). სამართლიანი ღირებულების ცვლილებები კოტირების პერიოდის განმავლობაში და მის დასრულებამდე, ფასდება სპილენძ-ოქროს კონცენტრატის განახლებული ფორვარდული საბაზრო ფასების გამოყენებით.

გადახდის პირობები: როდესაც გაყიდვის გარიგება დგება, კონტრაქტის იხდის მთლიანი წინასწარი ღირებულების 90%-ს, ქვემოთ ჩამოთვლილი დოკუმენტაციის მიღებისას:

- ჰოლდინგის სერტიფიკატი;
- გამყიდველის წინასწარი ინვოისი;
- წინასწარი წონის, ტენიანობის და ანალიზის სერტიფიკატები.

საბოლოო გადახდა უნდა განხორციელდეს საბოლოო ანალიზების თარიღიდან 3 საბანკო დღის განმავლობაში, როდესაც წონები და ფასები ცნობილია.

(ii) მომსახურება

ჯგუფი/კომპანია შემოსავალს გამოიმუშავებს შპს "არემჯი გოლდზე" გაწეული სხვადასხვა მომსახურებიდან, რომელიც საბადოს საქმიანობას უკავშირდება (ბურღვა, აფეთქება, ტრანსპორტირება და ა.შ.). ჯგუფი/კომპანია ასკვნის, რომ მომსახურების გაწევიდან მიღებული შემოსავალი უნდა აღიარდეს გარკვეული დროის განმავლობაში მომსახურების გაწევასთან ერთად, რადგან მომხმარებელი თანადროულად იღებს და მოიხმარს ჯგუფის/კომპანიის მიერ მიწოდებულ სარგებელს. მომსახურების ანგარიში წარდგენილია და გადახდა უნდა განხორციელდეს მომსახურების დასრულებისას და ინვოისის გაცემისას. მომსახურების მოკლევადიანი ხასიათის გათვალისწინებით (1-2 დღე), შემოსავალი მომსახურებისთვის აღიარდება გამარტივების მიზნებისთვის მათი დასრულებისას.

(გ) ფინანსური შემოსავალი და ხარჯები

ჯგუფის ფინანსური შემოსავალი და ფინანსური ხარჯები მოიცავს:

- საპროცენტო შემოსავალი;
- საპროცენტო ხარჯი;
- შემოსავალი დისკონტირების უკუგებიდან;
- უცხოური ვალუტის კონვერტაციით გამოწვეული შემოსულობა ან ზარალი ფინანსურ აქტივებსა და ფინანსურ ვალდებულებებზე;

„ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი“ არის განაკვეთი რომელიც ზუსტად ადისკონტირებს სავარაუდო სამომავლო ფულად გადახდებს ან შემოსულობებს ფინანსური ინსტრუმენტის მოსალოდნელი მოხმარების ვადის მიხედვით:

- ფინანსური აქტივის მთლიან საბალანსო ღირებულებაზე; ან
- ფინანსური ვალდებულების ამორტიზირებულ ღირებულებაზე;

საპროცენტო შემოსავლისა და ხარჯის გამოთვლისას, ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი გამოიყენება აქტივის მთლიან საბალანსო ღირებულებაზე (როდესაც აქტივი არ არის გაუფასურებული კრედიტით) ან ვალდებულების ამორტიზირებულ ღირებულებაზე. თუმცა, ფინანსური აქტივებისთვის, რომლებიც თავდაპირველი აღიარების შემდგომ გაუფასურდა კრედიტით, საპროცენტო შემოსავალი გამოითვლება ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის ფინანსური აქტივის ამორტიზირებულ ღირებულებაზე გამოყენებით. თუ აქტივი აღარ არის კრედიტით გაუფასურებული, მაშინ საპროცენტო შემოსავალის გამოთვლა უზრუნდება მთლიან საბალანსო ღირებულებაზე დათვლის მეთოდს.

უცხოური ვალუტის კურსის ცვლილებით მიღებული სარგებელი ან ზარალი წარმოდგენილია წმინდა საფუძველზე, როგორც ფინანსური შემოსავალი ან ფინანსური ხარჯი, რაც დამოკიდებულია იმ ფაქტზე, წარმოდგენილია თუ არა უცხოური ვალუტის მოძრაობა წმინდა მოგების ან წმინდა ზარალის პოზიციაში.

უცხოური ვალუტა

ოპერაციები უცხოურ ვალუტაში გადაყვანილია ჯგუფის შესაბამის სამუშაო ვალუტაში ოპერაციების თარიღის შესაბამისი გაცვლითი კურსით. უცხოურ ვალუტაში დენომინირებული ფულადი აქტივებისა და ვალდებულებების კონვერტირება სამუშაო ვალუტაში ხდება საანგარიშგებო თარიღისათვის არსებული გაცვლითი კურსით. უცხოური ვალუტის კურსის ცვლილებით გამოწვეული ამონაგები ან ზარალი ფულად მუხლებზე წარმოადგენს პერიოდის დასაწყისში არსებული საპროცენტო განაკვეთით და პერიოდის განმავლობაში განხორციელებული გადახდებით დაკორექტირებული, მოქმედი ვალუტის ამორტიზირებადი ღირებულებისა და პერიოდის ბოლოს არსებული, შესაბამისი გაცვლითი კურსით დაკორექტირებული, უცხოურ ვალუტაში გამოსახული ამორტიზირებადი ღირებულების სხვაობას.

არაფულადი მუხლები უცხოურ ვალუტაში, რომელთა ისტორიული ღირებულება უცხოურ ვალუტაშია შეფასებული, კონვერტირდება გარიგების განხორციელების თარიღისათვის არსებული შესაბამისი კურსით. უცხოური ვალუტის კონვერტაციით გამოწვეული სხვაობა აღიარდება მოგებაში ან ზარალში.

(დ) თანამშრომელთა სარგებელი

დაქირავებულ პირთა მოკლევადიანი გასამრჯელოები ფასდება არადისკონტირებულ საფუძველზე და ხარჯად აღიარდება შესაბამისი მომსახურების გაწევისთანავე. ვალდებულება აღიარდება იმ ოდენობით, რომლის გადახდაც მოსალოდნელია თუ ჯგუფს/კომპანიას ექნება მიმდინარე სამართლებრივი ან კონსტრუქციული ვალდებულება გადაიხადოს ეს თანხა დაქირავებული პირის მიერ წარსულში გაწეული მომსახურების შედეგად და როდესაც ამგვარი ვალდებულება საიმედოდ შეიძლება იყოს შეფასებული.

(ე) მოგების გადასახადი

მოგების გადასახადის ხარჯი მოიცავს მიმდინარე და გადავადებულ გადასახადებს. ის აღიარდება მოგებაში ან ზარალში, გარდა შემთხვევებისა, როდესაც ის უკავშირდება პირდაპირ კაპიტალში ან სხვა სრულ შემოსავალში აღიარებულ ერთეულებს, რა შემთხვევაშიც ის აღიარდება კაპიტალში ან სხვა სრულ შემოსავალში. 2016 წლის 13 მაისს მიღებულ კანონპროექტს ძირითადად გადააქვს დაბეგვრის მომენტი დაბეგვრადი მოგების გამომუშავებიდან მისი განაწილების მომენტამდე.

(ი) მიმდინარე გადასახადი

მიმდინარე გადასახადის ხარჯი არის აღნიშნული წლის დასაბეგრი მოგების საფუძველზე წარმოქმნილი მოსალოდნელი საგადასახადო ვალდებულება, იმ საგადასახადო განაკვეთის გამოყენებით, რომელიც ძალაშია ან არსებითად ამოქმედებულია ანგარიშგების წარდგენის თარიღისათვის. მიმდინარე გადასახადის ხარჯი ასევე მოიცავს წინა წლების საგადასახადო ვალდებულების ნებისმიერ კორექტირებას. მიმდინარე საგადასახადო ვალდებულება ასევე მოიცავს დივიდენდებიდან წარმოშობილ ნებისმიერ საგადასახადო ვალდებულებას.

2016 წლის 13 მაისს საქართველოს პარლამენტმა მიიღო კანონპროექტი მოგების გადასახადის რეფორმის შესახებ (რომელიც ასევე ცნობილია მოგების გადასახადის ესტონური მოდელის სახელით), რაც ნიშნავს დაბეგვრის მომენტის გადატანას მოგების გამომუშავების თარიღიდან მისი გაცემის თარიღამდე. კანონი ძალაში შევიდა 2016 წლიდან და გამოიყენება საგადასახადო პერიოდებისთვის 2017 წლის 1 იანვრის შემდეგ ყველა იურიდიული პირისთვის, გარდა ფინანსური ინსტიტუტებისა (როგორც არის ბანკები, სადაზღვევო კომპანიები, მიკროსაფინანსო ორგანიზაციები, ლომბარდები), რომლებისთვისაც კანონი ძალაში შევა მოგვიანებით.

მოგების გადასახადით დაბეგვრის ახალი სისტემა არ გულისხმობს მოგების გადასახადისგან (CIT) გათავისუფლებას, ეს უკანასკნელი გადმოდის მოგების გამომუშავების მომენტიდან მათი განაწილების მომენტამდე: ე.ი. ძირითად დაბეგვრის ობიექტს წარმოადგენს განაწილებული მოგება. საქართველოს საგადასახადო კოდექსი განსაზღვრავს განაწილებულ მოგებას (DE), როგორც აქციონერებზე დივიდენდების სახით გაცემულ მოგებას. თუმცა, ზოგიერთი სხვა ოპერაციაც მიიჩნევა განაწილებულ მოგებად, მაგალითად არასაბაზრო ტრანსსასაზღვრო ოპერაციები დაკავშირებულ მხარეებთან და/ან საგადასახადისგან გათავისუფლებულ პირებთან, რომლებიც ასევე ითვლებიან განაწილებული მოგების მიმღებებად მოგების გადასახადის მიზნებისთვის. ამასთან საგადასახადო ობიექტი მოიცავს ხარჯებს და სხვა ვალდებულებებს, რომლებიც არ უკავშირდება საწარმოს ეკონომიკურ საქმიანობებს, უფასო მიწოდებები და ზღვარს გადაცდენილი წარმომადგენლობითი ხარჯები.

საგადასახადო ანაზღაურება ხელმისაწვდომია გადახდილ მიმდინარე საგადასახადო 2008-2016 წლების გაუნაწილებელ მოგებაზე, თუ ასეთი მოგება განაწილდება 2017 ან შემდეგ წლებში.

დივიდენდების გადახდიდან წარმოშობილი მოგების გადასახადი აღირიცხება ხარჯის სახით იმ პერიოდში, როდესაც დივიდენდები გამოცხადდა, მიუხედავად გადახდის ფაქტობრივი თარიღისა ან იმ პერიოდისა, რომლისთვისაც გადაიხდება დივიდენდები.

საქართველოს საგადასახადო კოდექსი განსაზღვრავს მოგების გადასახადის იმ კონკრეტულ ოპერაციებზე დარიცხვას, რომლებიც არ უკავშირდება საწარმოს ეკონომიკურ საქმიანობებს, უფასო მიწოდებებს და დაშვებულ ფარგლებს გარეთ წარმომადგენლობით ხარჯებს. ჯგუფი/კომპანია ამგვარი ოპერაციის დაბეგვრას არ განიხილავს ბასს 12-ის (მოგების გადასახადები) ფარგლებში და აღრიცხავს ამგვარი ერთეულების გადასახადის სახით, გარდა მოგების გადასახადისა.

(ii) გადავადებული გადასახადი

ზემოთ აღწერილი ახალი საგადასახადო სისტემის ხასიათიდან გამომდინარე, საქართველოში რეგისტრირებული საწარმოები არ განასხვავებენ აქტივების საგადასახადო საფუძვლებს და მათ საბალანსო ღირებულებებს და, შესაბამისად, გადავადებული საგადასახადო აქტივები და ვალდებულებები არ წარმოიშვება.

წინა პერიოდებში გაწეული საგადასახადო ზარალი არ გამოიყენება მომავალ დაბეგვრად მოგებებთან მიმართებაში.

(გ) ძირითადი საშუალებები

(i) აღიარება და შეფასება

ძირითადი საშუალებების ერთეულები ფასდება თვითღირებულებით, დაგროვილი ცვეთის და გაუფასურების ზარალის გამოკლებით.

აქტივის თვითღირებულება მოიცავს მის შეძენასთან დაკავშირებულ პირდაპირ დანახარჯებს. საკუთარი ძალებით შექმნილი აქტივის თვითღირებულება შედგება მასალების, შრომითი და ნებისმიერი პირდაპირი დანახარჯებისგან, რომელიც საჭიროა აქტივის დანიშნულებისამებრ მუშა მდგომარეობაში მოსაყვანად, აგრეთვე სესხის ღირებულების კაპიტალიზაციის, აქტივის დემონტაჟის, მოცილების და გამწმენდი სამუშაოების ჩატარების ღირებულებას. შეძენილი პროგრამული უზრუნველყოფა, რომელიც აღჭურვილობის ფუნქციონალურად განუყოფელ ნაწილს წარმოადგენს, კაპიტალიზდება ძირითადი საშუალებების ღირებულების ნაწილის სახით.

თუ ძირითადი საშუალების მნიშვნელოვან ნაწილებს სხვადასხვა სასარგებლო მომსახურების ვადები აქვთ, ისინი აღირიცხება ძირითადი საშუალების ცალკე ერთეულების სახით (ძირითადი კომპონენტები).

ძირითადი საშუალებების გასვლით მიღებული ნებისმიერი სარგებელი ან ზარალი განისაზღვრება, როგორც ძირითადი საშუალების გაყიდვიდან მიღებულ ამონაგებსა და ძირითადი საშუალებების საბალანსო ღირებულებას შორის სხვაობა და აღიარდება წმინდად მოგების ან ზარალის ანგარიშგებაში როგორც სხვა შემოსავლები ან სხვა ხარჯები.

(ii) შემდგომი დანახარჯები

შემდგომი დანახარჯები კაპიტალიზდება მხოლოდ იმ შემთხვევაში თუ არსებობს ალბათობა იმისა, რომ დანახარჯთან დაკავშირებული მომავალი ეკონომიკური სარგებელი ჯგუფში/კომპანიაში შემოედინება.

ძირითადი საშუალებების ყოველდღიური მოვლა-შენახვის ხარჯები გაწევისთანავე აისახება მოგებაში ან ზარალში.

გახსნის საწარმოო ხარჯები, რომლებიც მომავალში მოსაპოვებელ მადანთან წვდომას აუზღოვებს, აღიარდება სამთო-მომპოვებელი ქონების დამატებად მხოლოდ და მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ გათვალისწინებული იქნება ქვემოთ ჩამოთვლილი ყველა კრიტერიუმი:

- სავარაუდოა, რომ მომავალი ეკონომიკური სარგებელი საწარმოში შემოედინება;
- საწარმოს შეუძლია მოახდინოს იმ მადნის კომპონენტის იდენტიფიცირება, რომელთანაც წვდომა იქნა გაუზღოვებული; და
- გახსნის საქმიანობებთან დაკავშირებული ხარჯები, რომლებიც კომპონენტს უკავშირდება, ობიექტურად შეიძლება შეფასდეს.

(iii) ცვეთა

ძირითადი საშუალებების ერთეულები ექვემდებარებიან ცვეთის დარიცხვას მათი დამონტაჟებისა და მზადმყოფ მდგომარეობაში მოყვანის მომენტიდან, ხოლო შიდა ძალებით დამზადებული აქტივები - მათი სამუშაო მდგომარეობაში მოყვანის მომენტიდან. ცვეთა ანგარიშდება აქტივის თვითღირებულებიდან, რომელსაც გამოკლებული აქვს მისი ნარჩენი ღირებულება. ცალკეული აქტივის მნიშვნელოვანი კომპონენტები ფასდება და თუ ამ კომპონენტს აქტივის დანარჩენი ნაწილისგან განსხვავებული სასარგებლო მომსახურების ვადა აქვს, მისი ცვეთა განცალკევებით ხორციელდება.

ცვეთა აღიარდება მოგებაში ან ზარალში წრფივი მეთოდით ან ერთეულის წარმოების საფუძველზე. მიწას ცვეთა არ ერიცხება.

მნიშვნელოვანი ძირითადი საშუალებების სავარაუდო სასარგებლო მომსახურების ვადა მიმდინარე და შესადარის პერიოდში, შემდეგია:

• ძირითადი საშუალებები	9 წელი;
• სატრანსპორტო საშუალებები	6-7 წელი;
• კაშხლები და გზები	8 წელი;
• შენობა-ნაგებობები	16-17 წელი;
• საბადოს ქონება	„წარმოების ერთეულის“ მეთოდი
• კაპიტალიზებული რეკულტივაცია ანარიცხი (აქტივი)	10 წელი;
• სხვა	5 წელი.

ცვეთის მეთოდები, სასარგებლო მომსახურების ვადები და ნარჩენი ღირებულებები ყოველი ფინანსური წლის ბოლოს გადაიხედება და, შესაბამის შემთხვევაში კორექტირდება.

საბადოს ქონება შედგება გადახსნის საქმიანობის აქტივისგან რომელსაც ცვეთა ერიცხება ერთეულის წარმოების მეთოდის მიხედვით.

(ზ) არამატერიალური აქტივები

ჯგუფის/კომპანიის მიერ შეძენილი არამატერიალური აქტივები, რომლებსაც სასრული სასარგებლო მომსახურების ვადები აქვთ, ფასდება თვითღირებულებით, დაგროვილი ამორტიზაციის და დაგროვილი გაუფასურების ზარალის გამოკლებით.

შემდგომი დანახარჯის კაპიტალიზაცია ხდება მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ ის ზრდის მასთან დაკავშირებულ კონკრეტულ აქტივში განივთვებულ მომავალ ეკონომიკურ სარგებელს. ყველა სხვა დანახარჯი, მათ შორის ჯგუფის შიგნით გენერირებულ გუდვილსა და ბრენდებზე გაწეული ხარჯები, აღიარდება მოგებაში ან ზარალში მათი გაწევისთანავე.

(i) საძიებო და საშემფასებლო ხარჯი

კაპიტალიზებული დანახარჯი მოიცავს მასალების, პირდაპირი შრომისა და ზედნადები ხარჯების თვითღირებულებას, რომლებიც პირდაპირ უკავშირდება აქტივის დანიშნულებისამებრ მუშა მდგომარეობაში მოყვანას და ასევე კაპიტალიზებულ სასესხო ხარჯებს. ახალი მადნეულის ძიებისა და შეფასებასთან, არსებული მადნის მინერალიზაციის განსაზღვრასთან, ასევე წარმოების სიმძლავრის დადგენასა და გაფართოებასთან დაკავშირებით გაწეული ხარჯი, კაპიტალიზდება ეკონომიკური შეფასების დასრულებისთანავე რაც წინასწარი მიზანშეწონილობის შესწავლის ეკვივალენტურია, ამ დროს იწყება ხარჯების ამორტიზაცია, ქვემოთ წარმოდგენილის მიხედვით. აღნიშნული ეკონომიკური შეფასება განსხვავდება წინასწარი მიზანშეწონილობის შესწავლისგან, რადგან ზოგიერთი ინფორმაცია, რომელიც როგორც წესი წინასწარი მიზანშეწონილობის შესწავლის დროს განისაზღვრება, ამის ნაცვლად მიიღება არსებული საბადოდან ან მისი განვითარებიდან. ეს ინფორმაცია, იმ საბადოს ქონებასთან დაკავშირებულ არსებულ ცოდნასთან ერთად, რომლიდანაც უკვე ხდება მოპოვება ან რომელიც განვითარების ეტაპზეა, საშუალებას აძლევს ხელმძღვანელობას დაასკვნას, რომ მეტი ალბათობა არსებობს იმისა რომ ჯგუფი მოიპოვებს მომავალ ეკონომიკურ სარგებელს დანახარჯებიდან.

საძიებო და საშემფასებლო დანახარჯი ფასდება თვითღირებულებით, დაგროვილი ამორტიზაციის და დაგროვილი გაუფასურების ზარალის გამოკლებით.

(ii) სხვა არამატერიალური აქტივები

კომპანიის მიერ შეძენილი სხვა არამატერიალური აქტივები, რომლებსაც სასრული სასარგებლო მომსახურების ვადები აქვთ, ფასდება თვითღირებულებით, დაგროვილი ამორტიზაციის და დაგროვილი გაუფასურების ზარალის გამოკლებით.

(iii) ამორტიზაცია

საძიებო და საშემფასებლო ხარჯი

საძიებო და საშემფასებლო ხარჯი ამორტიზირებულია წრფივი მეთოდით საბადოს მოსალოდნელი სასარგებლო მომსახურების ვადის მანძილზე და ამორტიზაცია აღიარდება მოგებაში ან ზარალში.

სხვა არამატერიალური აქტივები

ამორტიზაცია დაანგარიშდება აქტივის თვითღირებულების ან თვითღირებულების ჩამნაცვლებელი სხვა თანხის გათვალისწინებით, მისი ნარჩენი ღირებულების გამოკლებით.

ამორტიზაცია აღიარდება მოგებაში ან ზარალში წრფივი მეთოდის გამოყენებით, არამატერიალური აქტივების სავარაუდო სასარგებლო მომსახურების ვადის განმავლობაში, იმ თარიღიდან, როდესაც ისინი გამოსაყენებლად ხელმისაწვდომი გახდება, რადგან აღნიშნული ყველაზე კარგად ასახავს აქტივში განივთვებული მომავალი ეკონომიკური სარგებლის მოხმარების მოსალოდნელ ფორმას.

მიმდინარე პერიოდისთვის სავარაუდო სასარგებლო მომსახურების ვადებია:

- მინერალური რესურსების მოპოვების ლიცენზია 10 წელი;
- სხვა (პროგრამული უზრუნველყოფა, ლიცენზიები) 3-4 წელი.

ამორტიზაცია დაანგარიშდება აქტივის თვითღირებულების ან თვითღირებულების ჩამნაცვლებელი სხვა თანხის გათვალისწინებით, მისი ნარჩენი ღირებულების გამოკლებით.

ამორტიზაციის მეთოდები, სასარგებლო მომსახურების ვადები და ნარჩენი ღირებულებები ყოველი ფინანსური წლის ბოლოს გადაიხედება და, შესაბამის შემთხვევაში კორექტირდება.

(თ) მარაგები

მარაგები ფასდება თვითღირებულებასა და წმინდა სარეალიზაციო ღირებულებას შორის უმცირესი თანხით. მარაგების თვითღირებულება გამოიანგარიშება საშუალო შეწონილის პრინციპის საფუძველზე და მოიცავს დანახარჯებს მარაგების შეძენაზე, წარმოებაზე ან დამუშავებაზე და მათი ადგილზე მიწოდებასა და სამუშაო მდგომარეობაში მოსაყვანად საჭირო სხვა ხარჯებს. წარმოებული მარაგების და დაუსრულებელი სამუშაოს შემთხვევაში, თვითღირებულება მოიცავს წარმოების ზედნადები ხარჯების შესაბამის წილს, ჩვეულებრივი საოპერაციო სიმძლავრის საფუძველზე.

საქმიანობის ჩვეულებრივად მიმდინარეობის პირობებში, წმინდა სარეალიზაციო ღირებულება წარმოადგენს მოსალოდნელ სარეალიზაციო ღირებულებას, გამოკლებული სავარაუდო დასრულების და გაყიდვის ხარჯები.

(ი) ფინანსური ინსტრუმენტები

2018 წლის 1 იანვრიდან გამოყენებული პოლიტიკა

ჯგუფი/კომპანია იყენებს ფასს 9 ფინანსურ ინსტრუმენტებს, ფინანსური აქტივების, ფინანსური ვალდებულებებისა და სხვა არაფინანსური აქტივების ყიდვა - გაყიდვის ხელშეკრულებების აღრიცხვისა და შეფასებისათვის.

(i) აღიარება და თავდაპირველი შეფასება

სავაჭრო მოთხოვნები, რომლებიც არ ფასდება სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით თავდაპირველად აღიარდება მათი წარმოშობისას. ყველა სხვა ფინანსური აქტივი და ფინანსური ვალდებულება თავდაპირველად აღიარდება ვაჭრობის თარიღში, როდესაც ჯგუფი/კომპანია ხდება ინსტრუმენტის სახელშეკრულებო დებულებების მხარე.

ფინანსური აქტივი (თუ ის არ არის სავაჭრო მოთხოვნა მნიშვნელოვანი ფინანსური კომპონენტის გარეშე) ან ფინანსური ვალდებულება (თუ სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით შეფასებულ ერთეულს არ წარმოადგენს) საწყის ეტაპზე აღირიცხება სამართლიან ღირებულებას დამატებული მის შემენასთან ან გამოშვებასთან პირდაპირ დაკავშირებული გარიგების ხარჯები. სავაჭრო მოთხოვნა მნიშვნელოვანი ფინანსური კომპონენტის გარეშე თავდაპირველად აღირიცხება გარიგების ფასით.

(ii) ფინანსური აქტივების კლასიფიკაცია და შემდგომი შეფასება

ფინანსური აქტივები - 2018 წლის 1 იანვრიდან გამოყენებული პოლიტიკა

პირველადი აღიარებისას, ფინანსური აქტივი კლასიფიცირდება ისევე როგორც აღირიცხება: ამორტიზირებული ღირებულებით; სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით - ვალის ინვესტიცია; სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით - კაპიტალის ინვესტიცია; ან სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით.

პირველადი აღიარების შემდგომ ფინანსური აქტივები არ ექვემდებარება რეკლასიფიკაციას, მანამ სანამ ჯგუფი/კომპანია არ შეცვლის ფინანსური აქტივების აღრიცხვის ბიზნეს მოდელს, რა შემთხვევაშიც ყველა ჩართული ფინანსური აქტივი რეკლასიფიცირებულია ბიზნეს მოდელის ცვლილების შემდგომ პირველი სააღრიცხვო პერიოდის პირველივე დღეს.

ფინანსური აქტივი აღრიცხება ამორტიზირებული ღირებულებით თუ ის აკმაყოფილებს ქვემოთ მოყვანილ ორივე პირობას და არ არის გამიზნული როგორც სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით შეფასებულ:

ის ფლობილია ბიზნეს მოდელის ფარგლებში რომლის მიზანიც არის აქტივების ფლობა სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების შესაგროვებლად; და მისი სახელშეკრულებო პირობები კონკრეტულ თარიღებში წარმოშობს ფულად ნაკადებს რომელიც მხოლოდ ძირი თანხისა და დაუფარავ ძირ თანხაზე დაგროვილი პროცენტის გადახდას წარმოადგენს.

ვალის ინვესტიცია შეფასებულია სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, თუ ის აკმაყოფილებს ქვემოთ მოცემულ ორივე პირობას და არ არის გამიზნული როგორც სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით შეფასებული:

აქტივი განეკუთვნება ბიზნეს მოდელს რომლის მიზანიც არის სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების შეგროვება და ფინანსური აქტივების გაყიდვა; და მისი სახელშეკრულებო პირობები კონკრეტულ თარიღებში წარმოშობს ფულად ნაკადებს რომელიც მხოლოდ ძირი თანხისა და დაუფარავ ძირ თანხაზე დაგროვილი პროცენტის გადახდას წარმოადგენს.

იმ კაპიტალის ინვესტიციის თავდაპირველი აღიარებისას, რომელიც არ არის სავაჭროდ გამიზნული, ჯგუფმა/კომპანიამ შეიძლება შეუქცევად აირჩიოს ინვესტიციის სამართლიანი ღირებულების შემდგომი ცვლილებების სხვა სრულ შემოსავალში ასახვა. ეს არჩევანი კეთდება თითოეული ინვესტიციის დონეზე.

ყველა ფინანსური აქტივი რომელიც არ კლასიფიცირდება ამორტიზირებული ღირებულებით ან სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, როგორც ზემოთ აღვნიშნეთ, აღრიცხება სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით. თავდაპირველი აღიარებისას, ჯგუფს/კომპანიას შეუძლია შეუქცევად აირჩიოს ფინანსური აქტივის, რომელიც სხვაგვარად აკმაყოფილებს მოთხოვნებს, ამორტიზირებული ღირებულებით შეფასება, ან სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით ან სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით შეფასება, თუ აღნიშნული აღმოფხვრის ან არსებითად ამცირებს სააღრიცხვო შეუსაბამობას რომელიც სხვაგვარად წარმოიშვებოდა.

ჯგუფის/კომპანიის ფინანსური აქტივები მოიცავს ფინანსური აქტივების შემდეგ კლასებს: სავაჭრო მოთხოვნები და სხვა მოთხოვნები (შენიშვნა 18), ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები (შენიშვნა 19), დივიდენდის მოთხოვნები (შენიშვნა 15), სასესხო მოთხოვნები (შენიშვნა 17), გარდა სავაჭრო მოთხოვნებისა (ექვემდებარება წინასწარ ფასწარმოქმნას) ყველა ფინანსური აქტივი ფასდება ამორტიზირებული ღირებულებით ეფექტური პროცენტის მეთოდის გამოყენებით. სავაჭრო მოთხოვნები (ექვემდებარება წინასწარ ფასწარმოქმნას) კლასიფიცირდება სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით და ფასდება სამართლიანი ღირებულებით, ხოლო სამართლიანი ღირებულების ცვლილება აღიარდება მოგებაში ან ზარალში.

ამორტიზირებული ღირებულებით შეფასებული ფინანსური აქტივები შემდგომ შეფასებულია ამორტიზირებული ღირებულებით, ეფექტური პროცენტის მეთოდის გამოყენებით. ამორტიზირებული ღირებულება შემცირებულია გაუფასურების ზარალით. საპროცენტო შემოსავალი, საკურსო სხვაობით გამოწვეული ამონაგები და ზარალი და გაუფასურება აღიარდება მოგების ან ზარალის ანგარიშგებაში. აღიარების შეწყვეტის შედეგად მიღებული ამონაგები ან ზარალი აღიარდება მოგების ან ზარალის ანგარიშგებაში.

ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები მოიცავს საბანკო ნაშთებს, რომელთა დაფარვის ვადა არის სამი თვე ან ნაკლები შემენის თარიღიდან. მათი სამართლიანი ღირებულების ცვლილების რისკი დაბალია.

ფინანსური ვალდებულებები - კლასიფიკაცია, შემდგომი შეფასება და ამონაგები და ზარალი

ფინანსური ვალდებულებები კლასიფიცირდება ისევე როგორც აღირიცხება - ამორტიზირებული ღირებულებით ან სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით. ფინანსური ვალდებულება კლასიფიცირდება სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით თუ ის კლასიფიცირდება როგორც სავაჭროდ ფლობილი, წარმოებული ან გამიზნულია ესეთად თავდაპირველი აღიარებისას. სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით შეფასებული ფინანსური ვალდებულებები ფასდება სამართლიანი ღირებულებით და წმინდა ამონაგებით და ზარალით, ნებისმიერი საპროცენტო ხარჯის ჩათვლით, და აღიარდება მოგებაში ან ზარალში. სხვა ფინანსური ვალდებულებები შემდგომ ფასდება ამორტიზირებული ღირებულებით ეფექტური პროცენტის მეთოდის გამოყენებით. საპროცენტო ხარჯი და უცხოური გაცვლითი კურსიდან ამონაგები და ზარალი აღიარდება მოგებაში ან ზარალში. აღიარების შეწყვეტის შედეგად მიღებული ამონაგები ან ზარალი ასევე აღიარდება მოგებაში ან ზარალში.

(iii) ფინანსური აქტივებისა და ფინანსური ვალდებულებების ცვლილება

ფინანსური აქტივები

თუ ფინანსური აქტივის პირობები იცვლება, ჯგუფმა/კომპანიამ უნდა შეაფასოს არსებითად იცვლება თუარა შეცვლილი აქტივისგან წარმოშობილი ფულადი ნაკადები. თუ ფულად ნაკადებში არსებითი ცვლილებაა (ეგრეთ წოდებული „არსებითი ცვლილება“), მაშინ თავდაპირველი ფინანსური აქტივისგან წარმოშობილ ფულად ნაკადებზე სახელშეკრულებო უფლებები მიიჩნევა ვადაგასულად. ამ შემთხვევაში, თავდაპირველი ფინანსური აქტივის აღიარება წყდება და ახალი ფინანსური აქტივი აღიარდება სამართლიანი ღირებულებით.

ჯგუფი/კომპანია ახორციელებს მოცემული ცვლილების არსებითობის რაოდენობრივ და ხარისხობრივ შეფასებას, ანუ არსებითად განსხვავდება თუარა საწყისი ფინანსური აქტივიდან მიღებული ფულადი ნაკადები შეცვლილი ან ჩანაცვლებული ფინანსური აქტივიდან მიღებული ფულადი ნაკადებისგან. ჯგუფი/კომპანია აფასებს არსებითია თუარა ცვლილება რაოდენობრივ და ხარისხობრივ მაჩვენებლებზე დაყრდნობით, მოცემული თანმიმდევრობით: ხარისხობრივი მაჩვენებლები, რაოდენობრივი მაჩვენებლები, ორივე ხარისხობრივი და რაოდენობრივი მაჩვენებლის საერთო გავლენა. თუ ფულადი ნაკადები არსებითად განსხვავდება, მაშინ თავდაპირველი ფინანსური აქტივისგან წარმოშობილ ფულად ნაკადებზე სახელშეკრულებო უფლებები მიიჩნევა ვადაგასულად. ამ შეფასების გაკეთების დროს ჯგუფი/კომპანია ფინანსური ვალდებულებების აღიარების შეწყვეტის დროს გამოყენებული პრინციპების ანალოგიური პრინციპებით ხელმძღვანელობს.

ჯგუფი/კომპანია ასკვნის რომ ცვლილება არსებითია შემდეგი ხარისხობრივი ფაქტორების გათვალისწინებით:

- ცვლილება ფინანსური აქტივის ვალუტაში;
- ცვლილება უზრუნველყოფაში ან სხვა საკრედიტო პირობებში;
- ცვლილება ფინანსური აქტივის პირობებში, რომლებიც წვევს SPPI კრიტერიუმთან შეუსაბამობას (ანუ კონვერტაციის ფუნქციის დამატება).

თუ შეცვლილი აქტივისგან მიღებული ფულადი ნაკადები, აღრიცხული ამორტიზირებული ღირებულებით, არ არის არსებითად შეცვლილი, მაშინ ცვლილების შედეგად ფინანსური აქტივის აღიარება არ წყდება. ამ შემთხვევაში, ჯგუფი/კომპანია ხელახლა ანგარიშობს ფინანსური აქტივის მთლიან საბალანსო ღირებულებას და მთლიანი საბალანსო ღირებულების კორექტირებისას წარმოქმნილ თანხას აღრიცხავს როგორც ცვლილების შედეგად მიღებულ ამონაგებს ან ზარალს მოგებაში ან ზარალში. ფინანსური აქტივის მთლიანი საბალანსო ღირებულება ხელახლა ითვლება როგორც შეცვლილი სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მიმდინარე ღირებულება, რომელიც დისკონტირდება ფინანსური აქტივის თავდაპირველი ეფექტური საპროცენტო განაკვეთით. ნებისმიერი გაწეული ხარჯი ან საფასური აკორექტირებს შეცვლილი ფინანსური აქტივის საბალანსო ღირებულებას და არის ამორტიზებული შეცვლილი ფინანსური აქტივის დარჩენილი მოხმარების ვადის განმავლობაში.

ფინანსური ვალდებულებები

ჯგუფი/კომპანია წყვეტს ფინანსური ვალდებულების აღიარებას როდესაც იცვლება მისი პირობები და არსებითად განსხვავდება შეცვლილი ფინანსური ვალდებულებისგან მიღებული ფულადი ნაკადები. ამ შემთხვევაში, ახალი შეცვლილ პირობებზე დაფუძნებული ფინანსური ვალდებულება აღიარდება სამართლიანი ღირებულებით. სხვაობა აღიარებაშეწყვეტილი ფინანსური ვალდებულების საბალანსო ღირებულებასა და ახალ შეცვლილ პირობებთან ფინანსურ ვალდებულებას შორის აღიარდება მოგებაში ან ზარალში.

თუ ცვლილება (ან გაცვლა) არ იწვევს ფინანსური ვალდებულების აღიარების შეწყვეტას ჯგუფი/კომპანია იყენებს ფინანსური აქტივის სრული საბალანსო ღირებულების კორექტირებისას გამოყენებულ სააღრიცხვო პოლიტიკას. როდესაც ცვლილება არ იწვევს ფინანსური აქტივის აღიარების შეწყვეტას ჯგუფი/კომპანია აღიარებს ესეთი ცვლილებიდან (ან გაცვლიდან) წარმოშობილ, ფინანსური ვალდებულების ცვეთადი ღირებულების ნებისმიერ კორექტირებას, მოგებაში ან ზარალში, ცვლილების (გაცვლის) თარიღში.

ცვლილებები არსებული ფინანსური ვალდებულებების ფულად ნაკადებში არ მიიჩნევა კორექტირებად, თუ ისინი წარმოიშვა არსებული სახელშეკრულებო პირობებიდან, ანუ ბანკების მიერ, საქართველოს ეროვნული ბანკის მხრიდან საკვანძო განაკვეთებში განხორციელებული ცვლილებების შედეგად, წამოწყებული ცვლილებები ფიქსირებულ საპროცენტო განაკვეთებში, თუ სასესხო ხელშეკრულება აძლევს ბანკს ამის უფლებას და ჯგუფს/კომპანიას აქვს შესაძლებლობა, რომ ან მიიღოს გადახდილი განაკვეთი ან დაფაროს სესხი ნომინალური ღირებულებით, ჯარიმის გადახდის გარეშე. საპროცენტო განაკვეთის ცვლილებისას არსებული საბაზრო განაკვეთის შესაბამისად, ჯგუფი/კომპანია ხელმძღვანელობს მცოცავი საპროცენტო განაკვეთის ფინანსური ინსტრუმენტებით. ეს ნიშნავს, რომ შესაბამისად იცვლება ეფექტური საპროცენტო განაკვეთიც.

ჯგუფი/კომპანია აფასებს არსებითია თუ არა ცვლილება რაოდენობრივ და ხარისხობრივ მაჩვენებლებზე დაყრდნობით: ხარისხობრივი მაჩვენებლები, რაოდენობრივი მაჩვენებლები, ორივე ხარისხობრივი და რაოდენობრივი მაჩვენებლების საერთო გავლენა. ჯგუფი/კომპანია ასკვნის რომ ცვლილება არსებითია შემდეგი ხარისხობრივი ფაქტორების გათვალისწინებით:

- ცვლილება ფინანსური ვალდებულების ვალუტაში;
- ცვლილება უზრუნველყოფაში ან სხვა საკრედიტო პირობებში;
- კონვერტაციის შესაძლებლობის დამატება;
- ცვლილება ფინანსური ვალდებულების სუბორდინაციაში.

რაოდენობრივი შეფასებისას მნიშვნელოვნად იცვლება პირობები თუ ახალი პირობების მიხედვით ფულადი ნაკადების დისკონტირებული მიმდინარე ღირებულება, წმინდად გადახდილი/მიღებული თანხების (დისკონტირებული თავდაპირველი ეფექტური საპროცენტო განაკვეთით) ჩათვლით, მინიმუმ 10%-ით განსხვავდება საწყისი ფინანსური ვალდებულებიდან წარმოქმნილი ნარჩენი ფულადი ნაკადების დისკონტირებული მიმდინარე ღირებულებისგან. თუ ვალის ინსტრუმენტების გაცვლა ან პირობების ცვლილება მიჩნეულია ვალის განულებად, ნებისმიერი გაწეული ხარჯი ან გადასახადი აღიარებულია ვალის განულებიდან მიღებულ მოგებასა ან ზარალში. თუ გაცვლა ან ცვლილება არ არის მიჩნეული ვალის განულებად, ნებისმიერი გაწეული ხარჯი ან გადასახადი აკორექტირებს ვალდებულების საბალანსო ღირებულებას და ამორტიზირებულია შეცვლილი ვალდებულების ნარჩენი მოხმარების ვადის განმავლობაში.

(iv) აღირების შეწყვეტა

ფინანსური აქტივები

ჯგუფი/კომპანია წყვეტს ფინანსური აქტივის აღიარებას როდესაც ფინანსური აქტივიდან მიღებულ სახელშეკრულებო უფლებებს ფულად ნაკადებზე გასდის ვადა, ან ის გადასცემს გარიგებიდან მისაღებ სახელშეკრულებო უფლებებს, გარიგებაში რომელშიც ფინანსური აქტივის ფლობის თითქმის ყველა რისკი და ანაზღაურება არის გადაცემული, ან როდესაც ჯგუფი არც გადასცემს და არც ინარჩუნებს ფინანსური აქტივის ფლობასთან დაკავშირებულ რისკებს და ანაზღაურებებს და ჯგუფი/კომპანია არ ინარჩუნებს ფინანსურ აქტივზე უფლებებს.

ჯგუფი/კომპანია დებს გარიგებებს, რომლითაც ის გადასცემს მისი ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში ასახულ აქტივებს, მაგრამ ინარჩუნებს გადაცემულ აქტივებთან დაკავშირებულ ყველა ან თითქმის ყველა რისკს და ანაზღაურებას. ასეთ შემთხვევებში, გადაცემული აქტივის აღიარება არ წყდება.

ფინანსური ვალდებულებები

ჯგუფი/კომპანია წყვეტს ფინანსური ვალდებულების აღიარებას როდესაც მის სახელშეკრულებო ვალდებულებები დაკმაყოფილებულია, უქმდება ან ვადა გასდის. ჯგუფი/კომპანია ასევე წყვეტს ფინანსური ვალდებულების აღიარებას როცა მისი პირობები იცვლება და შეცვლილი ფინანსური ვალდებულებიდან მიღებული ფულადი ნაკადები მნიშვნელოვნად იცვლება, რა შემთხვევაშიც კორექტირებულ პირობებზე დაფუძნებული ახალი ფინანსური ვალდებულება აღიარდება მისი სამართლიანი ღირებულებით.

ფინანსური ვალდებულების აღიარების შეწყვეტისას, გაუქმებულ საბალანსო ღირებულებას შორის და გადახდილ თანხას შორის სხვაობა (ნებისმიერი არაფულადი აქტივების და ვალდებულებების გადაცემის ჩათვლით) აღიარდება მოგებაში ან ზარალში.

(v) ურთიერთგაქვითვა

ფინანსური აქტივები და ფინანსური ვალდებულებები შეიძლება იყოს ურთიერთგადაფარული და წმინდა ოდენობა წარმოდგენილი ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში, მხოლოდ და მხოლოდ მაშინ როდესაც ჯგუფს/კომპანიას აქვს მიმდინარე იურიდიული აღსრულების უფლება, რომ ურთიერთგაქვითოს ეს ოდენობები და ის აპირებს მათ დაკმაყოფილებას წმინდა თანხის საფუძველზე ან აქტივის გაყიდვით იმავდროულად დააკმაყოფილოს ვალდებულება. ჯგუფს/კომპანიას ამჟამად აქვს ურთიერთგაქვითვის იურიდიული აღსრულების უფლება რომელიც არ არის დამოკიდებული მომავალ მოვლენაზე და აღსრულებადია როგორც საქმიანობის ჩვეულებრივი მიმდინარეობისას ასევე ჯგუფის/კომპანიის და მისი ყველა კონტრაჰენტების დეფოლტის, გადახდისუუნარობის ან გაკოტრების შემთხვევაში.

2018 წლის 1 იანვრამდე გამოყენებული პოლიტიკა

ჯგუფი/კომპანია მის არაწარმოებულ ფინანსურ აქტივებს სესხებისა და მოთხოვნების სახით აკლასიფიცირებს.

ჯგუფი/კომპანია არაწარმოებულ ფინანსურ ვალდებულებებს სხვა ფინანსური ვალდებულებების კატეგორიაში აკლასიფიცირებს.

(vi) არაწარმოებული ფინანსური აქტივები

არაწარმოებული ფინანსური აქტივები მოიცავს ინვესტიციებს კაპიტალის ფასიან ქაღალდებში, სავაჭრო და სხვა მოთხოვნებს, დივიდენდის მოთხოვნებს, სასესხო მოთხოვნებს და ფულად სახსრებს და მათ ეკვივალენტებს.

ჯგუფი/კომპანია თავდაპირველად აღიარებს სესხებს და მოთხოვნებს და ანაზრებს მათი წარმოშობის თარიღისთვის. ყველა სხვა ფინანსური აქტივი (მათ შორის აქტივები სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით) თავდაპირველად აღიარდება ვაჭრობის თარიღში, როდესაც ჯგუფი/კომპანია ხდება ინსტრუმენტის სახელშეკრულებო დებულებების მხარე.

ჯგუფი/კომპანია წყვეტს ფინანსური აქტივის აღიარებას როდესაც ფინანსური აქტივიდან მიღებულ სახელშეკრულებო უფლებებს ფულად ნაკადებზე გასდის ვადა, ან ის გადასცემს გარიგებიდან მისაღებ სახელშეკრულებო ფულად ნაკადებზე უფლებებს, გარიგებაში რომელშიც ფინანსური აქტივის ფლობის თითქმის ყველა რისკი და ანაზღაურება არის გადაცემული. ნებისმიერი წილი გადაცემულ ფინანსურ აქტივებში, რომელიც შექმნილი ან შენარჩუნებულია ჯგუფის/კომპანიის მიერ აღიარდება როგორც ცალკეული აქტივი ან ვალდებულება.

ფინანსური აქტივები და ფინანსური ვალდებულებები შეიძლება იყოს ურთიერთგადაფარული და წმინდა ოდენობა წარმოდგენილი ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში, მხოლოდ და მხოლოდ მაშინ როდესაც ჯგუფს/კომპანიას აქვს იურიდიული უფლება, რომ ურთიერთგაქვითოს ეს ოდენობები და ის აპირებს მათ დაკმაყოფილებას წმინდა თანხის საფუძველზე ან აქტივის გაყიდვით იმავდროულად დააკმაყოფილოს ვალდებულება.

ჯგუფი/კომპანია არაწარმოებულ ფინანსურ აქტივებს შემდეგ კატეგორიებში აკლასიფიცირებს: სესხები და მოთხოვნები და გასაყიდად ხელმისაწვდომი ფინანსური აქტივები.

სესხები და მოთხოვნები

სესხები და მოთხოვნები წარმოადგენს ფინანსურ აქტივებს, ფიქსირებული ან განსაზღვრადი გადახდებით, რომლის კოტირება აქტიურ ბაზარზე არ ხდება. მსგავსი აქტივები თავდაპირველად აღიარდება, როგორც სამართლიან ღირებულებას დამატებული მასთან პირდაპირ დაკავშირებული ნებისმიერი ტრანზაქციის დანახარჯები. თავდაპირველი აღიარების შემდგომ სესხები და მოთხოვნები ფასდება ამორტიზირებული ღირებულებით, ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის გამოყენებით, ნებისმიერი გაუფასურების ზარალის გამოკლებით.

სესხები და მოთხოვნების კატეგორია მოიცავს ფინანსური აქტივების შემდეგ კლასებს: სავაჭრო მოთხოვნები, სასესხო მოთხოვნები, დივიდენდის მოთხოვნები.

ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები

ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები მოიცავს ფულადი სახსრების ნაშთებს, ვადიან ანაზრებს და მაღალ-ლიკვიდურ ინვესტიციებს, რომელთა დაფარვის ვადა არის სამი თვე ან ნაკლები შეძენის თარიღიდან. მათი სამართლიანი ღირებულების ცვლილების რისკი არა-არსებითია.

გასაყიდად ხელმისაწვდომი ფინანსური აქტივები

გასაყიდად ხელმისაწვდომი ფინანსური აქტივები წარმოადგენს არაწარმოებულ ფინანსურ აქტივებს, რომლებიც ფლობილია როგორც გასაყიდად ხელმისაწვდომი ან არ კლასიფიცირდება ფინანსური აქტივების არცერთ სხვა კატეგორიაში. მსგავსი აქტივები თავდაპირველად აღიარდება, როგორც სამართლიან ღირებულებას დამატებული მასთან პირდაპირ დაკავშირებული ნებისმიერი ტრანზაქციის დანახარჯები. თავდაპირველი აღიარების შემდეგ, ისინი ფასდება სამართლიანი ღირებულებით და მასში შესული ცვლილებებით, გარდა გაუფასურების ზარალისა, აღიარდება სხვა სრულ შემოსავალში და წარმოდგენილია კაპიტალის ფარგლებში სამართლიანი ღირებულების რეზერვში. როდესაც ინვესტიციის აღიარება წყდება ან გაუფასურებულია, კუმულაციური ამონაგები ან ზარალი კაპიტალში რეკლასიფიცირებულია მოგებაში ან ზარალში. არაკოტირებული კაპიტალის ინსტრუმენტები რომელთა სამართლიანი ღირებულების შეფასება სანდოდ არ არის შესაძლებელი, აღირიცხება თვითღირებულებით.

გასაყიდად ხელმისაწვდომი ფინანსური აქტივები მოიცავს კაპიტალის ინვესტიციებს.

(vii) არაწარმოებული ფინანსური ვალდებულებები

ფინანსური ვალდებულებები თავდაპირველად აღიარდება ვაჭრობის თარიღში, როდესაც ჯგუფი/კომპანია ხდება ინსტრუმენტის სახელშეკრულებო დებულებების მხარე.

ჯგუფი/კომპანია წყვეტს ფინანსური ვალდებულების აღიარებას როდესაც მის სახელშეკრულებო ვალდებულებები დაკმაყოფილებულია, უქმდება ან ვადა გასდის.

ჯგუფი/კომპანია არაწარმოებულ ფინანსურ ვალდებულებებს სხვა ფინანსური ვალდებულებების კატეგორიაში აკლასიფიცირებს. მსგავსი ფინანსური ვალდებულებები თავდაპირველად აღიარდება სამართლიანი ღირებულებით, ნებისმიერი პირდაპირ დაკავშირებული საოპერაციო ხარჯების გამოკლებით. თავდაპირველი აღიარების შემდეგ, ეს ფინანსური ვალდებულებები ფასდება ამორტიზირებული ღირებულებით, ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის გამოყენებით.

სხვა ფინანსური ვალდებულებები მოიცავს სესხებს და კრედიტებს, და სავაჭრო და სხვა ვალდებულებებს.

(viii) წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები

წარმოებულები აღიარდება თავდაპირველად სამართლიანი ღირებულებით; შესაბამისი მიკუთვნებადი გარიგების ხარჯები გაწევისთანავე აისახება მოგებაში ან ზარალში. თავდაპირველი აღიარების შემდეგ, წარმოებულები ფასდება სამართლიანი ღირებულებით და მასში შესული ცვლილებები აღიარდება დაუყოვნებლივ მოგებაში ან ზარალში.

ჩართული წარმოებული ინსტრუმენტები განცალკევებულია თავდაპირველი ხელშეკრულებიდან და აღირიცხება განცალკევებით თუ ხელშეკრულების ეკონომიკური მახასიათებლები და რისკები ვიწროდ არ არის დაკავშირებული ჩართულ წარმოებულ ინსტრუმენტთან, ცალკე ინსტრუმენტი იგივე პირობებზე რაც ჩართული წარმოებული ინსტრუმენტი, დააკმაყოფილებს წარმოებული ინსტრუმენტის განმარტებას და კომბინირებული ინსტრუმენტი არ შეფასდება სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით. განცალკევებადი ჩართული წარმოებული ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულებების ცვლილება დაუყოვნებლივ აღიარდება მოგებაში ან ზარალში.

(ix) სააქციო კაპიტალი

ჩვეულებრივი აქციები

ჩვეულებრივი აქციები კლასიფიცირდება კაპიტალის სახით. მზარდი ხარჯები პირდაპირ უკავშირდება ჩვეულებრივი აქციების და სააქციო ოპციონების გამოშვებას და აღიარდება როგორც გამოქვითვა კაპიტალიდან, ნებისმიერი საგადასახადო გავლენის გამოკლებით.

(კ) გაუფასურება

2018 წლის 1 იანვრიდან გამოყენებული პოლიტიკა

ფინანსური ინსტრუმენტები

ჯგუფი/კომპანია აღიარებს ზარალის რეზერვებს ამორტიზირებული ღირებულებით შეფასებული ფინანსური აქტივების მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე.

ჯგუფი/კომპანია აღრიცხავს ზარალის რეზერვებს არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მიხედვით, შემდეგი შემთხვევების გარდა, როდესაც აღიარდება 12-თვიანი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მიხედვით:

- სასესხო ფასიანი ქაღალდები რომლებსაც სააღრიცხვო თარიღისთვის აქვთ დაბალი საკრედიტო რისკი; და
- სხვა სასესხო ფასიანი ქაღალდები და საბანკო ნაშთები რომელთათვისაც საკრედიტო რისკი (ანუ ფინანსური ინსტრუმენტის მოსალოდნელი მოხმარების ვადის განმავლობაში დეფოლტის ალბათობა) არსებითად არ გაზრდილა თავდაპირველი აღიარების შემდგომ.

ზარალის რეზერვები სავაჭრო მოთხოვნებზე და სახელშეკრულებო აქტივებზე ყოველთვის ფასდება არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ტოლი ოდენობით.

ფინანსურ აქტივზე თავდაპირველად აღიარებული საკრედიტო რისკის არსებითი ზრდის დასადგენად და მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დადგენისას, ჯგუფი/კომპანია ითვალისწინებს გონივრულ და დამხმარე ინფორმაციას რომელიც შესაბამისია და ხელმისაწვდომი დამატებითი ხარჯებისა და ძალისხმევის გაწევის გარეშე. ეს მოიცავს როგორც ხარისხობრივ ისე რაოდენობრივ ინფორმაციას და ანალიზს, ჯგუფის/კომპანიის წარსულ გამოცდილებაზე დაყრდნობით, ინფორმირებული საკრედიტო შეფასების და წინდახედულობის პრინციპის გათვალისწინებით.

ჯგუფი/კომპანია ფინანსური აქტივის საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვან ზრდად მიიჩნევს როდესაც მას 30 დღეზე მეტი ვადაგადაცილება აქვს.

ჯგუფი/კომპანია ფინანსურ აქტივს მიიჩნევს დეფოლტირებულად მაშინ როდესაც:

- არ არის სავარაუდო რომ მსესხებელი სრულად დაფარავს თავის საკრედიტო ვალდებულებებს ჯგუფის/კომპანიის მიმართ, ჯგუფის/კომპანიის მიერ სესხის უზრუნველყოფის რეალიზაციის გარეშე (ესეთის არსებობის შემთხვევაში); ან
- ფინანსური აქტივი 90 დღეზე მეტი ვადაგადაცილებულია.

ჯგუფი/კომპანია მიიჩნევს, რომ სასესხო ფასიანი ქაღალდს აქვს დაბალი საკრედიტო რისკი როდესაც მისი საკრედიტო რეიტინგი ტოლია გლობალურად მიღებული განმარტების „ინვესტიციის ხარისხი“.

არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი არის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი რომელიც წარმოიშობა ყველა შესაძლო დეფოლტის შემთხვევებისგან ფინანსური ინსტრუმენტის მოსალოდნელი მოხმარების ვადის განმავლობაში.

12-თვიანი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი არის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ის ნაწილი რომელიც წარმოიშობა ფინანსური ანგარიშგების წარდგენის თარიღიდან 12 თვის განმავლობაში მომხდარი დეფოლტის შემთხვევებისაგან (ან უფრო მოკლე ვადაში თუ ფინანსური ინსტრუმენტის მოხმარების ვადა 12 თვეზე ნაკლებია).

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დადგენისას გამოყენებული მაქსიმალური პერიოდი შეესაბამება მაქსიმალურ სახელშეკრულებო პერიოდს რომლის განმავლობაშიც ჯგუფი/კომპანია ექვემდებარება საკრედიტო რისკს.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასება

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი არის ალბათობაზე დაფუძნებული სავარაუდო საკრედიტო ზარალი. საკრედიტო ზარალი აღირიცხება ყველა ფულადი დანაკლისის მიმდინარე ღირებულებით (ანუ სხვაობა ორგანიზაციიდან ხელშეკრულების მიხედვით მიღებულ ფულად ნაკადებსა და მოსალოდნელ მისაღებ ფულად ნაკადებს შორის).

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი დისკონტირებულია ფინანსური აქტივის ეფექტური საპროცენტო განაკვეთით.

კრედიტით გაუფასურებული ფინანსური აქტივები

ყოველი სააღრიცხვო პერიოდის დასაწყისში ჯგუფი/კომპანია აფასებს არის თუ არა ამორტიზირებული ღირებულებით აღრიცხული ფინანსური აქტივები და სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით შეფასებული სასესხო ფასიანი ქაღალდები გაუფასურებული კრედიტით. ფინანსური აქტივი „გაუფასურებულია კრედიტით“ როდესაც ფინანსური აქტივის სამომავლო ფულად ნაკადებზე საზიანო გავლენის მქონე ერთ ან მეტ შემთხვევას ჰქონდა ადგილი.

მტკიცებულება იმისა, რომ ფინანსური აქტივი გაუფასურებულია კრედიტით მოიცავს შემდეგ დაკვირვებად მონაცემებს:

- მსესხებლის ან ემიტენტის არსებითი ფინანსური სირთულებები;
- ხელშეკრულების დარღვევა, მაგალითად დეფოლტი, ან 90 დღეზე მეტი ვადაგადაცილება;
- ჯგუფის/კომპანიის მიერ წინსწრების ან სესხის რესტრუქტურიზაცია იმ პირობებით რომლებსაც კომპანია სხვა შემთხვევაში არ განიხილავდა;
- მოსალოდნელია მსესხებლის გაკოტრება ან სხვა ფინანსური რეორგანიზაცია; ან
- ფინანსური სირთულების გამო უზრუნველყოფის აქტიური ბაზრის გაქრობა.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვის წარდგენა ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში

ზარალის რეზერვი ამორტიზირებული ღირებულებით შეფასებულ ფინანსურ აქტივებზე, აკლდება აქტივის მთლიან საბალანსო ღირებულებას. სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით შეფასებული სასესხო ფასიანი ქაღალდებისთვის, ზარალის რეზერვი აღირიცხება მოგებაზე ან ზარალზე და აღიარდება სხვა სრულ შემოსავალში.

ჩამოწერა

ფინანსური აქტივის მთლიანი საბალანსო ღირებულება ჩამოწერილია როდესაც ჯგუფს/კომპანიას აღარ აქვს მისი მთლიანობაში ან ნაწილობრივ ამოღების გონივრული მოლოდინები. ინდივიდუალური კლიენტების შემთხვევაში, როდესაც ფინანსური აქტივი 180 დღეზე მეტი ვადაგადაცილებულია, ჯგუფი/კომპანია იყენებს მთლიანი საბალანსო ღირებულების ჩამოწერის პოლიტიკას, მსგავსი აქტივების ამოღების წარსულ გამოცდილებაზე დაყრდნობით. კორპორატიული კლიენტებისთვის ჯგუფი/კომპანია დამოუკიდებლად აფასებს ჩამოსაწერ ოდენობას და ვადებს, იმის მიხედვით არის თუ არა გონივრული მოლოდინი იმისა, რომ მოხერხდება თანხის ამოღება. ჯგუფი/კომპანია აღარ ელის მნიშვნელოვანი ოდენობის ამოღებას ჩამოწერილი თანხიდან. თუმცა, ჩამოწერილი ფინანსური აქტივები შეიძლება კიდევ დაექვემდებაროს აღსრულების მცდელობას ჯგუფის/კომპანიის მხრიდან ვადაგასული თანხების ამოღების პროცედურების შესაბამისად.

2018 წლის 1 იანვრამდე გამოყენებული პოლიტიკა

(i) არაწარმოებული ფინანსური აქტივები

ფინანსური აქტივი, რომელიც არ ფასდება სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით, შეფასებულია ყოველი ანგარიშგების თარიღისთვის იმის დასადგენად არსებობს თუ არა მისი გაუფასურების ობიექტური მტკიცებულება ფინანსური აქტივი გაუფასურებულია თუ არსებობს ობიექტური მტკიცებულება რომელიც მიანიშნებს იმაზე, რომ ზარალის შემთხვევა დადგა აქტივის თავდაპირველი აღიარების შემდეგ და რომ ზარალის შემთხვევას ჰქონდა უარყოფითი გავლენა აქტივის სავარაუდო მომავალ ფულად ნაკადებზე, რომლის შეფასებაც სანდოდ არის შესაძლებელი.

ფინანსური აქტივების (კაპიტალის ფასიანი ქაღალდების ჩათვლით) გაუფასურების დამადასტურებელი ობიექტური მტკიცებულებები მოიცავს შემდეგს: მევალის მხრიდან ვადაგადაცილება ან საერთოდ უარის თქმა ვალის დაფარვაზე; ჯგუფის/კომპანიის მიმართ გადასახდელი თანხის რესტრუქტურისა იმ პირობებით, რომელსაც ჯგუფი/კომპანია სხვა შემთხვევაში არ განიხილავდა; ნიშნები იმისა, რომ მევალე ან ემიტენტი გაკოტრდება; მევალების ან ემიტენტების გადახდის სტატუსის უარყოფითი ცვლილებები ჯგუფში/კომპანიაში; ეკონომიკური პირობები რომლებიც დეფოლტს უკავშირდება ან ფასიანი ქაღალდის აქტიური ბაზრის გაქრობა ფინანსური სირთულეების გამო; ამასთანავე, კაპიტალის ფასიან ქაღალდებში ინვესტიციისთვის, მისი სამართლიანი ღირებულების თვითღირებულებაზე დაბლა არსებითი ან გახანგრძლივებული შემცირება წარმოადგენს გაუფასურების ობიექტურ მტკიცებულებას.

სესხები და მოთხოვნები

ჯგუფი/კომპანია გაუფასურების მტკიცებულებას განიხილავს როგორც ინდივიდუალური აქტივის, ასევე აქტივების ერთობლიობის დონეზე. ყოველი ინდივიდუალურად მნიშვნელოვანი სესხი ინდივიდუალურად ფასდება გაუფასურებაზე. ყველა ინდივიდუალურად მნიშვნელოვანი სესხები და მოთხოვნები, რომლებიც არ ჩაითვლება გაუფასურებულად, შემდგომში შეფასდება ერთობლივად ნებისმიერი სახის გაუფასურებაზე, რაც წარმოიშვა, მაგრამ არ არის ჯერ დადგენილი. სესხები და მოთხოვნები, რომლებიც არ არის ინდივიდუალურად მნიშვნელოვანი, ჯგუფურად ფასდება გაუფასურებაზე მსგავსი რისკის მახასიათებლების მქონე სესხებისა და მოთხოვნების დაჯგუფებით.

ჯგუფური გაუფასურების შეფასებისას ჯგუფი/კომპანია იყენებს დეფოლტის ალბათობის, აღდგენების ვადებისა და გაწეული ზარალის ოდენობის ისტორიულ ტენდენციებს, კორექტირებულს ხელმძღვანელობის მსჯელობით, იმასთან დაკავშირებით, არის თუ არა მიმდინარე ეკონომიკური და საკრედიტო პირობები იმ სახის, რომ ფაქტიური ზარალი აღემატებოდეს ან ნაკლები იყოს წარმოდგენილ ისტორიულ ტენდენციებზე.

გაუფასურების ზარალი ამორტიზირებული ღირებულებით შეფასებულ ფინანსურ აქტივთან მიმართებაში, გამოითვლება, როგორც სხვაობა აქტივის საბალანსო ღირებულებასა და სავარაუდო მომავალი ფულადი ნაკადების მიმდინარე ღირებულებას შორის, დისკონტირებული აქტივის თავდაპირველი ეფექტური საპროცენტო განაკვეთით. ზარალი აღიარდება მოგებაში ან ზარალში და აისახება რეზერვის ანგარიშზე მოთხოვნების საპირწონედ. გრძელდება პროცენტის აღიარება გაუფასურებულ აქტივზე, დისკონტირების უკუგების გზით. როდესაც შემდგომი მოვლენა გაუფასურების ზარალის შემცირებას იწვევს, გაუფასურების ზარალის შემცირება აღდგენილია მოგების ან ზარალის საშუალებით.

გასაყიდად ხელმისაწვდომი ფინანსური აქტივები

გაუფასურების ზარალი გასაყიდად ხელმისაწვდომ ფინანსურ აქტივებზე აღიარდება კაპიტალში სამართლიანი ღირებულების რეზერვში დაგროვილი ზარალის მოგებაში ან ზარალში რეკლასიფიკაციის გზით. კუმულაციური ზარალი რომელიც რეკლასიფიცირებულია კაპიტალიდან მოგებაში ან ზარალში წარმოადგენს სხვაობას შესყიდვის ღირებულებას (გამოკლებული ნებისმიერი ძირი თანხის დაფარვები და ამორტიზაცია) და მიმდინარე სამართლიან ღირებულებას შორის, (გამოკლებული ნებისმიერი გაუფასურების ზარალი რომელიც ადრე მოგებაში ან ზარალში იყო აღიარებული). გაუფასურების ანარიცხების ცვლილებები რომლებიც ეფექტური პროცენტის მეთოდის გამოყენებას უკავშირდება ასახულია საპროცენტო შემოსავლის კომპონენტის სახით. თუ, შემდგომ პერიოდში, გაუფასურებული გასაყიდად ხელმისაწვდომი სასესხო ფასიანი ქაღალდის სამართლიანი ღირებულება გაიზრდება და ეს ზრდა შეიძლება ობიექტურად უკავშირდებოდეს გაუფასურების ზარალის მოგებაში ან ზარალში აღიარების შემდგომ მომხდარ მოვლენას, მაშინ გაუფასურების ზარალი არის აღდგენილი, და აღდგენის ოდენობა აღიარდება მოგებაში ან ზარალში. თუმცა, გაუფასურებული გასაყიდად ხელმისაწვდომი კაპიტალის ფასიანი ქაღალდის სამართლიანი ღირებულების ნებისმიერი შემდგომი აღდგენა აღიარდება სხვა სრულ შემოსავალში.

(ii) არაფინანსური აქტივები

ჯგუფის/კომპანიის არაფინანსური აქტივების საბალანსო ღირებულება (მარაგების და გადავადებული საგადასახადო აქტივების გარდა) გადაიხედება ყოველი საანგარიშგებო თარიღისათვის, რათა დადგინდეს არსებობს თუ არა გაუფასურების რაიმე ნიშნები. მსგავსი ნიშნების არსებობის შემთხვევაში ფასდება აქტივის აღდგენადი ღირებულება. გაუფასურების ზარალი აღიარდება თუ აქტივის ან მასთან დაკავშირებული ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულის საბალანსო ღირებულება აღემატება მის სავარაუდო აღდგენად ღირებულებას.

აქტივის ან ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულის აღდგენადი ღირებულება არის მის გამოყენებით ღირებულებასა და სამართლიან ღირებულებას (გამოკლებული გაყიდვის ხარჯები) შორის უდიდესი. გამოყენებითი ღირებულების შეფასებისას, მომავალში მისაღები სავარაუდო ფულადი ნაკადები დისკონტირდება მათ მიმდინარე ღირებულებაზე (გადასახადების გადახდამდე დისკონტირების განაკვეთის გამოყენებით), რაც ასახავს ბაზრის მიმდინარე შეფასებას ფულის ღირებულებისა დროში და ამ აქტივებისთვის ან ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულისთვის დამახასიათებელ რისკებს. გაუფასურების დადგენის მიზნით, აქტივები, რომლებიც ვერ შემოწმდება ინდივიდუალურად, ჯგუფდება აქტივების უმცირეს ჯგუფებად, რაც ახდენს ფულადი ნაკადების გენერირებას ხანგრძლივი სარგებლობიდან, რომლებიც დიდწილად დამოუკიდებელი არიან სხვა აქტივების ან აქტივების ჯგუფის ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულის ფულადი შემოძინებებისგან.

ჯგუფის/კომპანიის კორპორატიული აქტივები არ ქმნიან ცალკეულ ფულადი ნაკადების შემოძინებებს და გამოიყენებიან ერთზე მეტი ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულის მიერ. კორპორატიული აქტივები განაწილებულია ფულადი სახსრების წარმომქმნელ ერთეულებზე გონივრულ და თანმიმდევრულ საფუძველზე და მოწმდება გაუფასურებაზე იმ ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულის შემოწმების ნაწილის სახით რომელსაც კორპორატიული აქტივი მიეკუთვნება.

გაუფასურების ზარალი აღიარდება მოგებაში ან ზარალში. ფულადი სახსრების წარმომქმნელ ერთეულებთან მიმართებაში აღიარებული გაუფასურების ზარალი ნაწილდება ფულადი სახსრების წარმომქმნელ ერთეულში (ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულების ჯგუფში) შემავალი აქტივების საბალანსო ღირებულებაზე პროპორციულობის პრინციპით და ამცირებს მას.

წინა პერიოდებში აღიარებული გაუფასურების ზარალი ფასდება ყველა საანგარიშგებო თარიღისთვის იმის თაობაზე, შემცირდა თუ არა ზარალი ან კვლავაც არსებობს თუ არა ზარალი. გაუფასურების ზარალი აღდგენილია თუ აღდგენადი ღირებულების დასადგენად გამოყენებულ შეფასებებშია ცვლილება. გაუფასურების ზარალი აღდგენილია მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ აქტივის საბალანსო ღირებულება არ აღემატება იმ საბალანსო ღირებულებას, რაც იქნებოდა განსაზღვრული (ცვეთის ან ამორტიზაციის გამოკლებით) გაუფასურების ზარალის არ არსებობის შემთხვევაში.

(ღ) სხვა ხარჯები

(ი) საიჯარო გადახდები

საოპერაციო იჯარების ფარგლებში განხორციელებული გადახდები იქნა აღიარებული მოგებაში ან ზარალში წრფივი მეთოდით იჯარის ვადის მანძილზე. მიღებული საიჯარო სტიმულირება იქნა აღიარებული მთლიანი საიჯარო ხარჯის განუყოფელი ნაწილის სახით, იჯარის ვადის მანძილზე.

(მ) ანარიცხები

ანარიცხები აღიარდება იმ შემთხვევაში, თუ წარსული მოვლენების შედეგად ჯგუფს/კომპანიას აქვს მიმდინარე იურიდიული ან კონსტრუქციული ვალდებულება, რომლის შეფასებაც საიმედოდ არის შესაძლებელი და სავარაუდოა, რომ ამ ვალდებულების დასაკმაყოფილებლად აუცილებელი იქნება კომპანიიდან ეკონომიკური სარგებელის გადინება. ანარიცხები გამოითვლება მომავალი მოსალოდნელი ფულადი ნაკადების გადასახადების გადახდამდე არსებული განაკვეთით დისკონტერებით, რაც ასახავს ფულის ღირებულების დროში მიმდინარე საბაზრო შეფასებებს და ვალდებულებისთვის დამახასიათებელ რისკებს. დისკონტირების განაწილება აღიარდება როგორც ფინანსური ხარჯი.

(ი) ტერიტორიის აღდგენა

ბუნებრივი რესურსების შესახებ საქართველოს კანონის შესაბამისად, ექსპლუატაციისა და მოპოვების ლიცენზიის მფლობელი პასუხს აგებს სამუშაო მოედნის რეკულტივაციაზე რესურსებით სარგებლობის დასრულების ან რაიმე სხვა მიზნით რესურსებით სარგებლობის შეწყვეტისთანავე და თუ რესურსების მომავალ სარგებლობას ადგილი აღარ აქვს.

შესაბამისი აქტივები აღიარდება ძირითად საშუალებებში. სამუშაო ტერიტორიის აღდგენის ხარჯი განისაზღვრება ვალდებულებების, მოსალოდნელი ფულადი ნაკადების გამოყენებით, დასაფარად გასაწევი მოსალოდნელი ხარჯების მიმდინარე ღირებულებით. ფულადი ნაკადები დისკონტირდება მიმდინარე დაბეგვრამდე ურისკო განაკვეთით. დისკონტირების აღდგენა აღირიცხება ხარჯის სახით მისი გაწევისთანავე და აღიარდება მოგებაში ან ზარალში ფინანსური ხარჯის სახით. აღდგენასთან დაკავშირებული მოსალოდნელი ფინანსური ხარჯები ყოველწლიურად გადაიხდება და შესაბამისად იცვლება. ცვლილებები მოსალოდნელ მომავალ ხარჯებში, აღდგენის ვადებში ან გამოყენებულ დისკონტირების განაკვეთში ემატება ან აკლდება შესაბამისი აქტივების თვლირებულებას.

33. ახალი სტანდარტები და ინტერპრეტაციები, რომლებიც ჯერ არ არის ძალაში შესული

არსებობს რიგი ახალი სტანდარტები და კორექტირებები სტანდარტებში, რომლებიც 2019 წლის 1 იანვრიდან, და ყოველი მომდევნო წლიური საანგარიშგებო პერიოდებისთვის, შევიდა ძალაში (ადრეული გამოყენებაც ნებადართულია); თუმცა ჯგუფს/კომპანიას ჯერ არ ჰქონდა აღნიშნული სტანდარტები მიღებული წინამდებარე კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგებების მომზადებისას.

ფასს 16 ანაცვლებს არსებულ საიჯარო სახელმძღვანელოს, ბასს 17 იჯარების ჩათვლით, ფასიკ 4 - როგორ განვსაზღვროთ შეიცავს თუ არა შეთანხმება იჯარას, იმკ-15 - საოპერაციო იჯარა - სტიმულირება და იმკ-27 - გარიგებების შინაარსის შეფასება, რომელიც შეიცავს იჯარის სამართლებრივ ფორმას.

სტანდარტი ძალაშია ყოველწლიური პერიოდებისთვის 2019 წლის 1 იანვრიდან. ადრეული გამოყენება ნებადართულია. ჯგუფი/კომპანია აფასებს ფასს 16-ის მიღების პოტენციურ გავლენას მის კონსოლიდირებულ და ინდივიდუალურ ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

(ა) სხვა სტანდარტები და ინტერპრეტაციები

მოსალოდნელია, რომ ქვემოთ ჩამოთვლილი კორექტირებული სტანდარტები და ინტერპრეტაციები არ მოახდენენ მნიშვნელოვან გავლენას ჯგუფის/კომპანიის კონსოლიდირებულ და ინდივიდუალურ ფინანსურ ანგარიშგებაზე:

- IFRIC 23 - გაურკვეველობა მოგების გადასახადის აღრიცხვასთან დაკავშირებით;
- წინასწარი გადახდის ფუნქციები უარყოფითი ანაზღაურებით (ფასს 9-ის კორექტირებები);
- გრძელვადიანი წილები ასოცირებულ და ერთობლივ საწარმოებში (ბასს 28-ის კორექტირებები);
- გეგმის ცვლილება, შემცირება ან დაკმაყოფილება (ბასს 19-ის კორექტირებები)
- ფასს სტანდარტების 2015–2017 წლების ციკლის ყოველწლიური გაუმჯობესება - სხვადასხვა სტანდარტები;
- კორექტირებები ფასს სტანდარტების კონცეპტუალური ჩარჩოს მითითებებში;
- სადაზღვევო ხელშეკრულებები (ფასს 17);
- ბიზნესის განმარტება (ფასს 3-ის კორექტირებები);
- არსებითის განმარტება (ბასს 1-ისა და ბასს 8-ის კორექტირებები);
- ინვესტორსა და მის მეკავშირე ან ერთობლივ საწარმოს შორის აქტივების გაყიდვა ან კონტრიბუცია (ფასს 10-ის და ბასს 28-ის კორექტირებები).

34. შემდგომი მოვლენები

2019 წლის იანვარში ჯგუფმა/კომპანიამ სრულად დაფარა "Trafigura PTE LTD."-სგან აღებული სესხები.

მშობელი კომპანია, "Rich Metals Group B.V." იქნა ლიკვიდირებული და 2019 წლის ივლისის შემდეგ, ჯგუფის/კომპანიის 99.6%-ის მფლობელი გახდა "Mining Investments LTD", რომელიც "Rich Metals Group B.V."-ს მშობელ კომპანიას წარმოადგენს. ჯგუფის/კომპანიის საბოლოო მაკონტროლებელი მხარის ცვლილება არ მომხდარა.

ამასთანავე, კორონავირუსის პანდემიამ, 2020 წლის დასაწყისიდან, დამატებითი გაურკვევლობა შემოიტანა ჯგუფის/კომპანიის საოპერაციო გარემოში და გავლენა იქონია ჯგუფის/კომპანიის ფინანსურ მდგომარეობაზე, პანდემიით გამოწვეული არსებითი გლობალური საბაზრო არეულობის შედეგად, რამაც ლარის დამატებითი გაუფასურება გამოიწვია აშშ დოლართან მიმართებაში - დაახლოებით 12 %-ით, საანგარიშგებო თარიღიდან წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგების გამოსაშვებად ნებადართვის თარიღისთვის.

ჯგუფი/კომპანია აკვირდება აღნიშნული მოვლენათა განვითარების გავლენას ჯგუფისა და კომპანიის ბიზნეს საქმიანობაზე და გარკვეულ ზომებს გაატარებს გაუთვალისწინებელი მოვლენების შემთხვევაში. 25(ე)(i) შენიშვნაში მოცემული მგრძნობელობის ანალიზი ასახავს სავალუტო გაცვლითი კურსების გონივრულად შესაძლო ცვლილებების გავლენას ჯგუფის/კომპანიის ფინანსურ აქტივებსა და ვალდებულებებზე, საანგარიშგებო თარიღისთვის. ხელმძღვანელობის მიმდინარე შეფასება არის, რომ კორონავირუსის პანდემიის გავლენას და შედეგად მიღებულ ფაქტორებს არ ექნებათ არსებითი გავლენა ჯგუფის/კომპანიის საოპერაციო საქმიანობაზე.

სს არემჯი კოპერის

მმართველობის ანგარიშგება

საანგარიშო წლისთვის, რომელიც დასრულდა
2018 წლის 31 დეკემბერს

საქმიანობის მიმოხილვა

სს არემჯი კოპერი (წარსულში სს მადნეული შემდგომში „კომპანია“) - ამუშავდა 1975 წელს, ხოლო სააქციო საზოგადოების ფორმით ჩამოყალიბდა 1996 წელს; კომპანია რეგისტრირებულია დაბა კაზრეთში, ბოლნისის რაიონში. კომპანია ფლობს მადნეულის საბადოს მინერალური რესურსების კვლევის, მოპოვების და გადამუშავების ლიცენზიას ბოლნისის რაიონში 2041 წლამდე. კომპანიის ძირითადი საქმიანობაა ოქრო-სპილენძის კონცენტრატის წარმოება და გაყიდვა. კომპანიის საქმიანობის თანმდევი პროდუქტია ე.წ. ცემენტირებული ოქრო-სპილენძის კონცენტრატის წარმოება და გაყიდვა.

2018 წლის ბოლოს კომპანიას ჰყავს ორი შვილობილი კომპანია: შპს ბელაზ კავკაზ ტრანს და შპს ტრანს ფეთქ მზიდი, რომლებსაც არ აქვთ მნიშვნელოვანი ოპერაციები.

კომპანიის ტექნოლოგიური პროცესი წარმოადგენს ქანებიდან ოქროს და სპილენძის ამოღებას ფლოტაციის ტექნოლოგიური პროცესის საშუალებით. ფლოტაცია წარმოადგენს პროცესს, სადაც წვრილად დაფქვილ ქანებში წყლის და რეაგენტების გამოყენებით (ძირითადად კირის საშუალებით) ხდება კონცენტრატის ანუ იმ ფრაქციის გამოყოფა, რომელიც ყველაზე მეტ ოქროს და სპილენძს შეიცავს. აღნიშნული პროცესის მეშვეობით 2018 წელს გადამუშავდა 2.47 მილიონი ტონა მადანი, რომელშიც სპილენძის შემცველობა იყო 0.45% და ოქროს შემცველობა 0.98 გრამი ტონაზე. წარმოებულმა კონცენტრატმა შეადგინა 51,099 ტონა, რომელშიც სპილენძის შემცველობა იყო საშუალოდ 15.87% და ოქროს შემცველობა 32.19 გრამი ტონაზე. სპილენძის და ოქროს მადნიდან ამოღების კოეფიციენტებმა შეადგინა შესაბამისად 72.24% და 67.96%.

ფლოტაციის ტექნოლოგიით მხოლოდ გარკვეული ტიპის ე.წ. სულფიდური მადნის გადამუშავება შეიძლება, ამიტომაც კომპანია შესაბამის მადანს იღებს როგორც საკუთარი ე.წ. მადნეულის კარიერიდან ისე შპს არემჯი გოლდის საყდრის საბადოდან. 2019-2025 წლებში დაგეგმილია 13.3 მილიონი ტონა მადნის მოპოვება მადნეულის კარიერიდან და ამავე პერიოდში 8.9 მილიონი ტონა მადნის შესყიდვა შპს არემჯი გოლდიდან. კომპანიის კუთვნილ ფაბრიკაში 2019 წლიდან ასევე იგეგმება შპს აურამაინის მიერ წარმოებული მადნის გადამუშავება.

რაც შეეხება კომპანიის საოპერაციო საქმიანობას, 2018 წელს რეალიზაცია გაიზარდა 226 მილიონი ლარიდან - 275.8 მილიონ ლარამდე. რეალიზაციის გაზრდა ძირითადად განპირობებულია რეალიზებულ კონცენტრატში წინა წელთან შედარებით ოქროს უფრო მაღალი შემცველობით და სპილენძის ფასის ზრდით. ამავე დროს გაიზარდა თვითღირებულებაც 107.1 მილიონი ლარიდან 159.2 მილიონ ლარამდე, რაც გამოწვეულია საყდრის საბადოდან შედარებით ძვირი მადნის შესყიდვით. 2018 წელს ხელფასების ხარჯი გაიზარდა 319 მილიონი ლარიდან 418 მილიონ ლარამდე, რაც ძირითადად გამოწვეული იყო დასაქმებულების გაზრდით 1,639 თანამშრომლიდან 1,763-მდე და ასევე მათი ხელფასის ზრდით. კომპანიაში დასაქმებული თანამშრომლები ინდუსტრიის სპეციფიკიდან გამომდინარე ფლობენ განსაკუთრებულ უნარ-ჩვევებს რაც უნიკალურია საქართველოსთვის.

საოპერაციო შედეგებიდან ასევე აღსანიშნავია ფინანსური ხარჯების შემცირება 10 მილიონი ლარიდან 6.3 მილიონ ლარამდე, რაც გამოწვეულია საკრედიტო ვალდებულებების მნიშვნელოვანი შემცირებით.

კომპანიის საქმიანობა დაკავშირებულ კომპანია შპს არემჯი გოლდთან, კონტრაქტორებთან და ქვეკონტრაქტორებთან ერთად ქმნის მნიშვნელოვან დადებით ეკონომიკურ ეფექტს როგორც დასაქმების, ისე საგადასახადო შემოსავლების კუთხით ბოლნისის და დმანისის მუნიციპალიტეტებში.

კომპანია აგრეთვე ახორციელებს სოციალური დახმარების, კულტურისა და სპორტის მიმართულებით მნიშვნელოვან პროექტებს.

მადნების მოპოვება და გადამუშავება რეგულირდება ლიცენზიების და ნებართვების ფარგლებში. კომპანია ფლობს ბოლნისის მუნიციპალიტეტში მადნეულის ოქრო-სპილენძ-ბარიტ-პოლიმეტალურ საბადოზე სასარგებლო წიაღისეულის მოპოვების #1005456 ლიცენზიას. ასევე კომპანია ფლობს შესაბამის ნებართვას მადნის

მოპოვებაზე და კონცენტრატის წარმოებაზე.

გარემოს დაცვა

ზოგადი ინფორმაცია

გარემოსდაცვითი კანონმდებლობის მოთხოვნების და გარემოსდაცვითი ნებართვებით განსაზღვრული პირობების გარდა, სს „RMG Copper“-ის ექსპლუატაციის პერიოდში ბუნებრივ გარემოზე უარყოფითი ზემოქმედების შემცირების ან/და თავიდან აცილების მიზნით კომპანიის მიერ 2018 წელს შემუშავდა მოკლევადიანი და გრძელვადიანი სამოქმედო გეგმები.

მოკლევადიანი და გრძელვადიანი სამოქმედო ღონისძიებათა გეგმა - გრაფიკით განსაზღვრულ ვადებში კომპანია ახორციელებს ზემოქმედებების შემარბილებელ ღონისძიებებს.

წყალი

კომპანიის მხრიდან ზედაპირული წყლების ხარისხის მონიტორინგისა და დამატებითი კვლევების შედეგების ანალიზის საფუძველზე დადგენილი იქნა მადანგადაამუშავებელი საწარმოს არეალში მდინარეების წყლის დაბინძურების გამომწვევი მიზეზები და წყაროები; შემუშავდა დოკუმენტი და დაიგეგმა მდინარეთა დაბინძურებისგან დაცვის მოკლევადიანი და გრძელვადიანი წყალდაცვითი სამოქმედო ღონისძიებები.

წყლის გარემოზე შესაძლო ზემოქმედებების მინიმუმადე შემცირების მიზნით კომპანიამ 2018 წელს განახორციელა რიგი ღონისძიებებს. მათ შორის: კარიერული მჟავე წყლების დამბის რეაბილიტაცია; კუდსაცავის პულსადენის ავარიის შემთხვევაში საავარიო მიმღები რეზერვუარების მშენებლობა; მჟავე წყლებისა და „პულპის“ მილსადენების შეცვლა; კუდსაცავის დამბის ქვეშ ახალი წყლის შემკრები რეზერვუარის ახალი სატუმბო სისტემის მონტაჟი; N3 და N4 სანაყაროებიდან გამონაჟონი წყლების დამატებითი კვლევითი სამუშაოები მათი შესაძლო/შემდგომი გამოყენების თვალსაზრისით.

2018 წელს განხორციელებული წყალდაცვითი ღონისძიებებიდან, აღსანიშნავია მდინარე კაზრეთულას დაბინძურებისაგან დაცვის მიზნით განხორციელებული პროექტი, რის შედეგად მდინარე კაზრეთულას საწარმოო ტერიტორიის მთლიან პერიმეტრზე მოექცა დამცავ მილში, რომელიც სრულიად გამორიცხვას მდინარის დაბინძურებას. ამასთან, საწარმოს ტერიტორიაზე წარმოქმნილი სანიაღვრე წყლების შეკრება შეგროვების, დალექვის და განეიტრალების მიზნით მოეწყო სამსაფეხურიანი სალექარების კასკადი.

სამეურნეო-საყოფაცხოვრებო წყლებით დაბინძურების აღკვეთის მიზნით კომპანიამ შეიძინა და საჭიროებისამებრ შერჩეულ ადგილებზე განათავსა ე.წ. “ბიოტუალეტები”.

ასევე ხორციელდება ქიმიურ ლაბორატორიებში წარმოქმნილი ნარჩენების ნაკადების ორგანიზებული შეგროვება სპეციალურ რეზერვუარებში. აღნიშნული ნარჩენები დაგროვების შესაბამისად გადაეცემა შესაბამისი ნებართვის მქონე კონტრაქტორ კომპანიას შემდეგი გაუვნებელოების მიზნით.

საწარმოო ზონის მიმდებარე ზედაპირული წყლის ობიექტებზე (მდინარეების კაზრეთულა, მაშავერა და ფოლადაური) უარყოფითი ზემოქმედების თავიდან აცილების მიზნით, სს „RMG Copper“ უზრუნველყოფს კუდსაცავებიდან და ფუჭი ქანების სანაყაროებიდან წვიმის წყლებით გამოწვეული ჩამდინარე წყლების დრენაჟების, არხების ან/და გამწმენდი მოწყობილობის/ნაგებობის მოწყობას. შესაბამისად, ჩატარდა საქმიანობის განხორციელების პროცესში გამწმენდი ნაგებობების საჭიროების ანალიზი და განისაზღვრა გამწმენდი ნაგებობების დამონტაჟების ადგილები. ჩატარებული კვლევების და ანალიზის ფარგლებში განისაზღვრა 3 ერთეული გამწმენდი ნაგებობის საჭიროება სს “RMG Copper“-ის ტერიტორიაზე, აქედან 1 ბიოლოგიური გამწმენდი, ხოლო სხვა დაბინძურებული წყლების გაწმენდის მიზნით ქიმიური გამწმენდი ნაგებობების მოწყობა, ამასთან მე-4 სანაყაროს ძირი და კაზრეთულას ხეობა, სალექარი კასკადების შემდეგ, გამწმენდი ნაგებობის მოწყობის საჭიროებაც დაზუსტდება მიმდინარე დამატებითი კვლევების შემდგომ.

ამ ეტაპზე მიმდინარეობს გამწმენდი ნაგებობების პროექტირება. კომპანია განახორციელებს გამწმენდი ნაგებობების მშენებლობა/ექსპლუატაციას გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს მიერ განსაზღვრულ ვადებში (2018-2021 წწ).

ატმოსფერული ჰაერი

სს „RMG Copper“-ის ტერიტორიაზე ატმოსფერულ ჰაერში გაფრქვეულ მავნე ნივთიერებათა კონტროლი ხორციელდება ჰაერდაცვითი კანონმდებლობისა და კომპანიის მონიტორინგის გეგმის მიხედვით. დაკვირვების საკონტროლო უბნებს წარმოადგენს საწარმოო ტერიტორია, სადაც განთავსებულია ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა გაფრქვევის ორგანიზებული (მათ შორის სტაციონალური) და არაორგანიზებული წყაროები და დაბა კაზრეთის დასახლებული პუნქტი.

ცხელ და მშრალ ამინდებში გამტვერიანების მინიმუმამდე შესამცირებლად კომპანიის მიერ ჩატარებული ექსპერიმენტის შედეგად დადგინდა მორწყვის პერიოდულობა და განისაზღვრა მორწყვის გრაფიკი. გზების შეუფერხებლად მორწყვის მიზნით 2018 წელს კომპანიამ შეიძინა 3 ერთეული დამატებითი სარწყავი ტექნიკა.

სს „RMG Copper“-ის მიერ გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროსთან შეთანხმებით ახორციელებს გამამდიდრებელი საწარმოს ფუნქციონირების პროცესში ატმოსფერულ ჰაერში გაფრქვევების მაქსიმალურად ლოკალიზაციისა და სამუშაო ზონაში მტვრის კონცენტრაციის შემცირებისათვის მტვერდამჭერი მოწყობილობების აღდგენა/რეაბილიტაციის პროექტს.

2018 წელს მოეწყო სავენტილაციო ქსელი კირის საამქროში, სადაც დამონტაჟებულია გამწოვი ვენტილიატორი. სისტემაში დამონტაჟებულია ავტომატურად გამწმენდი ფილტრები. მოწყობილია ავტომატური გამწმენდი ელექტრონული ავტომატური სისტემა.

პროექტით აგრეთვე დაგეგმილია ასპირაციული სისტემის მოწყობა სამსხვრევი საამქროში, მსხვრევის და დაფქვის საამქროსა და სააკუმულაციო ბუნკერებში.

ნიადაგი

ნიადაგის დაცვის მიზნით გასატარებელი ღონისძიებები ფარგლებში განხორციელდა ნიადაგის დაზიანებული და ეროზირებული ფართობების დაზუსტება. კომპანიის მიერ მოხდა ფერდობების მექანიკური და წყლისმიერი ეროზიის შესწავლა და შემცირების ღონისძიებების შემუშავება.

ნიადაგის წყლისმიერი ეროზიისგან დაცვის მიზნით კომპანიას დაგეგმილი აქვს სანიაღვრე წყლების შემკრები სისტემის მოწყობა. 2018 წლისთვის დასრულდა სანიაღვრე წყლების შემკრების სისტემის პროექტირება და მიმდინარეობს მოწყობის სამუშაოები.

ნიადაგის დაცვის ძირითად ღონისძიებად კომპანია განიხილავს რეკულტივაციას. რეკულტივაციის ეფექტურობის ამაღლების მიზნით კომპანიამ მოაწყო სანერგე მეურნეობა, სადაც მიმდინარეობს საცდელი სახეობის დათესვა.

სანერგე ნაკვეთში განხორციელდება ნარგავების მოვლა-პატრონობა, ხოლო შესაბამის სეზონებზე გაგრძელდება მიწის სამუშაოები და დამატებითი სახეობების გაშენება საჭიროების მიხედვით.

ნარჩენების მართვა

სს „RMG Copper“-ს ნარჩენების მართვას ახორციელებს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროსთან შეთანხმებული ნარჩენების მართვის გეგმის შესაბამისად.

კომპანიას დანერგილი აქვს ნარჩენების სეპარირებული შეგროვების სისტემა. საწარმოს ტერიტორიაზე 2018 წლის პერიოდისათვის კომპანიას გააჩნია საქმიანობის განხორციელების პროცესში თანმხლები ნარჩენების სახეობებისა და რაოდენობის ზუსტი მონაცემები; ყველა დროებითი დასაწყობების ღია პოლიგონები და დახურული უბნები კომპანიის ხელმძღვანელობის მიერ მოწყობილია გარემოსდაცვითი და პერსონალის

უსაფრთხოების მოთხოვნების დაცვით და ექვემდებარება მკაცრ კონტროლს; ნარჩენების მართვაზე დასაქმებული მუშა-პერსონალი თანმიმდევრულად ახორციელებს ორივე ტიპის ნარჩენების მიზანმიმართულ მართვას (შეგროვება, წინასწარი დამუშავება, დროებით განთავსება საბოლოო ჩაბარებამდე); კომპანიის ნარჩენების მართვაზე პასუხისმგებელი პირი უზრუნველყოფს მუდმივ მეთვალყურეობას და აწარმოებს მონიტორინგს ნარჩენების მართვის გეგმით მიმდინარე ყველა სავალდებულო პროცესზე.

სს „RMG Copper“-ს გააჩნია სამომავლო მიზნები და გეგმები საქმიანობის პროცესში წარმოქმნილი სახიფათო და არა სახიფათო ნარჩენების მართვის სფეროში მდგრადი, ინტეგრირებული მართვის სისტემის (იერარქიული მოდელი) განვითარებისათვის. გამომდინარე აქედან, აღნიშნული გარემოსდაცვითი ღონისძიებების ფარგლებში, კომპანიამ განიხილა ოპერირების პროცესში წარმოქმნილი ნარჩენების მეორადი გადამუშავების შესაძლებლობების ალტერნატიულ ვარიანტები, რომელთაც ცალკეულ შემთხვევებში შეიძლება გააჩნდეთ მნიშვნელოვანი გარემოსდაცვითი, ტექნოლოგიური თუ ეკონომიური უპირატესობები.

ბიომრავალფეროვნება

კომპანიის საწარმოო პროცესის მიმდინარე სამუშაოებმა შესაძლო ზემოქმედების შემცირების მიზნით კომპანია მუდმივად ატარებს მონიტორინგს მონიტორინგის გეგმით გათვალისწინებულ წერტილებში.

ვინაიდან კომპანიის საქმიანობის შედეგად ყველაზე დიდი გავლენა ხდება ზედაპირული წყლის ობიექტზე, მონიტორინგის კუთხით კომპანია უზრუნველყოფს მდინარე მაშავერას იქითი ფაუნის, ჰიდრო (მაკრო)ფაუნისა და წყალზე დამოკიდებული ცხოველების მონიტორინგს.

აგრეთვე, 2018 წელს კომპანიამ ჩაატარა ბიომრავალფეროვნების და მდ. მაშავერას იქთიოფაუნის კვლევა. კომპანია განაგრძობს კვლევის მონიტორინგს და ბიომრავალფეროვნების მონიტორინგის ანგარიში ყოველწლიურად წარდგენილი იქნება საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროში.

ვინაიდან საწარმოო ტერიტორიას ესაზღვრება ტყის ფონდის მიწები, ამ მიწების გამოყენება საჭიროების შემთხვევაში ხდება, მხოლოდ სახელმწიფო ტყის ფონდის სპეციალური დანიშნულებით სარგებლობის უფლების მინიჭების შემთხვევაში, მოქმედი კანონმდებლობის შესაბამისად.

სახიფათო ქიმიური ნივთიერებების მართვა

საწარმოო პროცესებში გამოყენებული სახიფათო ქიმიური ნივთიერებების მართვა ხორციელდება კომპანიის დამტკიცებული სახიფათო ქიმიური ნივთიერებების მართვის გეგმის მიხედვით. გეგმაში მოცემულია ინფორმაცია საწარმოო პროცესებში გამოყენებული სახიფათო ქიმიური ნივთიერებების თვისებების და თავსებადობის შესახებ; აგრეთვე, შესყიდვის, ეტიკეტირების, ტრანსპორტირების, დასაწყობების, შენახვის და მოპყრობის პროცედურები; სახიფათო ქიმიური ნივთიერებების საწყობში მიწოდების და განთავსების პროცესი და სახიფათო ქიმიური ნივთიერებების შესანახი საწყობის მოწყობის წესები. სახიფათო ქიმიური ნივთიერებების შესანახი ნაგებობის დაცვის უზრუნველსაყოფად ტერიტორიაზე დაუშვებელია უცხო პირთა შესვლა. საწყობის ტერიტორია არის შემოღობილი და აღჭურვილია გამაფრთხილებელი ნიშნებით. საწყობის შენობები დაპროექტებულია ისე, რომ არ მოხდეს დაღვრილი ნივთიერებების გაჟონვა, შენობას აქვს წყალგაუმტარი ბეტონის იატაკი, და სახურავი ხოლო იატაკს აქვს შესაბამისი დრენაჟები და სპეციალური ზუმფი. ინვენტარიზაციის კონტროლი ხორციელდება მომწოდებლის ზედნადებითან შედარების საფუძველზე და კონტეინერების სერიული ნომრების მიხედვით.

საწარმოო პროცესში გამოყენებული სხვა ქიმიური ნივთიერებები დასაწყობებულია ქიმიური ნივთიერებების დახურულ და ნახევრად ღია საწყობში. ნივთიერებების დასაწყობება ხდება საქართველოს კანონმდებარე აქტების მოთხოვნების და ქიმიური ნივთიერებების უსაფრთხოების პასპორტების მოთხოვნების გათვალისწინებით. ქიმიური ნივთიერებებთან მომუშავე პერსონალი აღჭურვილია ინდივიდუალური დაცვის საშუალებებით (PPE).

ძირითადი რისკები და გაურკვევლობები

ოქროს და სპილენძის ფასების ცვალებადობა

კომპანიის ფინანსური შედეგები მნიშვნელოვნად დამოკიდებულია ოქროს და სპილენძის ფასებზე, რომლებიც თავის მხრივ სხვა მნიშვნელოვან ფაქტორზეა დამოკიდებული და კომპანიის კონტროლს გარეთაა; ოქროთი ვაჭრობა ჩვეულებრივად ხდება ლონდონის ოქროს ბიჟაზე (London Bullion Market), ტოკიოს სასაქონლო ბირჟაზე (Tokyo Commodity Exchange), ნიუ იორკის სასაქონლო ბირჟაზე (New York Commodity Exchange (COMEX)) და ციურხის ოქროს ბირჟაზე (Zurich Gold Pool). კომპანიის ოქრო იყიდება ლონდონის ოქროს ბირჟაზე გამოცხადებული ოქროს ფასების საფუძველზე. მსოფლიოს ოქროს ფასები მნიშვნელოვნად დამოკიდებულია მრავალ ფაქტორზე, მათ შორის (1) მსოფლიო ოქროს მოთხოვნა მიწოდების თანაფარდობა(2) მსოფლიო ეკონომიკური ზრდის ტემპები, ასევე ძვირფასეულობის წარმოება რაც ოქროს მოთხოვნასთან არის კორელაციაში (3) ეკონომიკური ზრდა და პოლიტიკური სიტუაცია ინდოეთში და სხვა აზიურ ქვეყნებში, რომლებიც გახდნენ ოქროს უდიდესი მომხმარებლები, ასევე სხვა განვითარებადი ქვეყნები (4) ოქროსა და ოქროს ფიჭერებს შორის სპეკულაციური ინვესტიციები (5) გაცვლითი კურსების ცვალებადობა და აშშ დოლარის კურსის გამყარება. ოქროს ფასები ცვალებადია - 2018 წელს ყოველდღიური ფასები მერყეობდა 1,177 აშშ დოლარს და 1,360 აშშ დოლარს შორის უნციაზე; სპილენძის ფასების განსაზღვრა ხდება ლონდონის მეტალების ბირჟაზე (London Metal Exchange, LME). სპილენძის მთავარი მომწოდებლები მსოფლიო ბაზარზე არიან ჩილე და პერუ, ხოლო მთავარი მომხმარებლები აშშ და ჩინეთი. ძლიერი ეკონომიკური ზრდა აშშ-სა და ჩინეთში იწვევს სპილენძზე ფასების გაზრდას, ისევე როგორც მოწოდების შეფერხება ან გაძვირება ჩილეში და პერუმში. ასევე მნიშვნელოვანია სპილენძის შემცველების ფასების დინამიკაც, მაგალითად 2000 იანი წლების დასაწყისში სპილენძის ფასების გაზრდამ გამოიწვია ელექტრო კაბელებში სპილენძის ჩანაცვლება ალუმინით. სპილენძის ფასები ცვალებადია - 2018 წელს ყოველდღიური კურსები მერყეობდა 5,811 აშშ დოლარს და 7,268 აშშ დოლარს შორის ტონაზე. პერიოდის განმავლობაში ოქროსა და სპილენძზე დაბალი ფასების შენარჩუნება უარყოფითად მოქმედებს კომპანიის მოგებასა და ფულად ნაკადებზე. 2018 წლიდან კომპანიამ დაიწყო ჰეჯირების გამოყენება ზემოთ აღნიშნული რისკის დასაფარად 2019 წლის სექტემბრამდე.

სამთო-მოპოვებითი ბიზნესის საქმიანობის რისკები

სამთო-მოპოვებითი ბიზნესის საქმიანობა ხასიათდება მრავალი საოპერაციო რისკებითა და ფაქტორებით, რომლებიც კომპანიის კონტროლს მიღმაა და გავლენას ახდენს კომპანიის საქმიანობაზე, ოპერაციულ შედეგებსა და ფულადი სახსრების ნაკადებზე. ეს საოპერაციო რისკები და ფაქტორები მოიცავენ, მაგრამ არ შემოიფარგლებიან:

- (i) მიწისა და წყლის დაუგეგმავ მდგომარეობას
- (ii) გეოლოგიურ პრობლემებს, მათ შორის მიწისძვრებს და სხვა სტიქიურ უბედურებებს
- (iii) მეტალურგიულ და გადამუშავების პრობლემებს
- (iv) უჩვეულო ამინდის ან სამუშაო პირობების და სხვა ფორმის ფორსმაჟორული მოვლენების წარმოშობას
- (v) მოსალოდნელზე დაბალ შემცველობებსა და ამოკრეფის კოეფიციენტებს
- (vi) უბედურ შემთხვევებს
- (vii) სამთავრობო ნებართვების დაგვიანებულ მიღებას ან უარს
- (viii) სამართალწარმოების, მათ შორის სააპელაციო გადაწყვეტილების გასაჩივრების შედეგებს

- (ix) გაურკვევლობას სამთო-სადიეზო საქმიანობისას
- (x) ტრანსპორტირების შეფერხებას
- (xi) შრომით დავებს
- (xii) სასურველი სადაზღვევო ანაზღაურების მიღების შეუძლებლობას
- (xiii) საჭირო მასალებისა და აღჭურვილობის მოპოვების შეუძლებლობას
- (xiv) სპეციფიკაციებისა და მოლოდინების შესაბამისად მოწყობილობების ან პროცესების წარუმატებელ მუშაობას
- (xv) გაუთვალისწინებელ სირთულეებს შეძენილ ოპერაციებთან და მოსალოდნელი უკუგების მიუღწევლობას
- (xvi) დაფინანსების წყაროებისა და ფინანსური ბაზრის მდგომარეობას

მოცემული რისკების სრულად დაფარვა შეუძლებელია თუმცა კომპანიაში მაღალი კლასის გეოლოგების, იურისტებისა და სხვა სპეციალისტების დასაქმება ამცირებს მოცემული რისკების წარმოქმნის ალბათობას და უარყოფით შედეგებს.

სხვა რისკები

სხვა რისკები მოიცავს საპროცენტო განაკვეთის ზრდის, ვალუტის გაუფასურების და სხვა რისკებს; იმის გამო რომ კომპანიის გაყიდვები ძირითადად ხდება უცხოურ ვალუტაში ამ სახის რისკების გავლენა უმნიშვნელოა;

30 დეკემბერი 2020 წ

ადმასრულებელი დირექტორი
თორნიკე ლიპარტია

ფინანსური დირექტორი
ლაშა მეფარიშვილი

- (ix) გაურკვევლობას სამთო-სადიეზო საქმიანობისას
- (x) ტრანსპორტირების შეფერხებას
- (xi) შრომით დავებს
- (xii) სასურველი სადაზღვევო ანაზღაურების მიღების შეუძლებლობას
- (xiii) საჭირო მასალებისა და აღჭურვილობის მოპოვების შეუძლებლობას
- (xiv) სპეციფიკაციებისა და მოლოდინების შესაბამისად მოწყობილობების ან პროცესების წარუმატებელ მუშაობას
- (xv) გაუთვალისწინებელ სირთულეებს შემენილ ოპერაციებთან და მოსალოდნელი უკუგების მიუღწევლობას
- (xvi) დაფინანსების წყაროებისა და ფინანსური ბაზრის მდგომარეობას

მოცემული რისკების სრულად დაფარვა შეუძლებელია თუმცა კომპანიაში მაღალი კლასის გეოლოგების, იურისტებისა და სხვა სპეციალისტების დასაქმება ამცირებს მოცემული რისკების წარმოქმნის ალბათობას და უარყოფით შედეგებს.

სხვა რისკები

სხვა რისკები მოიცავს საპროცენტო განაკვეთის ზრდის, ვალუტის გაუფასურების და სხვა რისკებს; იმის გამო რომ კომპანიის გაყიდვები ძირითადად ხდება უცხოურ ვალუტაში ამ სახის რისკების გავლენა უმნიშვნელოა;

30 დეკემბერი 2020 წ

აღმასრულებელი დირექტორი
თორნიკე ლიპარტია

ფინანსური დირექტორი
ლამა შეფარიშვილი